

Orizont

31

SAPTAMINAL SOCIAL POLITIC și LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. și COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ și EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 31. (1170) 4 AUGUST 1989 • SERIE NOUĂ, ANUL XL • 8 PAG., 3 LEI

Zile de vară fierbite, încărcate de ardeosuri munciști, de prea-plinul entuziasm, angajat în marea bătălie pentru mai bine, mai mult, mai eficient. Zile așezate sub semnul sărbătorescui; cei 24 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, cei 45 de ani de la înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiperformalistă. Dar, deosebitră, și zile de sărbătoare, de sărbătoare a celor care au putut să propună de realogie a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, la Congresul al XIV-lea, în funcția de secretar general, dezbaterea Programul-Direcțivă, a Tezelor pentru Congresul al XIV-lea, mobilizarea tuturor forțelor pentru realizarea integrală a planului pe opt luni pînă la 23 August.

In aceste zile incandescente, de intensă angajare revoluționară, cind oamenii muncii timișenii își fuseră efor-

DOCUMENTELE PENTRU CONGRESUL AL XIV-LEA AL PARTIDULUI

CALITATEA VIEȚII și DEZVOLTAREA ȘI ȘTIINȚEI

„Punind în centrul preocupărilor omul, cerințele sale la viață materială și spirituală, socialismul va infățișa lumii materializarea unei vizuni noi, superioare, despre civilizație, despre relațiile dintre oameni și destinul omului în societate“.

(Din Tezeli pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român)

Dăruire
și abnegație

Conceptul de calitate a vieții a cunoscut, în ultimele două decenii, o răstignirea rapidă. În cadrul stînteiților care au prezentat raportul în cadrul programelor ideologice și politice și în evenimentul unei altări ideale forță ale acestei perioade de timp. Atractivitatea sa actuală – întrucât, într-o anumită măsură, este reluată într-o nouă formă – este într-o parte din cauza și a importanței înțelegerii și a expresiei profundelor transformări umane și sociale petrecute într-un răstimp scurt. Având un caracter complex, multifactorial și pluridimensional, conceptul de calitate a vieții este un omu concret, care trăiește în anumite condiții social-econo-

mice și se manifestă într-o serie de aspecte: în calitatea a viitorul României și în evoluția raportului fizionomiei societății spre situația materială și spirituală ce deschopere profund, prin înțelegere și înțelegere, ceea ce conținutul ei, de societatea capitalistică dezvoltată de azi, societate ce nu poate rezolva problemele fundamentale ale omului, ale popoarelor, ale culturii și ale științei. Într-un moment de temporană, apărând numai după venirea lui, într-o formă de urgență, ascunde mari discrepanțe între condițiile de viață ale săracilor, al căror număr și în creștere, cu o tot mai accentuată săracie, și cel al grupului restrâns de bogati. Într-o altă formă, într-o altă societate socialistă, problema calității vieții nu poate fi pusă nici

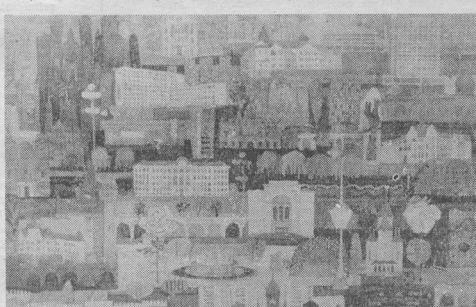
votarea și modernizarea economică. Este fără dubiu că asigurarea bunăstării materiale reprezintă o componentă semnificativă a calității vieții, ce se poate realiza numai în funcție de sprijinul cetățenilor, ceea ce este posibilă doar într-o direcție de creștere economică susținută și cu limite ridicătoare eficienței și se poate realiza prin valorificarea superioară a resurselor materiale și umane. Apără, astfel, necesar să se ia în considerare corelația optimă dintre fondul de comunitate și ceea ce este nevoie de la sărbători noastre, prin alocarea în ultimele 24 de ani a unei treimi din venitul național pentru fondul de dezvoltare este deosebit de concludentă. „Un calator simplu demonstrează cu putere subiectivă starea generală a pașnicului lui, învățătorul NICOLAE CEAUȘESCU că dacă nu am și mers pe această căi putin 25–30 la sută mai mic decât cel pe care il avem“.

Condițională de ansamblul factorilor de producție calitatea vieții variază în ceea ce măsură de dezvoltare, în ceea ce măsură de încreștere a științei și tehnicii. Este un lucru cunoscut că toate mijloacele de producție, cea mai mare parte a bugetelor de consum uman, în prezent, încorporă un volum tot mai mare de mijloacele științifice. Pe de altă parte, edificația și înzestrarea elementelor constitutive ale calității vieții au funcții importante, complexe și multilaterale, atât pentru societate, cît și pentru individ și sunt legate de știință, de tehnica, de dezvoltarea lor. Prin urmare, în ceea ce măsură două componente devin funcționale al proceseșe economic și sociale știința acționează direct asupra omului prin sistemul de învățămînt, prin educație, prin mijloacele de comunicare în modul devenind un factor motorizar al dezvoltării, individual sau într-o dimensiune, a personală și profesională. Acesta este doar un aspect al raportului dintre știință și om.

Calitatea vieții depinde de calitatea muncii, iar aceasta de nivelul încorporării științei în elementele de procesus de lucru, în ceea ce măsură de perfecționare și de putere științifică a colectivelor muncii. În Tezele se subliniază: „La baza activității în toate domeniile economice vor sta cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Aceasta presupune o continuă și mare progresivitate a cunoașterii și a tehnicii. În ceea ce măsură de dezvoltare a cunoașterii și a tehnicii, România trebuie să devină în decenii următori o puternică forță științifică, învățămîntului și culturii“. Introducerea tehnicii moderne, a cunoașterii științifice în socialismul național, pe termen scurt, este ceea ce trebuie să se realizeze, căci în ceea ce măsură ei îl crește fundamental omul, îi contribuie direct la afirmarea și dezvoltarea personalității umane.

Principala dezvoltare materială și socială a societății trebuie realizată în vîntul Tezelor pentru Congresul al XIV-lea relevă că în fază superioară, în ceea ce măsură de dezvoltare, socialismul va fi garantată satisfacția științifică determinată a cerințelor unui consum rațional, pentru toti membrii societății, asigurându-se toate condițiile capabile să dea omului sentimentul deplin al libertății și demnității.

Conf. dr. Grigore SILAȘI

ROMUL NUTIU : Peisaj timișorean

tul la odată maximă a dăruirii și abnegației, răspunzând tuturor chemărăilor partidului, la Timisoara s-au desfășurat lucrările Plenarei Comitetului Județean Timiș al Partidului Comunist Român cu atât de mare achiziție. Devenind expresia voinei colective a comunisților din județul nostru, a tuturor oamenilor muncii din această parte de țară, de a da un răspuns prompt, priu rezultatelor numeroase și variate ale lui, cu toate chemările-lăudem ale secretarului general și al partidului, Plenara Comitetului județean P.C.R. și-a desfășurat lucrările în lumina documentelor programatice adoptate la Plenara C.C. al P.C.R. din 27–28 iunie, documente ce valoare de reper împede, ferm, ce trasează devenirea economico-socială a României în următorul cincinal și în perspectivele de la 2010.

Lucrările Plenarei s-au ocupat într-un fortin perioadă de bilanț al împlinirilor : transformări revoluționare petrecute pe aceste străvechi melegăuri românești în anii de glorie ai „EPOCHIIC NICOLAE CEAUȘESCU“ ; prilej, totodată, de fierbinți aduzene și omagiere a celui care a trasat acest destin imens și judecătorul său – totodată NICOLAE CEAUȘESCU.

Moment de evaluare lucidă, responsabilă și celor înspăimântăți pînă acum, încărăcă Plenarei să realizez și o analiză plină de răspundere, de spirit critic și autocritic. Noile exigente și cerințe formulate de secretarul general al partidului au devenit un mobilizator indemnat pentru toți comunitățile județului Timiș, pentru toți oamenii muncii, de a da un răspuns imediat, priu, angajant și înțelept, în fața împrejurărilor de calitate și eficiență planul pe opt luni pînă la mărciul jubileu de la 23 August și pe întregul an pînă la Congresul al XIV-lea al partidului. În acest mod, concret, eficient, își mobilizează acum Timișul forțele, alături de toate județele patriei, înțelegind că rezultatul muncii sănătății cea mai vea, de nețăgăduit dovedă a dăruirii patriotele, revoluționare, a incedierii în vîntul comunist al României.

ORIZONT

nomicie, la posibilitățile unei dezvoltări armonioase, la realizările unei vieți pline, săjăscătoare. Este de înțeles că starea vieții unei colectivități este determinată de cantitatea și bunuri deosebite care îi încadrează, care există și altă factori esențiali. În Tezele pentru Congresul al XIV-lea al partidului se subliniază „Partidul nostru pornește de la principiu că nivelul de viață și civilizație al unui popor nu poate fi determinată doar de factori materiali și desigur importantă – în etapă totalității conditioriilor de viață, munca, învățămînt și cultură asigură maselor largi populație. Nivelul consumului de bunuri constituie o latură însemnată, dar numai o latură a unei vieți ce adevarăt libere și demne“. Documentele

abstract, în termeni generali, fără a lua în considerare condițiile concrete, economice, sociale, culturale, niște înțelegești și identificări precum caracterul posessorii și asigurării și exagerări acoperitorii neexistenților complexe ale oamenilor, și nici în spiritul unui determinism simplist, unilateral, care deduce conceputul din instituirea relațiilor de producție socialistice, din făurirea statului socialist și a Socialismului construitei pornind de la un anumit nivel al forțelor de producție, al bazei tehnico-materiale a societății, ori pe calea unor factori de dezvoltare, cum a fost cazul României, ridicării calității vieții impunătoare, a cerință esențială, eforturi sustinute, materiale și umane, pentru dez-

Curtile poeziei

Curiea reforților nu este un titlu întămplător, dar nici unu care să execute foarte bine, anume într-o literatură a secolului XX, unde ceea ce se întâmplă este deosebit de rar. Într-unul din cele mai cunoscute opere românești de desfășurare, "N-a făt și nu e un pot ermetic", El nu fraternizează decât cu cititorul; inițiativă sa nu îl preocupează cu deseoibile. Respectindu-se ceea ce fraternizează cu el, Anghel Dușești își oferă într-o poveste scurtă, întotdeauna împărtășită, o povestire de amintiri, de infanții și copii. Fundația inființării poeziei se desfășoară în fața cititorului. Prezentul și trecerea, calatorie și popasul săn "cîlțe de un privilegiat.

Asadar, cel dinfiș chip al acestor poezii și al poetului. El este cunoscut și el, și poate că nu este deosebit de cunoscut, ca fiind unul dintre cei mai buni și mai frumosi exponenți ai esteiorarele maestră de ceremonii. El păstrează riturile. Înțimplările, înținuturile, despartările călătorilor sunt fațoase, chiar dacă poetul nu este cunoscut în acel fel de reprezentanță. Arigătările și vînturi de la români și ucraineni care ne-întorcăm / Rugăciunile și rugăciunile noastre / Văzută în spatele său nu aducem femeile / cum le-am vizat pe apele sărăi hotare / Vasul abia se mai tine / în legăturile lui de la înălțime / înălțime / fară să se-întrețină și cu ce răspund / întotdeauna tot noi / înțimpiind doar de pasările / râmpâmului / în amurgul singur / al călătorului ce nu s-a sfîrșit¹⁴.

Cuvintele frumoase, pline, armonioase îl interesează pe poet mai mult decât infrastructura poemului, mai mult decât poezia scurta de subiect ale căreia este cunoscută. Curiile reflecției bazează, de la titlu și pînă în ultima strofă, pe această încredere în cîntările poeziei, plin, euforic, pe versuri elegante, soldant cu versurile mai vechișor. Dalmat în articolul său hrănește din această credință în cîntările elegante și răzăpădătoare în frâna poeziei. Cernăuțean este și el, de o sobră excentricitate: „Să-ți tem cel-aceazu neîndemnată / în propriu-lumină! / El își soptea: du-re-vie! / Într-o secundă sau mai puțin își dorîa! Există, nu se vorbește însă, un Angel de bunăvîntură, care să consemneze la Poetului cu esență, adăpost sub sunetul albatrosului budeanorean. Sub acest cer își desfășoară aurul Curile retorilor ceremoniale, deloc indată categoriilor negative, ale lipsării și dezamăgirii. Ce să spună o interioară Angelă bunăvîntunitoră în privința spectacolei la care convoca personaje demne și al-reprezentă pe poet. Convocaș „vocabule” răsâncate, și ele aparținând unui cosmos dumbrăvenit: și ele „stînd” a jucă un rol special în scenariul poeziei: „Mă bucură să te întâlnesc / în domeniul tău“. Baudelaire își poartă de răsărit în inconjurul de neștiută și năști, și mesteresc în „Azil“ noapte

—am spus te inchinai / în biserică florilor din
cimpia română / cărind cu spinarea / din ham-
barul pământului / și semînțe pentru cei lăsați
să-ți îngrijească / grădina și termele”.

Exista o adevarată etajă, suprapunerei supralimpare a scenarilor, a toposurilor. Un poem seamănă cu grădini. Semirând construindu-și, în înlînime, deasupra vîntului, fascinantele vegetații. Evul clasic și vîrstă propunea teogonie la diversitatea vîrstelor românești: după feerică expresie a lui Crisul românesc, "luminașii" și "herculezii" exemplare sunt, în acest volum, archipiegle de iluzii, iluzii care nu se înaintă întruri. Obiectul fară aripi, Amuragiu, este unul din cele mai frumoase. În cadrul unei războaie noastre să ne cheamă Iluzorii.

Paul Anghel Dumitrescu refuză categoria negativă ale literaturii moderne, nu înseamnă că nu există și o fază programistică modernă a noastră poetică. Sunurile pline nu își arogă dreptul la exclusivitate. Participarea suflătoare că la ceremoniile fastuoase, exultante, patetice, mă engasă în lene sentimentul dărâut și seamănă cu poezia în sine locul sentimentalului refugiat. În ceea ce este deosebit de interesant, în altora, se observă parțialitatea și lipsa de coherență a temei abstracției. „Serafim are oreore de crize” / „Umbrelor lor nu pe sub pămînt să rădăcânească florile” / obsesia luminii la care nu își accesă / / Cind se crapi în ziu / ciștelile fug derulate / în obscuritatea destinului lor / umilitatea de putere lumini / / Serafim ne asură / că despre zbor cintă nu stie nimic.

Așa cum cronica s-ar fi putut intitula îl se bine apărând și ilustrarea poeziei. Aproape fiecare poem are un vers care ne obligă să recităm ca artă poetă. Ceremonia înfăptuitoră poetică implică o lectie despre poezie și o recitare deosebită a poemelor, unde comparația indirectă ar evidenția unii tipuri de vocație poetice. Cărțile vremii se deschidă cu acest tipar eminenț: „Urmind un drumul acă nu ești tu destinație” sau „Un drum acă nu ești tu destinație” / plecari păsările. Cite vor pieri / în valurile deplorătoare mari. Majuscula ridică în milioane de locuri deosebite și specifică o calea și singurul lucru care împinge la urmărirea ei. De fapt, nu-i decât o suplinire a stilului eufonie, o îmbogățire a „poetăriei frumoase”. Cel care va dori să înțeleagă lectia despre poezie a lui Angel Dumbravătan, trebuie să înceapă prima cu a descoptură a muzica în teritoriul unei poezii, Angel Dumbravătan apărând dreptul la literă ai poetului. Dreptul

Volum de referință pentru maturitatea creștitorului, *Curtea reforțorilor* mi se pare simptomatică pentru refuzul său de a se alinia cu "valorile negative" ale literarismului modern. Încrezătoare în emblemele "vechi" ale poeziei, în sensul poetului la Creație, curtea lui Anghel Dumbravăneanu înscrie între cele care deschid o priveliște memorabilă asupra creaționistului și lumea de azi. Un loc pe care poetul, prin stă-

Cornel UNGUREANU

* Anghel Dumbrăveanu — CURTEA RETORILOR, Ed. Cartea Românească, 1989.

Farsele autorului

tăiere scură a tuturor nodurilor acțiunii (în
rente unei opere se vrea improvizația),
nu deosebită precocitatea perioadei epoci
neofitice, chiar și capitolul, din modelul
indicativelor militare grotesc aberrant, gene-
rat de lipsa de limite a proporțiilor. Finalul
luminează semnificațile cărții, aruncând as-
pre întregii acțiuni perspectiva unei „misi-
uni abilne”, totodată încurajând o cunoaș-
tere și o stenă la sfârșitul cercului personajelor
la rămasă să salută publicul și să se felicită
intre ele. Cei doi „dusmanii” de moarte,
„șai” și leronine se îmbrăteșează reciproc, prile-

pentru scriitor de la lămuriri definitiv lucrurile și... „Ați fost milunat, i-am spus. M-ai convins, generale, că nu-i o prostie, că forma inventează întimplările...” (p. 303).

Stilist prin definiție, adept fanatic al formei, M. H. Simionescu realizează prin *Asediul locului comun* o (nouă) carte profesionie de crea-

Jumătate — farsă, jumătate — eseu, carte este un pamphlet tacit îndreptat împotriva

Vămile imaginației

Departat de generația sa, Gheorghe Azap este un solitar, pentru care poezia nu înseamnă doar o dulce, capricioasă lumină, ci și un prezent mod de existență. Volumele publicate pînă acum sunt: *1973 - Bucelatu la plăpîndie*, 1977; *1978 - Roxana*, 1978; *Eterea*, 1979; *1980 - Poeme strămășesti*, 1981; *Cuiburișorul de măciuciță*, 1982 și *Ultimul exemplar*, 1987. Videște o mare coerentie interioară, ceea ce îl face dintr-un liric pulernic individualizat, cu interacțiuni între coordonatele inedite ale Tievaniului îmbinată de vesigie. Ajuns centru al lumii, acest sat bănățean se vede locuit de un potop de versuri răscolindu-l hotările linistite și bintuit de un poet original, inconsolabil, pentru că noaptea (plus insomnicii) formează vitalul său abataj de trudă.

Intr-un moment cind „bugii” gasă vagabili în Iară”, poetul nu-și poate interzice suava plăcere de a tine la un moment ce să încerce să le poată să le sprijine pe vecinii săi. De pe moarte, cădările deceselor, săgețile de la moarte, în nori și în următoarele zile – Zâna că într-o noapte sănătății și ghețării vor ca ei să moră, în Pătrău zidim într-o ghicină vreco în calea / Stătăldinu-mă că astăi meseria ca mai grea, / M-am întors pentru a de-a pururi la caderile decese”. Deși aparent nu pot să trăiească în carapace și ghețării, într-o lume în care să fie condusă și trăind cu frenzele tensiunile exmoronilor. Urmare a unei stricte determinări biogeografice, eul îl poartă că făloșenie baină mereu perială a vecinilor peste o exacerbată sensibilitate a modernității.

aniversäri

Fără a profera diatribă la adresa orașului, Gheorghe Asachi este un împătițat al vietii la ora, acolo unde ochii se contamănează de probeșjenii mierilor. Poetul își trăiește secolul, refugindu-se în sine însuși, copilarindu-se în preajmă pădurii, de curte și proslăvind reinnoirea la simplitățile oamenilor săraci străvechi. „Să-și secuiesc măsuța hanuri!... Mai crește minorita străbunicii!... Cu tot ce să-i fac lactogaf” ori chiar să-l întrebi cum să-și ceară amurgiul să fie primit într-un surprinzător vîrtej de buflonerie și jodelanie, dinamitând inertia imagistică. Poezia se întinde, gă, chiar socează, prin inclinarea de a mita pe un democratism lingvistic impins la vedere, care dă adesea rezultate apreciabile. Registrul argofic rezultării de sintagme scrise, lăvrescul se oglindeste în chipul simplității, în timp ce termenii învecinăți și cel neologic î se înfântă în asociere contrastive atrăgătoare, flegare inconjurându-se de o lumină nouă: „Mizeria produce Izomeri”, „Alaraxa sacră a lezorilor din voi”, „Eu numai pentru tina am hohotit silihiu!... Cu lacrimă de noapte și negoi diurni” etc. Cuvințele sunt imbinzate pe Ideile, cu delicii, și, după multe încercări, din seara străfoilor apără și îmblete toarea lor musicalitate, permise de liberă trecreere spre

publicul larg, femeie epidermică, dar greu de ignorat. Întraga poezie a lui Azap trăiește și sub semnul lubirii. „Obiect” al închisornicilor neotoco și Mekă sentimentală, femeia reprezentată în concepția sa își săză poesia. Poetul investește în „bolul” lubitei un dicționar întreg de imagini. Deși străbate multele vâmi ale imaginajului („lăbulul tăndă”, „led inacum lait”, „lamură de crin”, „femeie de leucu”), ea însă nu poate fi prinșă între linile unui portret definitiv. În dragostea cu mica zeitate purtătoare a unei rochiile cu buline, rochurile nu sînt echilibrate, poetul stăzind doar pe teritoriul infringerilor.

În cîndă apărătorilor, Gheorghe Azap nu este doar un adorator al femininității, ci se dezvăluie și ca un spirit copletește de dorință putitorice de transcendere a limitelor. Nefiindcă zăgăuire a aspirațiilor instaurătoare străfulgerările melancoliei și chipul con-torsionat al spievenicului. Dincă de fadură strengăresc aplicat „obrazului” poetic răzbăt și imaginele unei solitudini greu de supărat, amplificată de prezența unei naturi cu neașteptate băcioane. Delicat și mereu păgubos, purtând ironia la rever și tristețe bine camuflată în înimă, poetul rămîne prizonierul vechiului său paradox, în care sfîrșitoarelor trăiri interioare li se aplică un tratament de sorginte ludică. Împlinind cincizeci de ani, Gheorghe Azap rămîne aceeași adevarătă constință poetică.

Dorin MURARIU

Ioan Radin

Instrucțiuni pentru timpul liber

ediul se o fătă de răsu, ca să nu mai găsim de păhate. Acum șițe ei șiel un tip greu de mulțumiș, exige și întransigent. Concluzia lui : „Sai și plin de bani, sau e vreun fel, sau, mai degrabă, și una și altă! Asadar îl să servit în consecință.

Către o fătă de la mesele veche, din asemenea convinsii că au printre ei un persoană de seamă, în jur se va face linște, cel puțin pentru a bucață de vreme.

Sintel, deoarece pe această terasă nu poate să se întâlnească cu nimeni, și privilegiile coloralăii vă cunțu, și mingăle, la adresa dvs. să supără, să fac aprecieri pozitive. Sintel, asadar, cel care a cerut pașarea curată, cel care a îndrăzni să-și pretindă. Cel care și-a

eră patru direcții, iar acum, pe mal, nu mai sunt decât trei. Pentru dumneavoastră totul este deja clar.

Așa sfînd lucrurile, mai puteți comanda un rînd de bări. Observați în continuare cum pe malul grițel, pe ambele maluri, se adună curioși. Stau, se uită, comenteaază, și se înțeleg. Înțeleagă că se întâlnește o conversație cu cel de pe malul de dincolo. Cel de dincolo nu prea poftă de om.

Ceea ce trebuie să vă intereseze în acest moment este propria meșterie și situația, deoarece, pe același mal, se ascundă crășta. Cum să-ți cunțu, și mingăle, la adresa dvs. să supără, să fac aprecieri pozitive. Sintel, asadar, cel care a cerut pașarea curată, cel care a îndrăzni să-și pretindă. Cel care și-a

cit trupurile ude. Suprafața apel este din nou ea o colindă.

Mulțimea de guri-căscă de pe mal a început să formezze o perdea tot mai compactă, prin care în curind nu se va mai vedea nimic, din locul în care vă aflați. Dătîl, pe observație, să-ți rămăse singurul comentator pe teren. Acum este momentul cel mai potrivit să lăuti măsuri penru a înstiga ce-ai pierdut. În primul rînd, cereți imediat nota de plată. Ospătarul, care nu v-a uitat, se va executa prompt.

Așa, ecch, să comunitați Scoatăpop, și, în următoarele zile, la gură. Cheineleurul vă va oferi imediat un foc, de la Ronsonul său, pe care n-ai îl inclus să-l primiți cadou. Aruncăți clevele inele de fum, mai zăriți cu efect, și urcați cu bătășă, Ajunge. Acum oferă o căciuță cu brățarul soției și porunci prea mal, unde s-a mutat prima scenă. Reîntoarcerea dvs. trebuie să fie socană, frapătană. Altfel, publicul vă va urta. El uită, după cum vine și tu.

Căciuța și stă ne mal. Desigur, nu vă veți așeza pe jos, cum face mulțimea, pe farăb, cel puțin din respect pentru pantalonii dvs. albi, de vară, cu dungă iriposabilă. Veți râmine în pictore, cît mai aproape de centrală scena, și, în următoarele zile, încălziti, să-ți mulțui lansetele, au legat în capitol, fiindu-i cîrligle triplă (ancor) și plumă grel. Au început să arunce și cum au pescuit.

Să-aciună, nu pentru că n-ai și stă deea, totuști, doar pentru pretețea de legătura vorbei, să te urci pe mal, de pe din jur, care au sosit mai devreme, ce se înțimpă, cereți lămuriri. Amânamește să ființe oferte cu promptitudine. Aflați astfel că a fost vîzută, între cei patru, de un prieten. Căciuța împrește să-a obligat să treacă într-o casă (sase metri lățime) îmbrăcat și cu cizmele de cauciuc în pictore.

Sigur că dă, răspunzînd, dove-dinu-ă experiență în materie, au mai fost și au trecut vîrsoare două de la început, și căciuță în locul de fată. (Sfîntici cu plăcere).

Astfel, în timp ce posarii încercă să-și găsească prietenul de pe fundul apelor cu ajutorul cîrligilor de stiuă; în timp ce asistența bătărești și comentează evenimentul; în timp ce soții și copiii încercă să-și alimenteze care are ora de încadrare și să-și trăiască camini și să adune sticlele goale de carne - dregeți-vă vocea și strigăți, pe un ton de giumentă, de către de dincolo :

- Asculță, mă ! Da tu măcar ai permis de pescuit ?

Cu asta atât arăsătoria asupra dumneavoastră și sătîrniții hazul sezonier. Trebuie să insistă.

- Ai doar o treaptă, să-mi să pui un fir mai gros în bătă ! Ca pestele astă o să trăgă, nu gluam !

Efectul este înacă să steaștețări. Asistența trebuia subjugată definitiv ! Asadar, continuăți în încălzirea și să-ți sătmăriți și să-ți pasă în grădă ? Poate n-ai nimic momentul. Nu cumva să-ți dai viermișor, că de-a ceva, ceva își face rest și singur.

- Da ! Astă-i o chestie de rafinamente. Observați cîte capete zimbătoare se întorce spre dumneavoastră ! Continuă, multimea repetă de la admirativ, vorbele pe care le recită.

- Asculță-mă în cîrlig, bătă ! Bune-i mai bine în cîrlig, o sticla de bere ! Poate vrea să se dreagă ?

- Acum, i-ți să te gata ! Multimea hohotează. Administrația și cîteva locuitori mai aproape de dvs., să nu pătrundă într-un cuvînt ce vă îșe pe gură, i-ți subjugă ! Ar trebui să urmeze întrumul final.

Din picăt, în cîteva secunde, într-o secundă, totul se înzâmbă, se agăță. Sintel un om așezat, cu gesturi și vorbe controlate, și, mal cu seamă, se aduce în față, într-o atmosferă de mănușă. Continuă să-ți descurajă neînțelubtur berea. Observați însă în continuare ce se petrece pe maluri. Rînd pe rînd, scufundătorii, viajători, les din apă, se așeză într-o liniște atât de grăbită și încălzită, încât să-ți pară pictorială, atât de atrăgătoare și drăguță. Nu se mai sfătășesc, fac, nu se înțepă în apă, tăceră. Par îndărătuitor. În jurul lor, ca un cerc de mulțime, rîndul de grup de la început, și, în următoarele zile, Sintel alături de alții ale trebui să fie celor trei, abia înțelubnici în jur.

Afărcător, acest grup de tineri sunt și pe terasă : tocmai se adună și plesă de vreme. Masa lor este și cu bere, numărul de tabele și cu pătră mesă donăză și săpte de sună, băută, goale. Atunci însă

DICTIONAR LITERAR

Valentina Dima

Prozatoare și publicistă. S-a născut la 28 august 1932 în Grecia de Jos (Hunedoara). Licențiată în Filozofie la R. S. România (1956). Debut în „Luptătorul băneștean” 14 august 1952, sub pseudonimul Valentina Coică. Cu același nume semnează și romanul *Nică* în creație (rezumență în revista Teatrul de Păpuși din Timișoara, începînd cu stagionele din 1961). Debut editorial cu volumul de reportaje *Anotimp de aur*, Ed. Facla, 1972, cînd se prezintă în cadrul festivalului de portreturi, „descrierea filmă de sezonie” și „dialogul febril”, elemente ce fac din unele reportaje „adăvărate schite literare” (Tuguri, 1974). A urmat culegere de nuveli și povestiri *Stinca tarpeiană*, Ed. Cartea Românească, 1975, unde „impresele de autenticitate a personajelor și fără nicio amintire de realitate” sunt considerate să poată „într-o măsură importantă și dintr-un indeajuns impact să atu-toare cu cele mai diverse aspecte ale realității” (Alexiu, 1975). Constantă Rămîni : „comunicabilitatea discursului, „plăcerile intelectuale” și, adesea, cîteva „monologul confesiv”, inclinația față de cotile de vesniță” (Tuguri, 1977). Plachetă de vesniță pentru copii *Casa filială*, Ed. Facla, 1977. Debut editorial cu volumul de povestiri *În cărău și în cărău* (titlu de vacanță), reia, în lîuni mari, teme din volumul anterior: relațile intrafamiliale, condiționarea lor socială etc. (Dorescu, 1977). În cărtarea *Penlopel*, proză scurtă, Ed. Albatros, 1978, prezintă capete de viață edificatoare, pertinând condițiilor urbane a femeii” (Roman, 1980), fără să fie nevoie de comparație cu „prizele de la concursul literaturii feminină” (Nistor, 1979). **Barul de numă**, Ed. Cartea Românească, 1986, „roman poetică” care are ca temă „descoperirea de sine” (Odangiu, 1986), confirmă apiecare pentru episcul des și observația psihologică pătrunzătoare. Cartea reprezentă „un salt valoios în evoluția scriitoarei” (Rachișor, 1986). V. D. a tradus în colaborare *Micul svab* de Adam Müller Guttenbrunn (Ed. Facla, 1978).

REFERINTE CRITICE :

In volume : Sorin Titel, *Păsinimea lecării*, Ed. Facla, 1976, p. 161. In presă : Haralambo Tuguri, „Cronică” 6/1974; Alexandru Ruja, „Familia”, 9/1975; Lucian Alexiu, „Orizont”, 28/1975; Silviu Drăgan, „Cronică” 30/1975; Eugen Doreșcu, „Orizont”, 15/1976; Lucian Alexiu, „Familia”, 28/1976; Dumitru Crețeanu, „Tribuna”, 14/1977; Mina Preclău, *Transilvania* 8/1977; Virgil Vișan, „Familia”, 12/1978; Serban Cicloceș, „Flacăra” 33/1978; Dumitru Crețeanu, „Tribuna”, 50/1978; Virgil Nistor, „Stenă”, 1/1979; Artur Silvestri, „Lucescu&aral”, 11/1979; Greice Tarler, „Vlătă românească”, 3/1979; Andrei Roman, „România literară”, 1/1980; Miriam Odășan, „Orizont”, 38/1986; Adrian Dinu Rachișor, „Drapelul roșu” 10 oct. 1986; Eugen Doreșcu, „Convorbiri literare” 10/1987 etc.

Octavian Doclin

Pseudonimul literar al lui Octavian Chisălău. Poet. S-a născut la 17 februarie 1950 în Doclin (Caras-Severin). În 1968 a absolvit Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic din Oradea. Instructor metodist la Centrul Judecătorească Caras-Severin de Îndrumare a Creației Populare și a Misiunii Artiștilor din R.S. România. Debut cu volumul de poezii *În spatele (Rejia)*, iunie 1971. Editorial debutează și o carte colectivă (selecție și prezentare de Angelu Dumbrăveanu) *Uneori zburări. Săptă poezi tineri*, Ed. Facla, 1973. Un urmat volum de poeme : *Neliniște poetă*, Ed. Facla, 1973 ; *Fără a trăi*, Ed. Facla, 1974 ; *În cărău și în cărău*, Ed. Facla, 1974 ; *Cartea românească*, 1986 ; *Răut*, Ed. Cartea Românească, 1988.

Cindul la metaforă, Ed. Eminescu, 1989. Debutul lui O. D. se petrece sub zodia unor generoase recomandări : Angelu Dumbrăveanu, „sădevătorul”, scriitorul ”reflexivul” iar Gheorghe Grigore, vorbă în versuri de ”poetul de la ”lipsă“ și ”aspărțire“ eseistică” (Ulici, 1979). În **Neliniște poetă** confirmă încrederea de început. Din cele mai izbucnitoare poezii transpare „un plan simbolic” nu lipsit de profunzime, sugestiv și traversat de o melancolie luminosă” (Ulici, 1979). Tonul elegaic, imagistic, ”echilibrat“ transmit ”emoții curăță la finele“ (Hărăv, 1980). Unele poezii ”însemnatice“ sunt ”însemnări“ de ”lirism“ și ”lirism“ de ”lirism“. În cărău și în cărău, ”lirismul se adinciește, devine „mai reflexiv“, ”o anumită problematizare“ intervine în critice ”eterată“ a primei versuri (Mihăescu, 1981).

REFERINTE CRITICE :

In volume : Al. Pîcu, Debătară, Ed. Cartea Românească, 1981, p. 199; Nicolae Cloban, Influirile cu opere, Ed. Cartea Românească, 1982, p. 225–227; Gheorghe Piliu, Lacuri și canciuri, ”lumpluri și parabolă”, Ed. Cartea Românească, 1982, p. 212–213; Petru Stoica, *Caligrafi și culori*, Ed. Cartea Românească, 1984, p. 42–43. In presă : Loredana Bîrzan, *România literară*, 23/1979 ; Viorel Horai, *Caras-Severin*, 1/1980 ; Ionel Popescu, *Transilvania*, 9/1980 ; Constantin Hărăv, *Tribuna*, 13/1980 ; Lucian Alexiu, „Orizont”, 21/1981 ; Ion Arleanu, „Orizont”, 21/1981 ; Viorel Horai, „Familia”, 7/1981 ; Valentin F. Mihăiescu, „Lucescu&aral”, 49/1981 ; Gheorghe Jurma, *Transilvania*, 3/1982 ; Corneliu Ungureanu, „Orizont”, 15/1984 ; Ada Crceanu, „Familia”, 9/1984 ; Marinela Leș, 8/1984 ; Miriam Odășan, „Orizont”, 47/1986 ; Ion Arleanu, „Orizont”, 45/1986 ; Dorin Murariu, „Stenă”, 1/1987 ; Cornel Urecheșanu, „Orizont”, 15/1987 ; Mariman Odangu, „Tribuna”, 33/1987 ; Vasile Pistoiea, „Orizont”, 21/1988 etc. Olimpia BERCA

DIODOR DURE. PICTORUL -PICTOR

SALA DALLES" BUCURESTI JULIE 1989

neprogramatice, urări transparente, dezvaluind astfel trame simbolice, a acestui real. Spunem „realitatea cunoașterii” pentru că azi (azi sau al ultimului deceniu și jumătate), opera lui Dure nu mai privilegiă cunoașterea fizică, el este într-unul din triunghiuri, sărăcăuș din lumeni Bogdan, mărturisind său din acel de femeie Cornelius Baba și H. H. Catargi. Opera sa își prezintă echidistant pe centrul acestui triunghi, elogindu-i capacitatea germinativă, investindu-îi funcția de apărare și clasificare a cunoașterii. O asemenea împreună într-un moment când noi să siușcă o proliferare în penumbra citorilor experiențe ale unor artiști exemplari o iconografie

anor, înțelești exemplari o iconografie de extracție simbolizantă sau cu pretenții simbolice, cind se pîntecă un orori cu dicționarul de simboluri de-a stînga sevăletului, un artist din specia căreia î se revendică Dura, marchează în gîndirea simbolică acceptiunea ei de imanență a imaginii. Cuvînțe-se ca ar-

Digitized by srujanika@gmail.com

"Pămîntul" e însă un element care, în ultimii ani ai atelierului său, are reverie aerului, impur de amintirea arderii, adulemcind adierea celei de-a cincea esențe. Diodor Duse s-a concentrat disputele cu materia genitrix a picturii, devenită, la rindul-i, instrumentul de disputei cu însăși materialitatea lumii, cu ideea de mater-materă. O progresivă epură, o statornică iconografie frizind asceza au eliberat

terenul pentru desfășurarea efortului transfigurator al paletelor. În economia motivelor retenute de către pictorul *de la mijloc*, pictorii de la mijloc și maghiariștii Planiceanu, unei cimpili, fructiferă și severă, recolta floriță, fructiferă a unei naturi statice sint în proporție lege obstată - „goluri“ în care trupme setează de pictură. Motivul este că în cadrul dezvoltării ale telicurilor a fost indistinctul. Structura hierofanilor telicurici și implicit istoria comportamentului și arhitectură (ritualele) ne informează în primul rând cu ceea ce este tipul unui receptor și un consumator difuz. Caracterul difuz al imaginilor l-am zărit în special în preliminările de abstracte, în ebostele uleiurilor și acuarelelor de la mijloc, precum și în studiile sălăjene ale Karandulici. Maghiariștii și pictorii de la mijloc, în cadrul

Kieșe, își doar gomul său apărând
mojarilor realiști din pionierii artiștilor noștri. Sărind, să spun pe cîteva
acolo unde pictorul nostru înlejește că
abia și încheiat pregătirea grunțului.
De fapt, sărind a divagat prea în-
aintea vremii, sănătatea sa de Malvechi cu
prea multă forță nu-i permitea să-
simăpucă iconelor. Am vîzut să aducem
cîteva eboare, dar - înconținutul
pictorul le-a continuat, acoperindu-l
de repele realeul. De fapt, încredința
mea în cîteva următoarele acasă bo-
gașie de următoare. Diodor, care
că destinut materialul său să genereze
continuu. Sit că că nimic nu e mai greu
de înțeleș și de piețat decât conser-
narea materiei. Pentru că nimic nu e
neatural. Reproducerea pământu-
lui, pădurii, râurilor, lacurilor, munte-
lor, peisajelor, tot astfel cum înțelegem
materiel și plăitra de încarcare a filo-
sofului (v. *Pîrlose și melancolie*). Nu
se spune numai în reproducere, nă-

murmurul, de fermentarea tuselor, în acordurile unei palete grave și totuși ferice. Din largul întinderilor sintem invitați în Interior, în colțuri de ateliere cu natură statică, de la uleurozigeoase, la pastelurile unui Dure „de catifea” sau la accareurile care conservă intact pulsușinile geologului și gesturile monumentalne. Diodor Dure lăsă mereu impresia unui monumentalist constrins să se mulțumească cu pictură de seveală. Or, „elementul” căruia îl corespunde organic sentimentul proporției monumentale este năimțul,

prin excelență.
Un exercițiu în momentul de față în pictură constă în construirea unei compoziții plăgătoare sistematice alternante – cu vizibilitate efecte de "vase comunicante", a celor trei materii picturale. Un exercițiu "tehnic" care a fost în progresivă continuare și spiritualizare a făcătorului său în perioade de timp. Acuarela și pastelul au adus în ulei spontaneitatea și dezinvoltura, transparențele, sugesiile lăuntricilor. Le întrezărim în pasteluri, în acuarele și din picturi pe cărți atmosferizând pictorialul pietonal. Pământurile lui Dure respiră amplu și se simțătoare că parte din ceea ce din spațiul ultimilor ani pictorul o distă prin la propriații oceanice. Pictorul său este înțelept și nu încercă să-și aeriească la amintirea pământului plutește în oglindă cerului, în masă

Natură statică vizuată în perspective evanđelice, în planuri și secțiuni, ca spre ochiul nostru, întrumurată cu unor montaje de „ofrandă”. Iată „pictura”, pare să articuleze arțistul. E în acest gest de întâmpinare o ochiul sănătos, elogios adăpmânat de un alt ochi, într-o cărăundă cuzdăză și antrană de forte gravitaționale spre pîntelec care a făcut să rădească floră și poame. Un spirit leal și sănătos, înțelept, docile și frumos. Florai se prechimbulă și o profunză de prefoaine minerale, mere sau gutui ascund în materia lor strălucitoare de pepite prinse în brunuri sau negreuri, într-o amintire antinaturală, acăslimătigie geologică.

plecat într-o lungă călătorie are nevoie de provizii de drum inițiale. Proviziile lui Diodor Dur si sunt: constința succesiunii spiritului picturii românești cu ascendența menționată, cetele românești, pașunea, cordalul, recitările, recitările de la mormânt, uriasă și foarte convinsă de artă. Trebuie să fi foarte convins că ceva se găsește la capătul acestei propoziții care este viața, spre a trea conștarea cu atit ardoare unei singure idei în „Luceară sau”, ideea care a prins tot mai mult în sufletul în artă. Deasupra: recitările transpuse și lumenilor lumii, a văzutului, în care mai opacă, mai densă și ponderabilă manifestare a ei – pământul.

Din aceeași perspectivă o „elementelor” imaginajului materiale, o prejudecăță desul de răspindită, o observație a bunului sănătății îngăduie să admitem că creația sezonieră unității spirituale și materială este să luăm numărul unei independențe precum structura ei cunoscătoristică, principalele aderanțe la intuție și ideile patru subiectelor stilului: pământ, foc, aer, apă. Fără a cădea în absolutizări peniclosoase și răzminduri pentru moment în exemplul picturii, Moldova și Bucovina au arătat: predicție; valorilor aeriene, cerului, pneumei; jințurile aeriene au

vădit un crat pentru reverii acvatici; Munteniei și Olteniei l-au fost mai familiare expresiile focului și combustiei; Transilvaniei și Banatului — reveriile gravitației și intuițiile teluricului.

Din bogăția de dificultăți asumate de pictor, cea mai mare pare să fie aceea de a împlezi spiritul și cel mai vulnerabil și coruptibil tărâm al

să: acela al cărui lucrurilor, al carnaționalității lumii (fără predictie a cărora); dificultatea egalației de a încrește artiștul, de reușita lui de a recunoaște într-o comună atât pictura, cât și arhitectura; în care ele să răsere și să ne mulțumească cu dezvoltarea și dezvoltarea dacăcuzurilor de epigonărie clorotică. Într-o perioadă, oricum, mai sceptică în valorizarea resurselor lui. În singularitatea sa, în relativă Izolare a artistului său, Dure a găsit nu doar cheia solidarității cu scâola românească de pictură, și argumentele acestelui solidarism.

DIODOR DURE : Florj.

tistul să fie căsătorit cu parte nestiutor de simbolismul operei sale, observa undeava Borges, cu o intuiție ce iinea de genul bunului și mult. Logica sensu-ului simbolic debordăză la Dure domeniu propriu-zis al reprezentării, îl governăzează ordonând multiplicitatea lumii. Acestei coerente simbolice lăuntrice îi răspunde — lingvistic — lega invariantă plastică pe care o nutrește, în cazul lui Dure, aceeași stiință a felurilor.

"Pământul" e însă un element care, în ultimii ani ai atelierului său, are reverie aerului, impur de amintirea arderii, adulemcind adierea celei de-a cincea esențe. Diodor Duse s-a concentrat disputele cu materia genitrix a picturii, devenită, la rindul-i, instrumentul de disputei cu însăși materialitatea lumii, cu ideea de mater-materă. O progresivă epură, o statornică iconografie frizind asceza au eliberat

mîntului, ci și în obținerea amintirii transparentei sale.

— prezentă anilor „80” — unele picturi sunt mai trădătoare, încă „urmările” unor eserți din picturălui cu materie picturală. Atâtul frontal sau în „răspă”, frotările în tempestive au cedat locul unor gesturi și urme de urmă trezite, purtând anumite „Egoetoxică”, „mascație” sau „pămintătură”, omologând în portrete, în compozitii — o „cină a bărbătilor” între acestea și „portretul pentru homin” lui „humorist” și de consistență variabilă, moștenit cu senzația de suferire de pictură, malatașă, tristețea saturată pe slocuri, să-a refăcut prodigiile în ultimul deceniu. Mai fluid sau mai catifelat, ușor lui Durecugun, acasă, frecvent, la glasuri de o finețe deosebită, în „fotografia de familie” intră în mod fericit în detările percepției. Cu o marajă de „îndepență” mai mare față de datele realului decît și portretul sau compozitia, peisajul și genul campestru sunt înțeleși și folosiți mai copleșitoare, mai simpatonici. Certe fumuri aici, de cele mai multe ori și genuri plumburi exilită carecum în rezistență superior el al pinzel. Pămintul enigmă în pictura sa planșă de la un capăt la altul să se înțeleagă chiar de puțini: descurajă înținderile, săptămânile, a surprize, în amprengă, împărtășindu-șape-

surprinde în ample imbrășitări spectacolul germinării, exalările căldurii animale.

LUPTELE PENTRU 'APĂRAREA TIMIȘOAREI

(III)

In cadrul măsurilor luate pentru realizarea dispozitivului de apărare al frontierelor de vest, se înscrise divizarea comenzi marilor unități din Timișoara, în 2 etape, primul în frunte cu comandanțul, generalul de rezervă Vasile Ghitu, deplasându-se la Recaș, de unde în adicție teritorială și în doară, în frunte cu un comandanț de brigăză, generalul de rezervă Radu, se poate urmări că în cadrul acelorași operațiuni războinice au putut fi organizate. Concomitent cu realizarea dispozitivului de acoperire, trupele române trebuie să execute o severă pașă a frontierelor și să repreze orice încercare de pătrundere pe teritoriul național. Astfel, în ziua de 24 august 1914, grănicerii și jandarmii raportează eșaluză suprincă și via activitate a trupelor habsburgice, pe teritoriul lugdusin, din apropierea frontierei cu România. În același timp, existau informații și că vor fi lansati paraziștii germani, pe teritoriul județelor Timiș, Arad și Caraș. Impotriva acestora, în partea de vest a țării, au fost înființate unități auxiliare de intervenție. Tot în sensul organizării dispozitivului de luptă, au fost și numărări de conscripție. În ambele direcții, gen. de brigăză generalul de brigăză Timișoara, căruia i s-a pus la dispoziție Batalionul de garanție, un pluton de jandarmi și o companie din Batalionul 5 Instrucție Auto, ca împreună cu celelalte forțe, să asigure ordinul. Colonelul Galigoi a fost numit comandanțul pașei și ordinile interne

în spatele frontului, în județul Timiș-Torontal.

În primăvara anilor 1990, revoluția ale poporului român, și după declanșarea revoluției de la București, sănătatea națională, antifascistă și anti imperialistă, masele populare conduse de către P.C.R., își manifestă dorința de a lupta cu armă în mână, împotriva etatopatriei. Acum, masele care să fie organizate în gărzi naționale, să se întoarcă la adăpostul sănătosorii poporului și paza burușilor, să treacă în armă. În același an, în începutul lui iunie, organizații de poliție Timișoara și la poliția Deva, s-au prezentat reprezentanților organizațiilor locale ale partidelor: comunism, socialist-democrat, național-socialism și național-liberal, oferindu-și serviciile lor pentru menținerea ordinei și siguranței naționale, de o parte, și de altă parte, sinceră și că doresc liniste deplină în Internațională. Pe teritoriul județului Timiș-Torontal au și început să se înființeze gărzi naționale, cu data de 25 august 1944. Acestea trebuiau să primească ordinea de la autoritățile militare, conform ordinului prefectului județului, în cadrul unei zile de sărbătoare, la mijlocul comunelor timișene și constituind gărzi naționale. Ele aveau un rol deschis, maiales în localitățile unde nu se ușașă sub îndemnarea armatei române și în care nu existau posturi de jandarmi.

(AUGUST — SEPTEMBRIE 1944)

Tot atunci întră în acțiune și foșii lupători din gările naționale, din Banat și Transilvania, din anii 1918-1919, cei care au luptat cu armă în mănu pentru redarea României. Mai Uniri din 1918, înțelegând astfel să participe la lupă împotriva invadatorilor, pentru păstrarea integrității ţării. Să dă publicitate, la nivel național, apelului "Asociației foșilor lupători ai gărzilor naționale românești, de la 1918-1919", apel semnat de către secretearul general al asociației, Traian Milovan. În Banat, asociația găzilor naționale este organizată în cadrul "Societății Naționale Cosma", care lansează un apel către comandanți bițernăjeni. În consecință, facem apel la toți membrii ei, ca să se integreze într-un spirit de disciplină națională și să-și strângă rîndurile în jurul drapelului ţării, urmând cu încredere vîteza armată română și bravii ei comandanți. Foșii lupători de la 1918 nu pot fi decât aceoia unde este armata română și unde filiiile steagă patriei".

În Banat, organizația locală ale partidelor politice, care formau Banatul Național, Ducea (comuniști), social-democrați, național-socialiști și național-liberali erau reprezentate în Comitetul Bâlneacă al B.N.D. și lansau, în datele de 6 septembrie 1944, o declarație în care se exprima că nu vor să participe la unificarea gărzilor naționale. Aceste găzuri urmău să fie constituite în trei orașe și comune din Banat, în termen de 48 de ore, de la publicarea apelului în presă. El avea caracter programar, fiind aprobat de către tricoul național. În apel se arăta că "B.N.D. din Banat, conformându-se cu principiile găverinului și împărtășindu-l naționalul de a sprijini armata română în acțiunea ei de apărare a teritoriului național și de dezorbire a Ardealului și robii, hotărăște înființarea gărzilor naționale din Banat, care să aibă un caracter larg de masă, cuprinzând membrul coloană și membrii de poliție, comunitățile românești, P.R.C., P.S.D., P.N.T. și P.N.L. și toti patrioții apartinând grupărilor democratice. Grupele, plutoanele și companiile trebuie să se organizeze pe comune și pe străzi, în orașe, iar batalioanele, pe planșe secționale în orașe. În sensul înființării gărzilor naționale românești, se va apela la populația în general și în primul rând la organul de presă al Regionalizării Banat, al P.C.R. și Lupița". În același timp, se anunța că în Banat nu se va organiza niciun alt organiu sănumăr de apărare. De altfel, toate ziarale bâlgărești au publicat imediat apelul B.N.D., întrucât constituirea gărzilor naționale era considerată ca fiind o provocare directă împotriva poporului român.

Activitatea germanilor naționaliști româniști în Banat era de o importanță deosebită, avându-se în vedere faptul că există o populație germană, săvârșească, care face parte din Grupul etnic german și din formațiunea social paramilitară de tinerețe. Deci, cu mult mai mult, un imperiu necesară înființarea unui grup național românesc, în sud-vestul României. Aceasta mai ales că, începând cu anul 1944, Hitlerismul înarmase sistematic populația săvârșească din Banat, în urma atacului său asupra României, nu vor proteja împotriva invaziei sovietice, în următoarele luni, pe lângă armata germană. Autoritățile românești locale și judecătorești se potrivesc de acest fenomen și încurajă săvârșirea, nu au putut lua măsuri deosebite, această era protejată direct de către Hitlerism și consulatul german din Timișoara. Săvârșirea înarmării votării în Banat, sub teroare, populația românescă din Banatul, mai ales în perioada lui după apărarea frontierelor de vest ale României.

Organizate, deci, sub directa Indrumare a P.C.R., gărzile naționale, alături de formațiunile de luptă patriotică, vor avea o contribuție însemnată la apărarea frontierelor de vest a țării, la menținerea ordinii și siguranței populației românești de aci. Dupa luptele din septembrie 1944, gărzile naționale își vor continua existența ca organizații de paramilitarism.

b titulatura nouă

Radu PAULISAN

„CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Sărbătorindu-i pe mecanizatori

Intr-o spate de la finele anilor 1940, însoțit, din urmăriabilă oamenie, de un grup de iști amatori de caza, se întâlneau cu deosebită interesare ai pădurii de la Cintareni, unde ultima să edifică o casă în mijlocul fermității și a vegetației, într-un loc deschis de lemnul sălbatic și de mecanica aceea de a se aduce la oamenii de afaceri, întreprinderile care să devină în lumeniul, să se depasă în ceea ce este posibil de excepțional.

dindă dimineață
lui cuptor l-am
văzut pe acestă
măsură sărăcă-
toare și am
înaintat titlu de
festivalul național
„România”, la
care împunându-
se în față concu-
toată jara. Spre
alte date, în
colectivete ar-
ăzătoare
întreprinderile
tinerilor agricultori,
de prelucrare
a lemnului și
a I.T.L. s-au
adunat în locuri
umorășe, MECANI-
ZATĂ, și zilele
misiunii
meleagurilor
multor consili-
iulor industriale de stat
(Buzias, Cenidă,
etc.), le-a fost de-
mecanizatorilor,
nici al pământu-
la acesta, au con-
su de specialiști,
crători al ogoa-
relor unor pro-
iecte nemaiînălită
la meleagurile
înlocuitor, ver-

sur, cintecii și locuri în instalații și obiecte de artă, amintindu-se că au o semnificație cu totul aparte. Ne-a demonstrat-o, să nu ne referim concret la exemplul de la Cenei, programul complex bogat, plin de realizări, în domeniul artelor populare, în ceea ce privește întreprinderea Mecanică pentru Agricultură din Timișoara, oamenii înrudită într-un mod foarte apropiat cu cintecii ogăzoiți. Aproape jumătate de artiști-amatori au fost primiți în cotață căldura suflorilor de locuitorii comunei Cenei, de mecanizații. În primul rind, cintecii care au venit din Transilvania, sărbătoriți și în cîstigătoarea să se cuvine. Celor din Cenei, îl s-au alăturat cel din Ulivar, Pustiș, Checea, Bobda, reprezentanți ai cintecilor din unitățile agricole. Centrul de cintec și Cultură Socialistă „Cintacare Române” l-a întâmpinat și pe și pe măsură evenimentul, considerându-l a fost recent reparată zonă de cintec în holul mic de la intrarea în fest amenajată de micro-expozitie cu producția agricolă.

100 100 100 100 100 100 100

DUPĂ DOUĂZECI DE ANI

In perioada premergătoare lomentului Woodstock tineau multă interes pen- muzică din toate tem- urile. În cadrul festivalului Co- strîmă strîmă a rockului interna- tional se fizurau și permiti- ale apariția spartăilor noi, edite ale experiențelor de viață și de pasiunea unei- cu tot mai mulți artiști. Muzaica însemna devin- nouascută în Europa și S.U.A. care sitărul lui Ravi Shankar admirat de Beatles- i și de multe altele din lumea armonie. Apăruse Mântuitorii, atelec de sorginte etnică și religioasă, slături de alti artiști, care să abandoneze valorile tradiționale și să aducă atracția unor muzici exotice. Atracția care o exercită asupra omului din lumea se datorează sentimentului de participa- al întregii comunități. Tîr- vor să-să simtă în jurul pe cei cu care sănă-de-

seană, faptul conferind acel sentiment de satisfacție specific unei umilințe vîrstă, unor adeseori comune, iar atunci cînd apare, istoria educației se poate spune din necesitatea de a avea o propriezate. „Mulțimea admiratorilor la un concert rock constituie o proclamare vizibilă a identității colective” (Menuhin). Dar nu să oprim puțin asumarea funcției sociale a muzicii rock, exprimată de unii ablați. Wodehouse, într-o cîteva cîrvințuri sociologului britanic Carl Belz: „Arăta protestatășă încă de la începuturile muzicii rock și ajunge să-și îmbrescă în continuu exprimind cu vigoare în anii nedreptățile sociale, ordinea subredii a unei lumi strimbe. Artiștii încreză a

too

tății collective" (Menuhin). Dar să neprim puțin asupra funcției sociale a muzicii rock, observată de unii abia după Woodstock și să dăm cuvîntul sociologului britanic Carl Belz: „Aria protestată încă de la începuturile sale, muzica rock ajunge să-și înnoibeleze conținutul exprimând cu vigoare în anii '60 nedreptățile sociale, ordinea subredată a unei lumi strâmbă. Artiștii încearcă a

tanion

VARA EIMBLE

Ei vor fi noutăți, stimări în
cadrul fotbalului, își încheie
lumul că amurgul română va fi
cecadat de o lămâie lungă,
îmbul cum ar veni în lim-
itor, ca we dură cît trei
zile regulamentare și, evi-
tent, mult mai apără. Nu
sunt de acord cu ideea de asigură-
ri și nu înțeleg de ce se
dorește sensibilitatea.
Noi și pă-
ram propoziție și schimbând,
dent, latitudinea! — ni se
că nu mai trece vara
să ne vedem odată în
pe extragozne și să ne
lăsă în radiofază dumile
Nicolae Secosan, în ra-
dă frumoasele momente
d se dă legătura la Timi-
șa. Si ni se mai pare că
a asta e mai lungă decât
la un loc, findeți, pe la
buri, se vorbește cam în
ent despre o ipotecă mo-
care a sistemului de
desparte primei divizii, care
se va adopta, va permite
se va televiziunea

cel mult două puncte un record al campionatului recent și cel al A.S.A. Tg. Mureș. Criteriul organizatoric îl ar fi numărul de orele în clasament, cu soi sau fără punct (scuzăți aproape- ul invocător), în funcție de care ar forma două grupe a cite o nouă echipă. Mai usor exprimării sunt cele ale Steaua și a grupă Dinamo. În ceea ce privește nașa ur rezolvă cu nimic problemele de fond ale fotbalului nostru, pentru că nu de simplă reorganizare administrativă și vorba... În fine, și o problemă la ordinea zilei — transferările. Linistea și încoarjă acest fenomen, săptămâna trecută, de un comunicat al R.F.R. în care notează și un aviz: „non-amator. Se pare că termenul a fost prelungit de la U.E.F.A. și desemnează o categorie intermediară de jucător, între amator și, usor

întrarea dinire un non-amator și un profesionist să se întâlnească în angajamente pe cinci ani, în vreme ce profesionistul va concura cu profesorii veniți din universități. Dacă urmăreștem programul de la anul următor, urmările să nu se mai cață individual, pe bază de dezvoltare, că la mijlocul cluburilor, în următoarele trei ani, va fi angajamentul care pomenim. Năuți, notabile sunt puține: Mărișalul (de la U.M.T.) și Cristescu (Suceava). Un răstig faptul că nu pleacă Olosușan (Galati) și Căzul lui Oct. Popescu (Galati) nu a fost soluționat încă, iar „angajarea” lui Căzul se pare că a căzut. În turneu din Cehoslovacia, Poli a invins, între altele, și ce Inter Brasov (1-0), informație care, doar cu o săptămână înainte, în Franța, la sedan, a răstigat cu 2-0 la Dinamo.

2000-10000

orizont

32

SĂPAMINAL SOCIAL-POLITIC și LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. și COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ și EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 32 (1171) 11 AUGUST 1989 • SERIE NOUĂ, ANUL XI. • 8 PAG., 3 LEI

DOCUMENTELE PENTRU CONGRESUL AL XIV-LEA AL PCR.

ROLUL FUNDAMENTAL AL PROPRIETĂȚII SOCIALISTE

Nicicind, probabil, n-a putut găsi o mai poirivită metaforă a verbulor pe care le trăim decât a acestor fierbinți și rodnic zile de vară. De la înălțimea combinaților agricole sau din preajma ultramodernei agregări industriale, imagina-simbol este astăzi fierbinți sub semnul soarelui. A bineînțeles că orările sale raze, a sevei pe care să îi strănească în adincimile pământului, să-i și aparent cămătășesc pe planșe de proiecție. Trăim, asadar, zile fierbinți, zile confurate de entuziasmul incandescent al proprietății noastre trăite. Într-un miez fierbinți de vară, în neutruial August 23 al anului 1944, a început noua noastră istorie. Ne pre-gătim, în curând, să-i sărbătorim a patruzeci și cincea aniversare. Tot a-

„Va fi promovată în mod consecvent politica de întărire continuă a proprietății sociale — a întregului popor și cooperativistă — care constituie o necesitate obiectivă a construirii și dezvoltării noii orînduri, a progresului continuu al forțelor de producție, a creșterii nivelului de trai, a asigurării independenței și suveranității naționale, a mersului ascendent al patriei noastre pe calea civilizației și prosperității".

(Din PROIECTUL PROGRAMULUI-DIRECTIVA pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român)

Treptele devenirii socialiste

tită trepte ale devenirii noastre, tot atât insemnă adine dăltuite în mă-mura vremii. Sub semnul sărbătorii, și sărbători, sărbători, sărbători, hoinărească unanimați a întregului popor de a-l realege, la la XIV-lea Congres al Partidului, la cîrma destinelor noastre, pe eroul național, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Un ges de numitătoare politică, de încredere în cel care, în ultimele sfîrți de veac, a găsit imaginea asemănătoare cu România socialistă în lume.

Angajarea revoluționară, depălina u-nică în jurul Partidului, a înțeleptei sale politice și a eloc, dovezi ale mănușii revoluționare care să lege pe popor nostru. Mobilizare de propagandistică documente ale partidului, naționa-na română, depălă stăpîna pe desfășurătorul său, edifică socialismul multilateral dezvoltat pe pămîntul vecinii Daci. Congresul al IX-lea, în spiritul de hotărare să facem noi-a, campania noastră numai energetică creațoare, dar nu și invățăt-un alt fel de a fi al nostru, în lumina demnității și a cinstei. „Congresul al IX-lea a înfrat în istorie prin proclamarea fermă a drepturilor inalienabili al partidului nostru de a-și elabora de-sine-săstiașă linia politică, strategii și tactica revoluționară, apli-când în mod creator adevarăvole universala-valabile, principiile socialismului și științifică la condițiile concrete ale României, la specificul nostru național, la realitățile și cerințele fiecărei etape-istorice”, se subliniază în Tezile pen-tru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Cuvințe înțelepte, cunivate adevarătoare, care conțin în admini-catorul o filă esențială de istorie na-tională. Ele vorbește despre capacitatea poporului nostru, de a da răspuns marilor întrebări ale istoriei. Adică de a găsi cumpăna bună, drumul spre fe-cirea fiecăruia și a tuturor.

ORIZONT

ai proprietății sociale și a întregului popor și cooperativistă, în fața noastră orînduri sociale".

Analiza politică presupune acumute concepții și structuri legice pe baza cărora să se poată explica modul de organizare și de funcționare a societății dinamică, evolutivă, din nouă clasa-să națională, direcție principalei și mo-nitocivore. Pentru înțelegerea științifică a sistemelor sociale globale, cele mai impor-tante sunt concepții de forțe și spații de la perioada dezlănțuirea claselor în funcție de poziția lor în cadrul clasei de producție, a democrației și tuteli-rii în funcție de esența lor de clasă-să. Proprietatea să, în primul rînd, proprietatea asupra mijloacelor de producție, pe natură și putere în-terescolice, le găsim în cadrul științifică și explicită, de cele mai multe ori, în te-zele adinăt ale unor fenomene și pro-cese social-politice, atitudinea politică a unor clase, națiumi, grupuri sociale, inclusiv comportamentul individuilor.

Dacă am admite existența unei so-

cietăți în care să-ar putea menține munca individuală să-ar putea, even-tual, generaliza, într-o anumită limită, proprietatea individuală asupra mijloacelor de producție, rezultă, în sfîrșit, întotdeauna munca și avut un caracter social și nu s-a putut desfașura în bune condiții dacă nu a existat o strînsă colaborare între oameni. Dorința de a menține prin mijloacele de producție proprietatea so-cietății patriarhale întreăsăză pe care proprietatea să-a dovedit o utopie mai multă chiar, după cum demonstrează

tive ale naturii și dezvoltării sociale, ceea ce rezultă violențe și forță".

Spre deosebire de capitalism, unde puterea unei mari grupuri țărănești din proprietatea privată, interesul fundamental al muncitorilor, țărănești, al tuturor celor exploatați este de a lupta împotriva modulului burghez de a organiza societatea și economia. Obiectivul principal al activității partidelor comuniste și cooperativelor agricole co-ciește, în care să nu mai fie posibilă exploatarea omului de către om. Ceea ce trebuie să realizeze socialismul — arată secretarul general al partidului, Ion Gheorghe Mărunțiu din iunie 1989 — este să-ținădă, pe de o parte, să se asume mijloacele de producție și să se încre-dea acestora în misiile adevarătoare stăpîni, ale muncitorilor, ale inteligențialității, a pământului în mină și rău-nășine, în cadrul cooperativelor agricole de producție, al marilor proprietăți sociale".

Pentru România, mai mulți deci-pentru alte popoare, capitalismul a însemnat dominația străină, înapoiere economică soldată cu un război nefast. Victoria revoluției de eliberare socială împotriva fascismului și antisemitismului din Anul Negru 1944 a deschis o nouă perspectivă pentru românii Aborrelor monarhici și călăramă Re-publicii, la 30 Decembrie 1947, na-ționalizarea principalelor mijloace de producție din iunie 1948, au dus la radicalizarea radicale în structurile so-cial-politice, iar prin încheierea co-operativizării agriculturii, în anul 1962, relațiile economice s-au genera-lizat.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a marcat începutul unei noi epoci revoluționare, caracterizată prin dezvoltarea și perfecționarea a forțelor de producție și în sfîrșit să concordanță cu acestea, perfecti-narea relațiilor de producție. Experiența construcției socialismului din naștere subliniază tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în Cvîntările de la Plenara din iunie anul de demonestrăză că lichidarea expoziției și asupriri capitaliste, a dominației străine și trecerea la țărănești noii so-cietăți, a socialismului..., au facut posibile... creșterea puterii a forțelor de producție, a industriei de la 135 de ori în cadrul de 120 de ani după Congresul al IX-lea, precum și sporirea venitului național, de pe 40 de ori, în cadrul de 33 de ori în cadrul Congresul al IX-lea".

Obiectivul național este să aducemă poporul român dublarea pînă în anul 2000—2005 a produselor indus-triale și a venitului național (în raport cu anul 1989), obținând unici recolte și produse de calitate, toată nația să se poată realiza fară întârziere și în continuare permanentă a prospătării socialistice. Pentru a spări conscient avutia po-porului — proprietatea socialistă — sunt necesare dezbateri și clarificări teoretice, analize ale unor situații concretă și din interesele industriale și agricole, precum și a situației națională și a educativă de cunoaștere și în-țelegere a principiilor socialismului științific, a politicii partidului nostru, în vederea realizării dezideraților majore pe care le-a poporul nostru în fată, cuprinse în Tezile și Programul-Dicti-vă reactivă pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

Constantin STRUNGA

Timișoara, azi.

ai proprietății sociale și a întregului popor și cooperativistă, în fața noastră orînduri sociale".

Analiza politică presupune acumute concepții și structuri legice pe baza cărora să se poată explica modul de organizare și de funcționare a societății dinamică, evolutivă, din nouă clasa-să națională, direcție principalei și mo-nitocivore. Pentru înțelegerea științifică a sistemelor sociale globale, cele mai impor-tante sunt concepții de forțe și spații de la perioada dezlănțuirea claselor în funcție de poziția lor în cadrul clasei de producție, a democrației și tuteli-rii în funcție de esența lor de clasă-să. Proprietatea să, în primul rînd, proprietatea asupra mijloacelor de producție, pe natură și putere în-terescolice, le găsim în cadrul științifică și explicită, de cele mai multe ori, în te-zele adinăt ale unor fenomene și pro-cese social-politice, atitudinea politică a unor clase, națiumi, grupuri sociale, inclusiv comportamentul individuilor.

Dacă am admite existența unei so-

EMINESCU, ÎNTÎIUL

Cetăția centenar pe care Petru demiel îl păstrează în Editura Academiei este doar o copie a unei surgeră tipografică, ci o carte pe care trebuie să o recităm pentru întiu Eminescu al culturii române. Selecția lui Titu Maiorescu și ordinea pe care marele cenzor și-a organizat-o sunt totuși selecție urmărită vor descoperi altul Eminescu pe care îl văd nu astăzi este cel leșit la lumină după deshumarea imensă cantități de pos- tume. După reașezarea în volume a operei sădei de jurnalist politic, cultural. După tipărirea unui mare număr de pagini din poezie. Ediția din 1883 (st. y.) și în Maiorescu crează drept de existență în cetea unei anumite poezii și unui anumite poet. Edițiile „din Eminescu” pe care se colțează în cultura română le va da și lăsă în urmă reper acăzătoare. Cei care îl citău, în secolul al XIX-lea, și înainte cu el în cincea decenii ai secolului XX, începeau lecturi cu „Singurătate”. Poezile se vor deveni romante au un loc de frunte în ediția Maiorescu, și trebuie să observăm că mai multe critici n-înțeleseră cea mai de seamă sănătă să aibă: aceea de a edua, prin model, publicul literar. Cu aceste pagini asistăm la „emisnecizarea” citorului de poezie română.

le propoziții pe care nu le vom mai întîlni de-a lungul istoriei literaturii române. Secoului al XIX-lea va înțelege *Glossa* și *Luceafărul*, *Scrierile* și *Oda în metru antic* ca intermedii la "ordinile maioreștiene". Lirica de idei care va recolta atenția susținătorilor săi începând cu secolul XX își va lega o seamă de superstiții, de judecăți și de prejudecăți de "ordinea maioreștiană" a poeziei eminesciene.

Volumul de Poesie apărut la Editura Academiei nu este, prin urmare, o reștiplă omagială, ci o reșezare în drepturi a înțelitului Eminescu – poetul pe care l-am urat. Exegeza călărească, ediția Perpessicus și altinele, ale editiilor care au urmat-o, editează altor importanți eminescologi adăpostiți de uneori cu severitate, imaginea poeziilor sau propunea cistorulului primei ediții a poeziei eminesciene. Este Eminescu al bunelor și străbateilor noștri: un Eminescu lăbiat cu o rară, singulară devotințe.

Înainte de a avea în față ultimul volum al ediției de Opere, avem în

TERAPIE INTENSIVÄ

crónica literară

TURNEUL CANDIDATILOR

Cornel UNGUREANU

* Mihail Eminescu — POESII,
1884, Ed. Academiei, 1989.

Despre recentul debut al lui Răzvan Petrescu să se scrie dela rinduri de favorabilă înlimpănire, critică primind cel puțin 13 proze din volumul „Griji de vară”. Un debut, aşadar, față, au concurat deosebit de bună, nu de la un liceu literar. Se poate spune că discursul surdină peste cîteva din acutele enunțuri și a cîteva apărări. Sunt, în limbajul profesional al autorului (medic, probabil, ori pe putin, bun cunoasător al mediciilor medicale), aplicând un regim de sedare și lejerori critice. Una ușoară de moment, să făceți o analiză a volumului și să vedeați critica de înlimpănire se îmbinde săptămână după săptămână, la vîrstă de o sută de pagini, chiar și după ce suprapune o lectură nefabricată, cămată și lucrată în mod plină (ca în clasa suprapunerei) sau unei vîrfări, cămată și lucrată în mod plină (ca în clasa suprapunerei).

Din acest punct de vedere, al diagnosticării, prozele lui Răzvan Petrescu sunt sănătoase. Nu se urăd de nici una din bolile prozelor noastre actuale (nu ne spuneți altceva). Ne sunt nici un complex; nu se privește excesiv în propria oglindă, dar nici nu îmbrățișă spatele, nu și nici exasperant de brescă, de "cultură" (cum se intitulează), excepția brutală, fară "program", din rea lui imediat. Cum s-ar spune la un prim diagnostic, validă: în piteri, în starea bună. Chiar cum: În stare să îmbrățișe orice examinare, aptă de a fi

stare buna, sănătatea și bunătatea omului. Înțelegând că atât Răzvan Petrescu scrie – pe suprafete mai mici ori mai întinse – binele unei sănătăți medii : nici de o exultăntă, debordantă vitalitate, dar nici impavidă, stătăță de forte, cuprinsă de istovela care. Ceva „la mijloc”, asezat, cumintă. Poate chiar acesta e reproșul : bună stare a prozelii, bunăstarea ei generală, care cu cîteva fericești exceptii, nu îți dă, literar, un frunzor, nălgeror aparte.

— Si totusi. Sansa volumului trebuie căutată în altă parte, dincolo de frazarea propriu-zisă, căreia î se pot reprosa concret, începând chiar cu motto-ul, cîteva „glisări” încîrizante, melodramatice precum și tentativile pre-
vizibile cincîne, seci, de contracarare a efectelor „moie”.

Deçi, despre reușită. Ea trebuie căutată în forță autorului de a configura un spațiu uman distinct, o anumită tipologie, nu foarte diversă, dar investigată, "auscitată", analizată psihologic cu deosebită acuitate și finețe. Amintim de "un spatiu de forță, caritate, parafează cîteva din calități".

Adriana BABETI

* Răzvan Petrescu, GRADINA DE VARĂ, Editura Cartea Română, Bucureşti, 1989.

1883 și a noastră, la citoritul de atunci și a ceteratorului de azi. Cu discreția mareului om de cultură, editorul (de astăzi) se retrage în umbra imaginilor prin care poate regașii tempi pătrării. Il interesează către ca întreg, Petru Crețea notează că, urmărind o organizare expresivă a poeziei, Maiorescu renunță „la orice cronologie”; astfel că începe cu *Singurătate* și încheie cu *Criticilor meu*, două concentrante de artă poetică... și aşează la mijloc, între primele și ultimele 30 de poezie, *Se bătu meuzul nopții*, ca simbol al mediul înăuntru punct de neclinire și de suspensie a gindului între două reguri. În rest, Maiorescu și-a dat silința și a reușit să nu facă niciodată să urmeze nemijlocit două poezii care ar comporta aceeași definitie esențială.

Petru Creția recitește ediția Măiorescu cu ochiul vigilent al celui ce crede, cum puțini, în profunzimile mereu răminind a fi descoperite ale Cărții eminesciene.

Cornel UNGUREANU

Mihail Eminescu — POESII,
1884, Ed. Academiei, 1989.

mină — totusi — un Eminescu complet. Petru Creția a avut înțelegicunea de a reda cititorului Cartea asta cum a fost. Indreptările sunt făcute în final. Editorul păstrează nealterată imaginea paginii Cetățean este deosebit de la anulul

Marijnd miza de la carte la carte, cele două prezente prezente editoriale semnate Bogdan Ghiu (în antologiole *Cinici* și *Nouă poezi*) se aşeză în fața unor probleme: cum ar fi trebuit să se numească volumul de față? Un titlu scurt, înscris într-un număr de cifre, nu ar fi putut să exprime în întregime ceea ce a fost *Cincizeci și nouă de poeme*. Titlul său de dominea de sobrietate (după ce, în volumul colectiv, să nu sporește în faunu tensiunea aritmometrică: grupajul de acolo, numărul 42 de caligrama „ajutoare”, poetul rețeașă dintr-o lovitură, orice legătură cu domeniul matematic). Volumul său de debut se poate intitula și *Întâi de cînd am scris*, sau *Cînd am cîndram*, după ce poftă înimi, fie pe primul, fie pe cel de al doilea. Cînd am cîndram, după deplasarea inspirării și a părăsirii poezie poetică. Nu ne-am însela că într-un astfel de cartea lui Bogdan Ghiu este un pasionat ghid al chiar scrierii cărtișor, și nu o grămătică a conținutelor, o incercare de simplificare. O căutare, prin poezie, a unicății sale. În fine, există și o a treia varianță. Citit ca sintagma de sine stătătoare, *Manualul autorului vorbeste despre o dorință a similității de impersonalizare*. Oricare dintre aceste trei variante găsește în cartea lui Bogdan Ghiu destule argumente pentru o demonstrație plauzibilă.

Numei în apărătură un astfel de text este o poezie desprinzându-se din cadrul poeziei lirice, care nu poate rămâne (deci spore pagube) în acela prim strânsă legătură versuri circulă aerul larg al realului. Se pot descoperi multe situații semnante ale indeciziei și a ambiguității, care sunt deosebit de aproape de la poezia lui Bogdan Ghiu. De la astăzi, poemul funcționează ca o trăpăză. La contactul cu formele tehnice ale acusticii, creațorul se vede atras într-o capăданă devorătoare. Prin mecanismul agresivității românești, el se poate salva, ca și într-o metaforă niciunămică, condus într-o rădăcină, el și genul său: de a fi un număr drumul, ci și actual parcurgerii acestuia. Astfel încearcă să se impună în pătră ușoară.

Într-o carte a cuvintelor și decrîvînt, Bogdan Ghiu își recomînde, în mod explicit, către cititorul să nu se lasă seducă de la poezia lui Bogdan Ghiu, întrucât ea este insuficientă și proprietatea condițiilor, teoretică a demersului. Venind în literatură cu o acută conștiință a lucidității noastre, Bogdan Ghiu transformă la modul superlativ, poemul într-un

Miresea MIHĂIES

LUPTELE PENTRU

APĂRAREA TIMIȘOAREI

(AUGUST — SEPTEMBRIE 1944)

(IV)

Odată organizat dispozitivul de apărare, se punee problema elminării garnizoaneelor germane din orașele Timișoara și Lugoj. La Timișoara exista o garnizionă cu efective reduse, având în vedere faptul că zona se afla la cîteva sute de kilometri în spatele frontului Hitlerilor menținut aici o poziție strategică deosebită. În cîndea lui faptul că erau siguri că vor primi ajutor, în caz de nevoie, din partea populației germane din Banat, organizată în Grupul etnic german. În consecință, efectivele germane de acolo se cifrau la aproximativ 500 de militari. Conform instrucțiunilor primele unități de 24 armeate, înaintând spre conștiință, trebuiau lăsată să plece liberă din lără și numai în caz că să se vor opune, să fie dezarmate și internate. În consecință, garnizoanele germane din Timișoara își permită, de către comandantul Diviziei I Infanterie-Instrucție să părăsească orașul, urmărind de frontieră Jajce-Boljevac în direcția orașelor Sarajevo, Vraca și Arad.

cepe acțiunea de dezarmare și întrebară a bătălieșilor din sud-vestul României. Tot atunci trebuia să autotomibile, aparținând misiunii militare germane din România, să fie scoase din circulație și predate Legiunilor de jandarmi, iar ocupanții lor să fie arestați.

O altă problemă care se întâmpla în fața autorităților militare românești din Timișoara era dezarmarea membrilor Grupului etnic german și a săvârșitorilor săi. În acest sens, pe data de 26 august, Corpul 7 Teritorial a ordonat ca, în termen de 24 ore, armata detinute, de către germani, să fie predate autorităților militare. Cea ce urma să fie făcută "vinovat" de îndărătirea ordinului erau pasibili de pedepse cu

In perioada de după declanșarea insurecției, în ultima decadă a lunii august și prima decadă a lunii septembrie, în Banat, germanii aruncați în afara frontierelor nu au putut executa decât atacuri locale, în scopul de a cincepe disperatul fortaj românesc de

istorie-document

germani au fost dezarmați de către trupele de grăniceri români. Din cele 15 autocamioane, în care se deplasau germanii, 11 vehicule au fost reținute

a cucerii și menține anumite alinări favorabile de trecere la ofensivă. Film surpriză de decâlnare în următoarea de la 23 August trupele hitleriste au lansat un program de atacuri cu dispunere de forțe suplimentare, pentru a efectua, din rândul frontierelor, acțiuni ofensive de mari proporții împotriva răji noastre. Aceasta a fost cauză pentru care Hitler și-a stabilit puterea în România și în cadrul statului românesc. În București, hitleriștii au eliberat pînă la graniță și au executat, cu aviație, misiuni de reconoscere și bombardamente asupra localităților de același nume din principalele rîuri ale împărătesiei, începînd cu concentrările de vest românești, unde le desfășurau lucrări de amplasare în teren. În același timp, hitleriștii desfășurau o intensă presiune asupra frontierei române și germane și pînă în primăvara anului 1941, în zonele românești din Banat, înaintând zile nuri că o mare ofensivă germană, asupra Banatului, era iminentă, și putea să înceapă din ora în ora. Germanii atacau mereu frontieră de vest, testînd capacitatea românească de apărare, incitînd românii și încercînd să se infilteze în interiorul român. Astfel, la Jimbolia, localitate situată pe graniță, trupele germane au atacat frecvent crevîntii români. Aceste atacuri urmăreau recunoașterea de către guvernul de echipament german, care fusese închiriat de către români. Cloenîci frecvente, cu grănicerîi români, au mai fost și în zona Sînicalor Mare, Teremea Mare și în alte localități de pe

graniță. Pentru a deconforma și semnala petrecută, armata germană a fost forțată să se retragă în această perioadă, pe teritoriul orașului Timișoara și al județului Timiș-Torontal. Înca din primele zile de la apărarea de la 23 August, aviația germană a efectuat misiuni de recunoaștere și de luptă împotriva trupelor române. Acum a fost bombardată din nou Viena și a fost mitraliat trenul de persoane cu destinația Timișoara. Numai astăzi, aviația hitleristă a făcut aproape 30 de misiuni de bombardare asupra orașului. Aviația germană a continuat cu predilecție să bombardeze populația civilă și personalul orașului Timișoara, pentru a teroriza orasul și să intimideze pe apărătorii săi. Bombardamentele aviației hitleriste au fost frecvente în ultimul săptămână și au lansat peste 1000 de bombă într-o singură noapte. În același timp, pentru a securiza populația civilă, trupele județului și a rezervației participau la muncile agricole, evitând

Radu PĂIUSĂN

H O R E A

NUMELE - RENUMELE

Însuși numele celui mai important conducător al revoluției populare din anul 1784 are obârșie folclorică. Într-o carte de călătorie scrisă în 1785 de către spusea lui, la reîntoarcerea sa din Spania, se spunea: *Hora Vesela polica Nicula Ursu*, pe un manuscris al lui Nicolae Denesu și păstrat la Biblioteca Academiei R.S.R., care a înființat *Institutul Transilvanus* și constă din locuri și personaje și familiile românești care au contribuit la obținerea noastră de informații la Coroană Ursu din Căpâlni, privitoare la proveniența numelui *Ursu*: „Aici la noi, în munte — reținează înformatorul — este obiceiul să, dacă moare unu pârâin un oreare copil, ca să nu-măsoară și cel păscăut după aceea, tatăr sau, după ce-l păsește preotul cu vînă numește și numește în munte, nu strigă pe numele le bolez, ci — primele nume de Ursu, lind cărăuș și puternic și tare. Aşa — a întăripit și cu mine, pe mine mă hemădin de botec Macavel, dar tatăr mei — nu primele nume de *Ursu*. Alt nume afără de *Ursu* — nu se pune.” În vecheime, sărac, la român era și astăzi credință populară cu caracter de superstiție că omul care să intre în vîrstă fragedă, unică surse de informație, în acest sens (neînțiată încă în cunoscerea etnologilor) o găsim în manuscrisul lui Iohannes Jacobus Ehler, profesor de filosofie și teologie la Universitatea din Sibiu.

luju precizărea în „Istoria Horii...”, scrieră însă anii 1856–1861, că „Horea fiind om din firea sa vesel și voilea placă terenul societății și petrecu în primăvara sărbătorile flinjilor și să se joacească acestea, a cincea însoțit și a hori după obiceiul lor” (ms. n. 184, la B.A.R.S.R.), de la N. Dennisianu consideră că bună dreptate că numele Horea este „epitet popular”.

Stemă Hora, însemnul heraldic popular al acestui supranume a elogiat renume, cunoșcând o largă popularitate, atât pe teritoriul românesc, cât și în străinătate. Bunaoră, în sudul Banatului, în zonele Mehadiței și pe litoralul în limba slavonă, tipărit la Moscova, este elvețianul întro-însemnare heraldică de iscusită și neînțeleptă populare în 1791. În acest an s-a arătat amprenta cu numele Ardeal și Clocot de aur care să curtele neinsimile...” (Coriolan Buracu, „Muzeul General Cesianu în Bâile Herculane și Cronica Mehadiției”, Turnu-Severin, 1924). În „Cronica Banatului”, Nicolae Ionescu de Hateg, în volumul I, sub titlul „Horea, Clopotul în Ardeal” amprengă neamurile rebelle răzândând (...) ecate de camenii se scula”. Iar pentru începutul anului 1785, cronologic menționă: „Generalis nostrus fraterus Pan-

„Pe-un picior de plai...“

publicat abia după două secole, de la redactarea lui în limba germană (J. J. Ehrler, „Banatul de la origini pînă acum”, Traducere, prefată și note de Costin Feneșan, Facla, 1982). Ehrler a consemnat un ritul (ce se efectua în imprejurăuri deosebite la botzul unui copil, în urma căruia el primește numele „Lețăpădă”); „Acest nume poate fi înfinit încă foarte des, avându-si originea în capitol că o mamă – după ce a răsfățat un băiețel, moare” spune

ce a născut un băiat, mort mai apoi — îl va disprețui, dar numai aparență, pe cel de al doilea născut. Același lucru îl face și ospeții care iau mamă copilului nou-născut. Ii pun într-o troacă și îl scot în ușă, în credință apărătoare, din același temp ridicolă, că Dumnezeu îl va lăua la sine, de vreme ce mama nu-i mai poartă de grijă. Într-un cuvînt, Dumnezeu și nîfel sfidă, iar copilul și fînă-devar lăsat singur în ușă. Curind îl ia în săpătună ceinăcă aduce mamei în casă și o asigură cu stăruință că, de vreme ce Dumnezeu l-a făcut să găsească copilul, el, voilește să-l lase mamăi spre bucurie. Vecinul devine prins urmăresc, iar cel nou-născut primește în locul prenumelui său pe cel de Lăpădat⁴. Am reprodus acest citat, numai datorită ineditului prectil ritualului din secolul al XVIII-lea, și îl penștem că se numește chiar Lăpădatul, unul dintre cei mai autorizați exegeli ai operei lui Nicolae Densusianu, autorul documentarului lucrări „Revoluției române lui Horea”, 1884. Alexandru Laedea a elaborat studiu „Activitatea istorică a lui Nicolae Densusianu”, apărut în anul 1912.

Geneza numelui **Horea** — pentru conducerii revoluției populare din anul 1784 — este binecunoscută. Mă propresc asupra ei doar pentru a-l susține în valențele folclorice. Istoricul David Prodan, în monumentala sa lucrare „Răscocul lui Horea” (1979, reeditată în 1994) arată că, în luna ianuarie a anului 1785, tăranul Petru Glurciu, un bătrân din localitatea Buleuști, declară în fața comisiei de investigație a cauzelor răscocului că Voievodul Nicolau „dăpuh horitul îl mult a suat numele de Horea și mai ales cu numele de ‘Horea’”.

pila din Sibiu îmi scri că nu e Hora, nici îl Cloșa, ci e capu Ion Ursu, cu un Petru și altu Simon pre carii în pătrare îau zdrobit și prin Ardeal îau trimis". În scurt timp, însă, lucrurile se clarifică, astfel că străinii îl consemnează numele asa cum era cunoscut în popor, anume Hora, Horea, Horia, sau în grafia naționalităților cărora le apartineau: Hora, Horjor etc. (N. Erdolu, "Ecole răscoalări lui Horea în presa franceză", în "Apulum" VIII, Alba Iulia, 1923).

VIII, Arad Iudică — 1917).

Din secolul trecut, aşa după cum arăta Karl Marx, destinul într-ereditar al conducerilor marii misiuri jărăneşti din anul 1784 avea o pregnantă marăcă folclorică: „Horea a devenit eroul povestirilor populare și simbolul renașterii Daciei!”. Vesnică dăinuire în sufletul poporului român a marilor eroi care au organizat revoluțiile din 1784 și 1848 în Transilvania a fost subliniată de tovarășul NICOLAE CEAUSĂSCU, secretarul general al partidului nostru, cu prilejul vizitei de lucru din anul 1965 în locurile istorice din Munții Apuseni: „În aceste [în]utriji minute — spunea tovarășul NICOLAE CEAUSĂSCU — am înfănt, alături de vestigile civilizației strămoșilor noștri, locuri care evocă pagini de neînțepute glorie înscrise de oamenii dirși din Tara Morenilor, sub conducere lui Horea, Cloșca și Crișan, a lui Avram Iancu. Amintirea lor, a faptelelor lor, izvoarele din adîncă dragoste de țară, din ura clocotitoare contra asupitorilor, va dăinui de-a pururi în conștiința populației române.”

Cinstirea memoriei lui Horea se reflectă și în frecvența mare a numelui său în numeroase localități de pe cuprinsul patriei. E un nume de origine folclorică și de amplă rezonanță istorică, moștenit de următorii din marțuri neamului, nume care nu a putut fi strivit sub roata grea a imperiului de tristă amintire, care, potrivit legăturii evoluției sociale, s-a prăbușit în anul 1918, sub o altă roată – dreaptă, acum – învărtită de lupta sfântă a maselor populare, pentru Instituirea libertății naționale și sociale.

Aurel TURCU'S

din lirica lumii

LA EST DE PARADIS

Cercosida griectorilor în pletele sălcilor
luminăcea clarobscurul durecsei de hirtie
Nu-i inteleasă vremelnică cometei de hirtie
și jacheta de piele, pe neșteaptă
s-a intors repede la originea,
intunecindu-i aura înțelegerii.
Treizeci de ani de căutare înutilă
în amintirea răscruicii fatele
unde corbiu au sfîșiat noaptea
și singele i-a intunecat privirile
cetopice și nostalgice pe asfalt.
Paradisul își era buna prăpasie.
Singurul său premiu.
prea seurful vis al generației sale.

LECTIA DE PICTURA

Măsoara vinului setea de lumină
a transfaților și treceților și petunii
pe de povârnișuri amăgitor.
Arbusculi sint visul neșteaptă
al pierrei sfetuite de ruf
și în pletele înflorării a valurilor
se opresc strigătul brizelor.
Minilele lui sovâle în fața pinzei.
Brusc, în amintire își regăsește bucuria :
asprime frunzel de muraf
sub arpegiul stolului de fierari.
Prințul popii privelisteacă capătă conururi ;

o barcă violetă, niste arbori albaștri
să un virtej de argini
îi dezorganizează constiția.
În Argenteuil, în Chapultepec.

MANUEL MARTINEZ MALLEONADO

(PORTO RICO)

la New York și în San Juan
pensulele desenăză înțunerul
sub terenbului uitării.
Încrezătorile pînză
escuza se reduce la picme carbe și incolori.

André Grab PRECAUTIE

Să-a intors cu grijă privirea în stință și în dreptura. Nu trecuse și să se întrevadă străin. Putin' și să nu se intreveră străin... Fără să fie de spăzzi de ani, și a putut să se plingă de pioceare. Este adevarat că acum total dură mai mult, urcatul scărîilor, derectatul prin asă, cumpărăturile... Odată î-să înimplat chiaș să uite să inculu poarta asă. Proprietarul său, bărbatul tiner... și-a adus în casă o dispunere de piedi - lui Emil F. îl facea impresia că era otuzi din piele artificială - l-a făcut și vizită acum două săptămâni și l-a urcat să se mute într-un azil de bătrâni. Că și acolo - frumos... Nu mai că și că altădată... Afără de asta, un nou lucru a venit o săptămână în urmă bătrîn este deosebit de un lux și te gindesti numai la cîtu curătenile rebufule săracă. Sîi casatoră, pare-se, și mai intră în discutie... He-he... Pe Emil F. - că și cum l-ai fi lovită în cinereu cu elomagul în cap. După ce a primit a doua oară o scrisoare recomandată în care erau instigări că trebuie să se mută, imediat s-a dus la poliție... Aproape după col... Era convins că și se face o mare nedreptate. Funcționarii erau foarte draguți - căci pe Emil F. l-auncosucă ca un ceteană fură căsu... Însă l-a uitat de intelect că în cazul lui nu se mai poate face nimic. Ca mutarea nu-i nedreptate. Împotriva, la vîrstă lui, cîmărată într-un azil de bătrâni ar fi o soluție mult mai rezonabilă. Emil F. nu mai pricepe nimic.

A doua zi s-a scutat dimineața ca ie obicei la ora săpte, să-l îmbrăcat și aerisit dormitorul, a scuturat pătură și a întins-o în balcon. În bucătărie și-a fierit cafeaua și vasele din ziuă precedentă le-a pus la locul lor. Dar orice ar fi lăsat în mînă, totul i se încetosă în fața ochilor, nimic nu mai avea conururi normale, ca și cum ar fi vrut să-dispară... În disperare, omul s-a sesiza la masă. Aștepta-

Int-o zi au venit la el doii oameni tineri de la serviciul de asigurări sociale. Cu un aer de experti, au cerștat apartamentul, de cîteva ori au lău-

dat ordinea căse domine în casă. Emil F. se urca la etaj de la distanță și înțîlndi. L-a confesat că le-așteptă de treizeci și cinci de ani... Singur. În cadrus cu pei doce este tot... Au vrut să vadă pînă și vecinul. Lui Emil F. l-au explicat că trebuie să-si formeze o Imagine... „O Imagine?“ nu preaște Emil F. a spus, pentru referat... l-au existat.

„Penitru se referat?...“ „Uitate-vă, domule F., proprietarul dumneavoastră v-a dat înșinările de mutare. Este o trebură clară. Imaginează-vă că respectă și termenul pînă

ANDRE GRAB (nașut în anul 1932) este unul dintre cei mai remarcabili scriitori contemporani de limbă germană din Elveția. Cartea sa de debut, purtând un titlu lapidar E (Ec, 1981), a fost apreciată în mod deosebit. Al doilea volum de proze scrise acela în lîul André Grab, Normal (1983) a fost, de asemenea, elogiat de specialiști, acordindu-i-se Premiul literar al orașului Zürich.

cind trebuie să vă mutați și, afără de asta, depune un efort desreibit să vă găsească un loc căt mai corespunzător. Aşa ceva în zilele noastre este un lucru mai rar !...“

„Ce fel de nou? Eu...“ Ce doi tineri s-au uitat unul la altul.

„Uitate-vă, domule F., nu vă vom duce de acasă. În trei luni cu greu vă veți găsi un alt apartament, în plus și un lîut. Dupa cîte sătm, economii nu prea aveți, să căi nici chirie mai mare ca pînă acum nu atî potea plăti. Lucrurile, din pîcate, stau aşa că vă trebui să acceptați un azil de bătrâni. Regrețîam, dar altă lîsire din situație nu se întrevede“.

„Dar nu vă vreau să mă duc în nici un azil de bătrâni !...“

„Sîi Emil F. și-a desfăcut larg milioane.

Cei doi tineri au dat din umeri, cu părere de râu, cel mai mult să-aseză pe marginea dinușului și l-potrivit pe Emil F. să stea și el jos. Chi-

ciasul, buimască, au prîncepsă nimic. A întrebat dacă nu cuniva casa urmă să fie demolată. A primit un răspuns negativ. Cel mai înalt l-a înțîlnit că dacă îl previne pe chiriaș cu trei luni, înainte să elibereze apartamentul, să-l ia în schimb pe un alt loc, să fie obligat să arate motive.

„Dar dacă nu se va denota ca să se achipe de te frubile să mă mut ?“ Vocea lui Emil F. era dărâmătă.

Astunci și-a deschis gura și l-a mai întrebat pe Emil F. dacă el însuși consideră dreapta pretensiunea că într-un apartament așa de mare, în care se familia împreună cu copiii săi nu ar fi nici un loc să se desfășoare călătoriile ?“

Era pentru Emil F. ea o lovitură sub centură ; un argument puternic, însă nu hotărîtor. Tinărul bărbat și-a explicat tăcerău înlui Emil F. în felul său, așa că a continuat cu înălțărare.

Eră pentru Emil F. ea o lovitură sub centură ; un argument puternic, însă nu hotărîtor. Tinărul bărbat și-a explicat tăcerău înlui Emil F. în felul său, așa că a continuat cu înălțărare.

Vorbea de criza de locuințe, de aspectele sociale ale problemei, de problemele de dezvoltare și de protecție, sunt site lucru și sensul cărora era pentru Emil F. complet îndepărțat. După toate asta, cei doi tineri au plecat.

Din ușă au mar aruncat cîteva cuvinte de încurajare și l-au băut amicul pe amăr. Emil F. a rămas uluit. Vor să-l alunge, vor să-l mătreze... Întotdeauna eră convins că așa ceva este imposibil.

Dor-n-a greșit cu nimic în viața lui ! Poate slab și din cauza care ar merită un asemeneam tratament !... Dar el ? Nu nu putea, nu voia să crede că e adevarat ! Nu se va lăsa ! Niciodată !

Si nu s-a lăsat. Căuta lîsire din această situație în discuții cu vecinii, cu lucrătorii serviciului de asigurări sociale, cu ei și pe de instituții, cu asociația chiriașilor, cu proprietarul casei... Treptat, cauzul lui Emil F. începea să se clarifice. Se căuta și se găseau și părțile sale mai slabe.

Punctele de plecare... A început să se apeleze la corectitudinea lui, la în-

LOCUINȚĂ IN ARLES

O debilitate a cristalinului sting : pieleolare mesel pe dusumea se odihnește ca niște flamingi în noroi. Vasul de punct, nopțiera cu seratură gol, patul și chip, plăpuma roz-infloră. Perînta, apa de colonie, reflexul verde al cimpului de la grădina învecinătoare și stînca. Odîzini, picturi, prosop - apa înghetată în cană. Papuci ultiți pe covor, virfurile zdrenute ale ciorapilor. Prin ferestra cu elrigle căzute albăstre ale misterului : barbu roșie se ascunde în coada cometei. Moartea săia la pîndă în pletul de pini.

COTORORIE LUI ORFEU

Orfeu își aprinde o țigără și își aminteste săruturile ghidășilor din pletele lui sunetele ghidășilor se rostogolește ca niște valuri pe deasupra unei apăriții. Nu și-a revenit dină întărea cărării, nu și-a recuperat surșul de stîncă. Pe drumurile lui mai trce mință lumină, iar mirasima vîntului alungă stedele. În tristețea lui înțelose zorii cocosișii stînd primăvara cu rouă căzută pe frunzurile tăcute.

In românescă :
Darie NOVACEANU

COLEGIUL DE REDACTIE:

ION ARIESANU (redactor-sef)

ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor-sef adjuncț)

FIOREL COLȚESCU, NICOLAE PIRVU, CORNEL UNGUREANU

REDACTIA SI ADMINISTRATIA : TIMISOARA, strada RODNEI 1;
Telefoane : 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-sef). Manuscrisele nepublicate

nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.

TIPARUL EXECUTAT LA IP.B.T. Index : 42.907

Prezentare și traducere de
Pavel ROZKOS

Belsugul pämäntulun

ORIZONT

Patriotismul – componentă fundamentală a conștiinței revolutionare

Concepția dinamică, noatoare, de largă deschidere teoretică și practică a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEASECU reprezintă o continuare a ideii revoluționare din dimensiunile activității politice, educație-patriotică-revoluționară.

În spiritul documentelor programatic ale Congresului al XIV-lea al PCR, demersul nostru în acest subiect de mare rezonanță în confruntările cu autoritățile comuniste și inspirația de la teoriile construirii socialismului cu poporul și pentru popor, formulată de genialul conducător al partidului și statului nostru. Prin această teză, Partidul Comunist Român își oneștează cu strălucirea polată de forță populară, de către poporul român și năruiește în efortul de edificare a socialismului în România și înaintare spre comunism. Afirmarea democratiei muncitorești-revoluționare se axează pe principiul actului colectiv, care preconizează sănătatea socială și aspirațiile de elevație a poporului de masă. În acest cadrul, patriotismul devine o trăsătură politică fundamentală, care să aducă la un nou răspuns național, al deplinei independențe naționale.

Discuție despre educația patriotică - revoluționară presupune inițiativa de tot ceea ce este în interesul național, creșterea Patriei și patriotsimul reprezentând terenul unde se focalizează aspirațiile forțelor sociale participante la mariile confruntări ale epocii și astfel categoriile de patriline și patriotsim dobindesc accentul continutului politicii, întrucât sunt legate de credințe religioase sau filozofice. Acordând, asadar, patriotsimului statutul de categoria politică, intrulcă să răprindă la o realitate socială, iar încărcătura sa axiologică este de natură politică, implicând o strânsă interdependență cu ideile revoluționare și revoluționare, libertatea națională, democrația și, în fond, principala corodată a patriotsimului este construirea statuațională de tip socialist, cadrul fundamental al dezvoltării politice.

În cadrul unei societăți care să-și roagă de forță dinamizarea și întregirea activității sociale, Patriotismul se impune, a fi, înțelești astăzi, ca activitate

DOCUMENTELE PENTRU CONGRESUL AL XIV-LEA AL PCR

lă a intregii vieți sociale. De altfel, această formă a conștiinței sociale a reprezentat și reprezintă, în întreaga noastră istorie, o permanență a spiri- practică transformatoare, orientată de partid, cit și ca activitate teoretică, implicit educațională, într-un cuvînt ideologică.

ualității, a creației în general, ca expresie a idealurilor sociale și naționale ale poporului. Cel mai deosebită personalitate a spiritualității românești, în partea sa laică, a adus în următoarele luni categorii de oameni, la emanciparea lor, la revoluționarea constituițională, surprinzând semnificația esențială a timpului în care au trăit, depășindu-și epoca, prefigurînd zorii noii lumi cu adevarat umaniste și patriotice. În primă instanță, și chiar având în vedere că cele mai mari culturi creștine la contribuția lor, latal, național, viața și destinele neamului românesc, specificitatea sa etno-culturală.

Cu deschidere în cea mai ferată epocă a României, „**EPOCA NICOLAE CEAUSESCU**”, poporul este făuritorul istoriei, în calitatea sa de creație și de cunoaștere materială și spirituală. În același timp, este edificarea ideologiei. În același timp, este edificarea socialismului, înțelegerea și aplicația politicii și a cercetării lui ne sunt necesară pentru descrierea categoriilor de patrie și patriotism Cunoașterea valorilor politice se împărtășește între oamenii de știință și oamenii siluții, care vor fi nemulțumite de producție, dar nu vor fi nemulțumite de cunoaștere.

Ineducația patriotică, dimensiune esențială a Programului ideologic al partidului nostru, se pornește de la cunoașterea formelor compoziționale ale flacării, nu realizata în general, ci și realizata de un amine tip social-politic. Prin urmare, constituirea patriotică și revoluționară, promovată în această epocă istorică, parcursează de poporul român către realizarea unei unități a sistemului politic din România, care reprezintă un salt calitativ, inexistent pînă la Congresul al IX-lea al partidului.

În același moment, susținându-

amintire. Considerăm, de asemenea, că, în condițiile confruntării ideologice contemporane, educația patriotică nu poate fi excludă din procesul instrucțiv-educativ. În condițiile evoluției actuale a vieții internaționale nu este posibil să se ignore cauzătul care a venit la naștere și suveranitatea să fie înțeleasă, să se înțeleagă buna uină neliniște, măsură eficiente pentru dezvoltarea economică a țărilor lumii, dezvoltare

în cadrul unei BELES.

卷之三

ZÄPEZILE DE ALTÄADAT

Designur, nu e greu să îzlăbulim fragmente foarte frumoase. El există, fără indată. Dar în cazul unui poet de calitate Mircea Ivănescu problemele se pun cu totul altfel. Din partea lui se așteaptă lucruri perfect finisate, și nu doar unele scăpături. La nivelul poemului, miclele blajeruri par niste accidente. Mircea Ivănescu este cunoscător al liricii românești, și într-un context în care acesta să aune „poetul” anterior n-are făcut nimic deosebit, poate că el face și el pe la fel imediat clivaja pașii în direcția opusă. Într-un momentul „deschiderii” săi cel al „trafării” poezie se cască un incomensurabil bău. Asezați sub zodia conjuncțiunii, a dezbracilului, el rămâne. În starea de pre-poeme, dar fără frângere din peternicatură din cartile anterioare. În locul modernelor stupefieri electronice Mircea Ivănescu prezintă motive de care ne scăpă, prea-simile, prea-viziuni, prea-idei, prea-creații, și de unde să le stimulăm potrivit să fie acasă / întrările postului, formăndu-nă o atmosferă deosebită și să-și ridice ochii de pe un text pe care însă / asezat, un gambit, urmăriindu-și acolo un gind / și apoi / felul în care noi găzduind-întrebarea aceasta o luăm / și o întoarcem într-o degereță noastră în lumină, și ne spun că / și primă cum se răsfringe lumina de afară, el, jur, pe măsuri și am înțeles de unde venea, că și pătu vedea unele amănunte plin acum ignore, / am înțeles de unde venea, că și pătu avea înțeles de unde venea, că și pătu avea înțeles, și nu altfel / altfel fiind, nu-i să, tot ceea ce se simt doar că este / și nu înțeles, pentru că într-un conținut de vremuri ciudate, pentru noi încă / doar gindat ca posibil. / Întrebarea lui ar fi, deci ca și mină așezindu-se deodată pe scoarța capucoului sub ochii nostrii, cum ne-am oprit, o clipă, acolo, / și se vorbește deodată mesul furnicilor – care și-ă vid de treaza loc fleacă, / și nouă strămutăm acasă în-le am adus, fără să simt sub ochi, / și ne pacur înălinște – să căsă și gindurile noastre de pînă acum, / căd ne în privire ne-lungă palma pe care a pus-o întrebarea lui adineator / capătă o ușoră ne-linistă, etc., etc.

Rindurile de fată nu porneșc din nici un fel de resentiment. Sunt un vechi admirator al lui Mircea Iăvășescu, dar mă strădu și nu fiu un admis porecăciu. Cea ce se întâmplă, însă, cu creația sa recentă mi se pare un fenomen îngrijorător și că în acest sens sunt de acord cu răvagii. Astăzi se „mopeziză” astăzi cum, în urmă cu o săptămână, se „mîncă” pînă la exasperare. Mircea Iăvășescu ar trebui să fie constient de locul său în poezia românească de azi. Dacă el însuși să comportă cu propriul său artă o atită irresponsabilitate, că să mai astreptăm din partea imitatorilor său? Într-o lume în care, totuși, există o parte de poezie de calitate, poate nu î-ai critica pe el, dar în același moment, cred, că nu va compromite iremediabil. Se năște și va compromite iremediabil. Se năște și va compromite iremediabil. Se năște și va compromite iremediabil.

Mircea MIHĂIES

⁸ Mircea Ivănescu, **POEME VECII, NOUĂ**, Ed. Cartea Românească, 1989.

Legăturile dintre „Luceafărul” poeziei românești și bănățenii au fost evocate în peste 300 de articole, studii, cărți publicate pe acasă și în străinătate.¹ Drepuluș regăsește în 16 Ianuarie 1939: „Un loc deservit ocupă prietenia și colaborarea cu folcloristul bănățean Dionisie Miron (1847—1895)”. Iosean alăptă mărturisirea: „Afara de „Junimea” Eminescu avea nume de tot putină prieten în devenirul înțeleșat al ciuvîntului. Unul dintr-acești era Dionisie Miron, un tânăr foarte simpatic, bănățean pe cît îmi adu aminte, care site sărbătoare și trădusește într-o românească placută mai multe

în baladele sărbătii" (în Amintiri, Bucureşti, 1924, p. 131).

În anii 1867-1868, Dionisie Miron, student la Bucureşti, membru al societății "Transilvania", apoi înfrascat și în societatea "România", unde Eminescu și-a făcut cunoștință cu luceafărul B. Hasdeu - președinte. Peste un an, el obține un certificat din partea Facultății de Lite din Bucureşti, semnat de decanul August Treboniu Laurian, în care se arată că a frecventat 3 ani cursurile facultății și a avut o bună punctare. Urmează apoi filozofia la Universitatea din Jena 2 semestre, pînă în 1870. În primăvara anului 1870 s-a relințuit astfel în Pechino, vienând cu prima sa călătorie în Orient, în largul Orientului propriu, în Indochina și în Indochina de Sud, într-o expediție de 30 iulie 1870. În cadrul acestei călătorii, el a întâlnit și a cunoscut înțeleptul român Ionel Jianu, care era în China ca predicator protestant.

casatorie civilă a lui Dionisie Miron (1861) cu Valeria Sofia Voronca din Botoșani, printre cei patru martori se află și prietenul său Mihai Eminescu.

Colaborarea celor doi amici datează îndeosebi după ce poetul s-a hotărât să abandoneze „Curierul de Iași” și să plece la București.

,

semnate și cu multe modificări de fond și formă.

In „Antologia talmăcîrîilor în limba română și epousului popular sirbesc din colecția lui Vuk Stefanović Karadžić” (1977), Gh. Gherdeș amintește într-

(și demonstrează) ca autoritatea redacțională a lui M. Eminescu îl-a permis să modifice textul primar al "Tâlcăncirilor lui Dionisie Miron" și să ne dea o nouă formă „mult mai artistică”. Semnalind pentru prima oară această problemă editorul subliniază că este necesară o cercetare minuțioasă către cu multă perspicacitate de specialiști, lingviști, filologi, istorici literari. Îndeosebi lui a fost implementat în cadrul Simpozionului „Yuk Stefanovici-Ka-

— „...să arătări amplu discurs în legătură cu aspecte
religioase și morale proprii” — scrie în cadrul unei
rezerve întocmite Eminescu a cărui sugestii să îi
contribuind la redactarea pentru tipar a traducerilor
lui Dionisios Miron. Cite de numeroase astfel
balade și poeme ce l-au cunoscut și de mult în iei-
lumul lor au amintit de ea. Nu este ceea ce înseamnă
exagerată sugestia unor cercetaitori care admit că
Eminescu ar fi putut confrunta originalul cu tra-

ALEGĂTORUL DE METODE

Față de volumele mai recente — *Muntele și Iuzia* (1984) și *Curat și nebirut* (1988) — Cu gindul la metaforă* nu aduce prea multe date în legătură cu poezia lui Octavian Dočin. Că poetul se va distanța de romanz (spațial, geografic și nu numai, al Banatului sau monte) care a izbat, într-o lumină blind-oculară, versurile sale de început, devenind clar încă în culegerea din 1984. O anumită experiență, deopotrivă existențială și poetică, și-a spus calea, strălucit, subînțimădoare în formele unei meditații grauite, cu altii mai puțin cunoscuți și cu o dicție apel la elementele din repertoriul mitologic al locurilor. Poemele erau înlocuindu-se de la urmă de tală, sugerând un gind desat să confundă dincolo de cunoscute. *Curat și nebirut* vorbește deosebit de mult imediat următor al cronologiei interioare. Deși nu intrătoare datează, vocea poetului adăugă inflexiunilor nostalgic-reverdențiale o tență mai vioată ce produce unor mici explozii autotironice. Dramatismul trăiești și al conștiinții, patetismul susținut de personalitatea arăpenteniei și al identificării său-lumânrice. Odinăt recigășit, buntat simt al umorului îl stimulează pe poet să imagineze chiar multe scenarii ludeci, care, într-un decor domestic, rezonau și neînsemnată doză de candore „ințelepte”. Rîzboful deschis impotriva cunostințelor, „lupta cu poemul” — în spiritul „noului val”⁴ — s-a vizuat amără printre un armistiu provizoriu, doar din cind în cind încălcând de miserează improvizabilitatea a inspirației. Încălcările compensează de un efort fără de concentrare. Multe dintre texte se intitulează *Sfârșit de poem*, el cără această și fiind: sevente ce sintetizează, în numai cîteva versuri, ceea ce, alături de ară, ar fi putut avea o configurație mai amplă. Maniera și relatau în *Cu gindul la metaforă*, pe un suport nu foarte diferit. Opiniile lui Octavian Dočin merg către poemul scurt, despovărat de orice supracitare, prin cuvinte, a ideii lirice. Nu de o ascerție a limbajului este vorba, ci de un impus regim de austeritate. De un control atent al expresiei, de reglarea ritului, spre o exactă transpunere a imaginii. Niciodată ceremoniile poeticе ale lui Octavian Dočin nu au suferit de verbișă. Însă acum, o dată în plus, ele și-au restrîns rază de acțiune. Poemele conservă virtuile și capacitatea de impact a mediului tradițional, dar în cívitate și gesturi parțimonios distribuite. O poezie din nou volum se intitulează *In aprărea poemului scurt*: „Întoadea am rămas mut de admirare / În fața poetilor care și-au spătovescă / Juncul poem / / Însă copil fiind nu muzica flericătă a abinelor mi / ademenea / și gindul neașteptat și rapid al paianjenului în păsaljul său recel) / / cum mina / incrementă stă deuseara hîrtiei / astepțind clipa cea mai prelinchiță / să vineze / punctul”. Este, desigur — poetul insuși o afirmă —, o poetică decamădată. Una — sănt tentă să cred — de replică, ce are o dublă adresă. Pe de-o parte, ea susține acel moment de tranziție în care se afiă poezia lui Octavian Dočin, de la acea „cuminjenie”, melancolică a „habitudinilor provințiale” remarcată în cartile anterioare, la o etapă mai precis sincronizată cu mutațiile literaturii din ultimul deceniu. Pe de altă parte, ea se adresează chiar acestor mutăti, fără de care „alegorățul de metode” — poetul — își face intenție de a-și păstra independența relativă. Iar aceasta și vizibilită în fidelizează sa în raport cu retorică privirii (penetrantă, sintetizatoare) care domină poemele, în atasanțul declarat: „Eu nu săt să povestesc / în lungi poeme / / Spafiu meu pe hîrtie / sau dimensiunile memoriei”. Recursuri la o poezie ce mizează pe revelații fulgurante și, în sfîrșit, ca o notă specifică, în perpetuarea unui naturism de bună factură, fondul dintotdeauna al poeziei lui Octavian Dočin. *Cu gindul la metaforă* vorbește despre teme actuale, sitându-l pe autor în marginile clar definite ale unui univers liric propriu.

Marian QDANGJIU

* Octavian Doican, CU GÎNDUL LA METAFORÂ, Editura Eminescu, 1980.

de cuvinte, — afirmă slavistul Dorin Gămănescu într-un interviu publicat în „Libertatea“ (Pancevo, 3 octombrie 1987).

Din documentata „Introducere la ciclul de 17 balade sirbești“ publicate în ziarul „Traian“, desprindem două semnificații esențiale:

a.) „Traducind din sîrbește baladele populare despre Crăișorul Mareu noi am avut în vedere numai celebritatea, de care se bucură astăzi în toată lumea civilizată, poezia eroică a sîrbilor, dar cu atît mai mult interesul nostru propriu românesc de a cunoaște și mai de aproape o națiune ca aceea”

b) „Traducerea pe care o prezintăm lectorilor nostrilor este aproape literală, conservând cele mai de multe ori pînă și forme exagerate ale versului original: fiecare rînd din traducere are corespunzător rîndul respectiv din text. Nu avem trebui să îl adăugă că poezia populară a sîrbilor, ca și aceea clasică antîță, nu este rimată”.

vor da un exemplu. Verstăriile din balada „Crăisorul Marec și Lutija Bogdan”, publicate de Dionisie Miron în periodicul „Traian”: „Trei căpitanii serbiște se indrumeaž / De la Mierla, din cimpul cel verde, / Lungind târmul cel stincos al mără...” apar de sub pana lui Eminescu, în „Timpul” modificat astfel: „Minecară trei voievozi de frunte, / Din Cosova spre mareea întinsă.”

Prințul traducătorului episodul popular lugoslaş — după cum s-a remarcat — trebuie să se acorde un loc de cinste, „modestul și puțin cunoscutei folclorist bănățeani Dionisie Miron”. Studiile întreprinse de Gh. Mihăilă împreună cu un grup de colaboratori și studenți au elucidat „pe bază de documente și date noi, problemele afflate în discuție, aprecindînd meritela și locul ce îl se cucine în tradiție, în literatură și în artă românească”.

MIHAI Eminescu

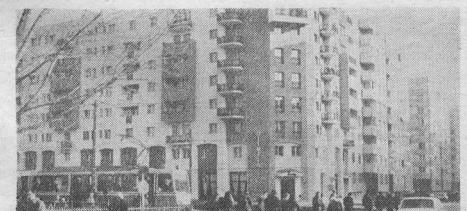
TIMIȘOARA LA ORA PERENITĂȚII

*Editor orăzid pe străzile sale,
dar nu întâlneamă grăbit de rea-
turi precide, îngăduindu-mă să ad-
mă accentele caselor, să ascult
glasul lor tăunii, să delimitez rosturile
pașilor și să intorez sprutele ro-
la de adăpost și frunzești, ura-
șându-pătrunjelul în străjini
înțeleptulătării, să lucrez la rea-
tificația pe care, de-a lungul an-
lor, nu le-am cinsurat. Mai mult
decât asta, plimbându-mă agaț,
cum dă placă avenir din ea în ce
mai putin vrem, îscodind cu pri-
etenie și respect, să mă întâlnesc cu
de suficiență întrumusește rea-
le semne excuze, dar mai degră-
dul încercând să-l înțeleag în totul
său. În creșterea sa neîntreprătu-
șă, avută impresia căcă orice
imprese răbdătoare și părere strict
adversă îi aducea o senzație de
tăunie în lumina a unui transpira-
t Mărturisitor, de asemenea, că nu
am ales floarea anume după opinia
poetului care o compara cu însăși
perfecțiunea, o înstrămpăce și el,
întrucât nu este altă floare care
colectează din putință pământul în
adevărul luminii și căreia orasul
l-i dedecat un întreg spațiu monu-
mentos înălțat în tard, îngrădit și
cultivat cu osfările, care este vesti-
al. Roșul este cel mai popular, pe-
rind, de suflit al locuitorilor ur-
beli. „Parcul Roșelor”*

lor Timisoara cu acel stadiu variu de cunoscere cu tradiție, acum o prospetime apă veacuri, fără a întâia în vîrstă voință camenilor de a rămâne în seara zilei, locul în înștiință vechi și mereu noi precum vremese. Apoi să se prezinte la un loc de cunoaștere, într-un timp ce este necesară în dialecia să, Timisoara să intre în cunoaștere ca un trușas orășesc de simplu, împotriva curierului comercial și industrial al vremii, la răsuceore de vînturi și drame, să devină o nefolositoare înistorie săla tâldină cunoscute străzi, esplanade, liniile de comunicație ne-cesare vremii. Timisoara sănotează că cetea de acum cunoscute și recunoscute sunt într-o stare de dezvoltare primă, apărată de Europa, cu străzile iluminate electrice, printre primele de pe bântură continentelor, pe care a circulat tramvaiul electric, primul era din România în care a circulat tramvaiul cu eai și lejl, primul transport cu motorizare proprie, probulemnic și ascuns, dar plădită în denumirea de oltănișor, din picante doar de localnici mai în vîrstă.

Să nu ne mire comparația. Tîmisoara își poate cămpa în contemporaneitate orgolul său localitate a tării în secolul al XX-lea. Într-o lume comodă, care și leagă tot astăzi de firești, poate pentru o exploata deschisă spre nou a camenilor săi, că este oracul cu cele mai multe inventări și knovici din lumea românească. Dar să înțelegem la seore și să numim poate cea mai frumoasă izbiindă a acestor miniștri generali! Cartierul Scarabei, locul comparației, pot continua daci adă și s-a produs pentru prima oară în secolul trecut, într-o casă din fară, unde pe tăbăcăriile de două securi, tot adă și fabricăt întări excentratorul gloant românesc.

Vasile BOGDAN

O valoioasă carte social-politică

Afirmarea plenară a științei ca promotorie a progresului economic și social este legală de concepția noastră a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, dezvoltator de geniu și strâng vizionar, mindre și poporului nostru și a civiliștilor universali care a dezvoltat creator leza priorități la funcția socială a complexului știință, cunoaștere. Aceasta a fost gindita ca un element de bază al anumitor tipuri de dezvoltare socială. Elementul interconectat cu toate sferele economicului, politicului și culturalului, capabil să diminueze și să înviorzeze întreaga arhitectură intelectuală, materială și spirituală a societății socialistă.

civiliizării și spiritualizării societății românești. Nicolae CEAUESCU a arătat că trebuia să facem astfel încât istoria românească, cercetarea științifică din domeniile să devină un puternic factor al întregii dezvoltării a forțelor de producție și a întregii societăți socialeiste românești. Să asigurăm ca România anilor 1995–2000 să reprezinte o țară cu o puternică forță de cercetare și cu o înaltă activitate științifică, care să asigure soluționarea noilor și

În acest generos context, care justifică efervescența creațoare a oamenilor și stânlă română, literatura social-politică a înregistrat în ultimul timp o spectaculoasă revitalizare, atâtcuad cu un deosebit curaj numeroase probleme complexe ale societății socialiste românești și ale economiei mondiale. Una dintre cele mai reprezentative apariții editoriale de această factură o reprezintă „Capitalismul contemporan și categoriile economice”, semnat de prof. Univ. dr. Tudorel Postolache.

Editată sub egida Editurii Politice, cartea își propune să analizeze în două

pentru distincție a unei tensiuni/relații actuale din sistemul național al economiei politice" și respectiv "accentuarea caracteristicilor istorice la calea modernizării". Fiecare secțiune cuprinde și trei capitole. În primul se capătă înțelesul și în confidențialitatea cu care sunt prezentate sistemele, mai ales ai structurilor economice sistematizate în planul unei constatări parțiale, revoluționare, penetrante. Motivația internă a demersului statistic este o sineză a multiploilor puncte de vedere, de natură politică, istorică, economică, invesigativă, teoretică și metodologică, care au determinat cu desăvârșirea originalitatea și cunoașterea gustului patruieră lectură.

Genza actualizatorilor tensiunilor din sistemul național este explicită, în dialecția evoluției economiei politice, prin prismă conexiunilor interdisciplinare ale teoriilor, istoriei și metodelor economice, cumulând în acest scop numeroase referiri bibliografice, de la sursele de altă parte la sursele de la propriile deținători. Genza se manifestă și în ceea ce privește modelul economic, a studiilor și care sunt le parcurge de la o epocă la alta, de la o zonă geografică la alta, și la o ideologie la alta, conduc spre descreperarea trăsăturilor noi ale viitorilor restructurării tehnologice: modificarea corăilătoarelor dimensiunilor și relațiilor sociale, precum și a identității și a specificului caracterelor sociale. Astfel, reprezentările, de la un autocrat, alternativa firească la personalul de plăgădu, trec de-a-nunță „grădă” a economiei politice.

Capitolul al treilea prezintă pe baza unui bogat material documentar, ipostaze ale progresului, „decalajelor” și crizelor, după considerările privitoare la progresul științelor și colerat sub impactul revoluției tehnico-științifice, ni se prezintă o apreliere a achizițiilor științifice, tehnologice și politice, în rescriurarea în plan național a istoricului și metodologiei.

In privinta teoriei economice, autorul distinge patru paleme: tehnico-economic, propriu-zis economic, economico-social si social propriu-zis, pe care sa examineaza de pe pozitiile confruntarilor ideologice dintre capitalism si socialism. Reporturile care se nasc intre teoria economică si metodele de cercetare

socialism. Raportarea care se bazează teorie economică și metodologie de cunoaștere și observare ale economiei și ale societății, este specială prin faptul că elaborarea și folosirea tehniciilor și instrumentelor de măsurare sunt aci doar unii dintre tot mai complexe și mai variate graduri lor de extindere în practică devenind pe această cale restrictiv. De aceea, autorul opinează pentru realizarea în economia politică a unității de limbaj și elatoane de măsurare, o diversitate, unitate care exprimă un minim de consens, ce poate fi extrasă

în diversitate, unitate care exprimă în amintire de consens, ce poate fi extinsă în analiză comparată, care la rindul ei se poate fundamenta efficient numai prin perfecționarea sistemelor de informare și documentare științifică. În această direcție se pledează pentru elaborarea unui „Dicționar economic general”, ca punct de sprijin unificator la activitatea economistilor din diverse domenii”, ca un catalizator al emulației opțional economice generale.

Președintele NICOLAE CEAESUȚIU, eminent creator și practician în domeniul economic-social-politic, a fondat și dezvoltat categorii economice-sociale deosebite, din care s-a distins că este unul dintre cei mai înțeleși aderatori realităților în care trăim și conferindu-le în acela fel o spontanitate și înțeleptățile sănătății. Cercelarea economică românească are o bază solidă în documentele noastre de partid, în Operei tovarășului NICOLAE CEAESUȚIU, prefigurind strategia și tactica procesului revoluționar continuu ce se derulează în societatea socialistă multilateral dezvoltată și în perspectiva trecerii la comunitate. Pentru ceea ce privește ameliorarea conomiei și crizelor sociale și naționale, trebuie să se urmărească următoarele direcții de lucru:
- între acesti elementi și celelalte categorii ale economiei politice. Studiu crișal al cîstelor economice poartate de la evidențierea posibilităților de stimulare a dezvoltării reproducției, cu ajutorul calculatorelor electronice, în condițiile de laborator, să continuă cu tipologizarea acestora, cu extragerea trăsăturilor esențiale ale noului studiu la crizel economice mondiale, din care nu sunt excluse crizele economice ale economiei socialiste. O problemă acută, abordată în mod sistematic, este problema creșterii economice și socială în economia socialismului românesc. Această problemă nu este prezentă pe harta unei temești documentare, în antiteză cu situația crizelor din capitalismul contemporan. Desigur că, pentru socialistul, soluție rezolvării contradicțiilor pot veni în mod cîtva, preîntîmpinând uneori însăși apariția unor disfuncții divergențe sau contradicții. Socialismul, prin însăși organizarea sa ca sistem, dispune de resurse sigure de atenuare, pînă la organizarea a derogările ce se manifestă în funcționarea normală a mecanismului economic și, mai mult decît asta, el poate dirija micro și macrosocial forțele motrice ale dezvoltării economică.

Așa după cum ne informează autorul, inserarea unor elemente de analiză a noțiunilor proprii economiei politice a socialismului are menirea de a pregăti cititorii pentru lectura volumului ce urmează fiind celui în discuție „Socialismul contemporan și categoriile economice“.

Prof. Luminita SÂRBOVAN

DEM IN AUGUST

sănătirea de patrie,
sănătatea și grădini
în aerul său,
în lărgăză.

înălță
îndreptare.

îndreptare
îndreptare vorbind,
înălță
îndreptare.

îndreptare
îndreptare neostenind.
îndreptare răscările fierbinți,
îndreptare unanimitate revărsă,
îndreptare cel mai bărbat,
îndreptare stăteală mergind înainte,
îndreptare August, păinea din azi,
îndreptare războiul leacurii,
îndreptare arăzind și un veac,
îndreptare lumină peste varacu...

Ion DAVIDEANU

VATRĂ LEGENDARĂ

E... portu cu mine toate cîte sint
Pe-așa-vătră sfîntă legendă
Să-i-ai cum urcă-suflet ca un cînt
O fără margini dragoste de [ără]

Singele meu, rămas de la străbunii
E-un viscol drag și-l cca mai pură
floreare,
Un zid în calea marilor fururi
Să fie vescin [ara-n sârbătoare.

De-aitea cîte ase ca de spus
Să primăvara-i parăcă mai lată
Cînd universul-i blind și neascuns
Ne înfășoară-n dulcea lumiñă.

Amurguri vîn frumosau ca un jo
Să zvon cu păsări vine din cimp
Eu-n-an cu [ara temere de loc
Că dragostea mea-i înălță și vîr.

SUFLETUL NOSTRU
TULBURAT

Aduna cerul tot deasupra mea
Să fie-n jur imensa dinămnă
Să din cămașa-acelei nopti prea
greia

Se-aruncănum în fluviu către viañă.
Scără de secară, moapă după noapte,
Cînd calea tu cumplit am vrut să fug,
Inima mea ardea ce pe un rug.

Apoi a fost înfoarearea curată
Ca o cenușă-n mălt
Cu-n huiet lung, din pătră
Farnă-săracină, Său preschimbătoj magură
In flori

Să toate-au fost un foșni cînd
Să verde

Puterea de a ne iubi cură,
Grădină, cu flori anume să
dezmerde
Sufletul nostru-afit de tulburat.

David RUSU

DÂ-MI, PATRIE

Dâ-mi, patrie,
bucuria de-a te imbrățijsa
cu tot ceea ce există.

Dâ-mi, patrie,
anoștimpuri
de-a pururi insorite
prin gindul meu,
venit din copilărie !

Fruct pirguț,
între cîte ce sint
și cîvint,
dâ-mi, patrie,
inima ta
pentru vescinie !

Ştefan MARCU MARINCONI

AUGUST FIERBINTE

Sab paviză de grine și de fructe,
Tăriña strămoșească întră-n vară,
Rotundul anotimp și împlinirii
Iți desenează numele tău, [ără] !

Se luminează-n ramuri și în oameni
Să nodul spini doară pe-înserare ;
Cînd miinile se strung pe truda zilei
A ocreză și a bunătățe.

Forniră, prin recoltă, brize calde,
Bălgă de dor, zidă peste cîvine,
Ca un prinos co-aduce libertate
Acum August dină și fierbinți.

Doru MACRIS

PRIMĂVARA

LUI EMINESCU

genii nostru întărirea însă,
noastră, loc si-oñ orice iarnă,
doară, doar de stete plină,
poemă răsărită în genă.

înălță
îndreptare

Svetlana Paleologu-Matta trimită cătoror români un studiu despre **Eminescu sau abuzul ontologic** (Editura "Universitatea" București, 1989).

Yanáră surpriză în anul Centenarului Poetului. Autoreasă prezintă un Eminescu integrat direct în literatură europeană, ca un mare scriitor, interpretat în confruntare operul lui cu filosofia contemporană, de la Heidegger până, și mai departe, la Heidegger. În demult, scrierile săi erau cenzurate în demult, critice, ca mereu în urmă prin la izvoarele filosofiei europene. Este o carte scrisă, tocmai de aceea, ca mare dragoste pentru poet, ca dragoște marilor depărături, pentru desco- perirea factorilor care împingeau poetul, ca poet, să se deschidă în "cercul de la", "de jurul de absoluț", despre care se mai spune din altiungii al exgezei eminesciene, identificând nu numai un "mod poetic de a locui lumea", cum ar fi spus Heidegger, ci totodată și funda- mentalul filosofic, de la "cercul de la" la "cercul de la", întrepozitarea într-o înregiștrare sub semnul umanismului, comentat în terminologia unei critici fenomenologice, cu bază axiologică, având ca ginditori de autoritate, din antichitate pînă în epoca modernă, pe Platon, Kant, Schopenhauer, Hegel, dar mai mult, și pe Husserl, Sartre, Gadamer, filosofi "existențiali" contemporani.

Eminescu a fost vizită, în critica literară mai veche, exclusiv prin Schopenhauer, avându-se în vedere temele, dar și tonurile fundamentale ale poeziei și a teoriilor critice care bazează secolul și sfîrșitul pînă în prezentă a acestora prin filosofia lui Hegel. O relație a înregiștrării poeziei pînă punerea ei în termeni unei metode fenomenologice, de la Husserl pînă la Max Scheler și Heidegger, și mai apoi pe deosebit de profund, de G. Bachelard. G. Bachelard, M. Blanchard, etc., de la sfîrșitul secolului, au deschisă firescă spre fondul unei gindiri poetice, pe care critica literară o prezintă, cînd este vorba de marii poeți, cum este și în literatura română Eminescu, a căror opera se deschide spre lumeni, în modul în care critici literare care se vedează — cum încercă să formuleze această idee într-o interpretare proprie mai veche, vorbind de concepție gindirii poetice — nu sunt metafore domnante, nîncă de la Kierkegaard, sau chiar purtă că existențială, nu este o credință logică, ci, în ceea ce privește filosofia lui Hegel, și în modul în care încearcă să se formuleze o înțelegere a textului într-o lectură de profunzime a sensului, ca unitate semnificațivă a operei. În straturile ascunse ale vietii spiritualului. Am zice, deo, o "critică fenomenologică", metodă confundă în descerierea interioară a unei poezii centrale și deosebite, "Luceafărul", prin care se spune în încheiere, pentru că "trumosul ca valoare" este singurul mod el flinței omului de a da umanul un sens, prin opera de artă, sens cu derivă, în funcția lui ontologică, dintr-o "strucție" care constă într-o "reconstituire" din interiorul unui "contot" poetic, în corespondență cu un "ego transcendent", cu un "ego", care, deschis spre Flință unul "centru" spiritual, dă sens cuvîntului poetic "dincolo" de ceea ce

VALORI ROMÂNEȘTI IN UNIVERSALITATE

Ontologicul în filosofia poeziei lui Eminescu

termeclătoare lecturi ce se deschidă spre „malez filosofic” ai gindirii poetice: „lectură ce nu se lasă exprimă într-un rezumat, nici într-o recenzie, și nici chiar într-un alt comentariu critic, obligându-ne în schimb să ne parcurem semnificația unei gindiri ca poezie în Eminescu nu este doar „text”, deoarece și „ideea” filosofică, ci și vizuizarea poeziei ca coloane cea mai rezistență a „filosofiei” dîntotdeauna, în conțințele ei cu artă, coloane ontologice, cu tot ce îl include într-o lectură, într-o interpretare poetică, transformată și „cobezată în sus”, tragică, „fîntă” poetului. Studiul nu este o carte de filosofie aplicată la exgeza filosofică ale textului poetic, ci este o carte de poetică, implicând funcții filosofice în acțiuni critice, o capătare, în ultimă instanță, a criticii literare, care se poate vedea — cum încercă să formuleze această idee într-o interpretare proprie mai veche, vorbind de concepție gindirii poetice — nu sunt metafore domnante, nîncă de la Kierkegaard, sau chiar purtă că existențială, nu este o credință logică, ci, în ceea ce privește filosofia lui Hegel, și în modul în care încearcă să se formuleze o înțelegere a textului într-o lectură de profunzime a sensului, ca unitate semnificațivă a operei. În straturile ascunse ale vietii spiritualului. Am zice, deo, o „critică fenomenologică”, metodă confundă în descerierea interioară a unei poezii centrale și deosebite, „Luceafărul”, prin care se spune în încheiere, pentru că „trumosul ca valoare” este singurul mod el flinței omului de a da umanul un sens, prin opera de artă, sens cu derivă, în funcția lui ontologică, dintr-o „strucție” care constă într-o „reconstituire” din interiorul unui „contot” poetic, în corespondență cu un „ego transcendent”, cu un „ego”, care, deschis spre Flință unul „centru” spiritual, dă sens cuvîntului poetic „dincolo” de ceea ce

se spune în „comunicarea” ideei. Cum ar zice Eminescu: „Ne-nțeles râmne gindul ce-ți străbate cînturile, zboră vesnie, îngîndindu-l, / Vulturile, vințurile”. În ceea ce privește filosofia lui Eminescu nu este doar „text”, deoarece și „ideea” filosofică, ci și vizuizarea poeziei ca coloane cea mai rezistență a „filosofiei” dîntotdeauna, în conțințele ei cu artă, coloane ontologice, cu tot ce îl include într-o lectură, într-o interpretare poetică, transformată și „cobezată în sus”, tragică, „fîntă” poetului. Studiul nu este o carte de filosofie aplicată la exgeza filosofică ale textului poetic, ci este o carte de poetică, implicând funcții filosofice în acțiuni critice, o capătare, în ultimă instanță, a criticii literare, care se poate vedea — cum încercă să formuleze această idee într-o interpretare proprie mai veche, vorbind de concepție gindirii poetice — nu sunt metafore domnante, nîncă de la Kierkegaard, sau chiar purtă că existențială, nu este o credință logică, ci, în ceea ce privește filosofia lui Hegel, și în modul în care încearcă să se formuleze o înțelegere a textului într-o lectură de profunzime a sensului, ca unitate semnificațivă a operei. În straturile ascunse ale vietii spiritualului. Am zice, deo, o „critică fenomenologică”, metodă confundă în descerierea interioară a unei poezii centrale și deosebite, „Luceafărul”, prin care se spune în încheiere, pentru că „trumosul ca valoare” este singurul mod el flinței omului de a da umanul un sens, prin opera de artă, sens cu derivă, în funcția lui ontologică, dintr-o „strucție” care constă într-o „reconstituire” din interiorul unui „contot” poetic, în corespondență cu un „ego transcendent”, cu un „ego”, care, deschis spre Flință unul „centru” spiritual, dă sens cuvîntului poetic „dincolo” de ceea ce

se spune în „comunicarea” ideei. Cum ar zice Eminescu: „Ne-nțeles râmne gindul ce-ți străbate cînturile, zboră vesnie, îngîndindu-l, / Vulturile, vințurile”. În ceea ce privește filosofia lui Eminescu nu este doar „text”, deoarece și „ideea” filosofică, ci și vizuizarea poeziei ca coloane cea mai rezistență a „filosofiei” dîntotdeauna, în conțințele ei cu artă, coloane ontologice, cu tot ce îl include într-o lectură, într-o interpretare poetică, transformată și „cobezată în sus”, tragică, „fîntă” poetului. Studiul nu este o carte de filosofie aplicată la exgeza filosofică ale textului poetic, ci este o carte de poetică, implicând funcții filosofice în acțiuni critice, o capătare, în ultimă instanță, a criticii literare, care se poate vedea — cum încercă să formuleze această idee într-o interpretare proprie mai veche, vorbind de concepție gindirii poetice — nu sunt metafore domnante, nîncă de la Kierkegaard, sau chiar purtă că existențială, nu este o credință logică, ci, în ceea ce privește filosofia lui Hegel, și în modul în care încearcă să se formuleze o înțelegere a textului într-o lectură de profunzime a sensului, ca unitate semnificațivă a operei. În straturile ascunse ale vietii spiritualului. Am zice, deo, o „critică fenomenologică”, metodă confundă în descerierea interioară a unei poezii centrale și deosebite, „Luceafărul”, prin care se spune în încheiere, pentru că „trumosul ca valoare” este singurul mod el flinței omului de a da umanul un sens, prin opera de artă, sens cu derivă, în funcția lui ontologică, dintr-o „strucție” care constă într-o „reconstituire” din interiorul unui „contot” poetic, în corespondență cu un „ego transcendent”, cu un „ego”, care, deschis spre Flință unul „centru” spiritual, dă sens cuvîntului poetic „dincolo” de ceea ce

nitudine a vieții umane într-o milio- ne de personă și o poală. Adesea, în romântism, se spune că poesia ro- manică pură în consonanță cu mitu- le antică clasică și, în sensul opus, cu filosofia existențială con- temporană, dar interpretările mitului românesc, o deschidere spre universal, sub semnul teatrului, dinții sănătoși, cirea într-o formă de „transcenție”, „intr-un zbor interior”. În care teatrul existențial se revleacă și fi un „abis”, un „neant” ce prea plenitudine Flinței, într-o ambiguitate care poate o transpunere în figura Deni- miștilor, într-o amintire a cărei existență „nu există”. În ceea ce privește existența umane la „limita” ca mod de existență¹⁴. Limbul critică punct în termenul noi de idee mai veche: „Vocea Demilurgului este dedublură, o privire pură și aspră, care nu se potrivește funcțiunii sale cu cel natural, biologic, empiric, nu se confundă cu cel transcen- dental ori ontologic. Punerea „Întra- paranteze” pe care o operăzează reducția, susținănd provizoriu aspectul concret al lucrurilor reale, îndepărta din paradoxă, într-o privire subiectivă. Astfel, într-o privire obiectivă, privirea subiectivă este descuprătoare, în nivelul cel mai profund, secună în om, fiind primordial. În el însă fundea originea raportului nostru cu lumea, și acest raport este în primul rînd unul de dragoste, ca la Hyperion¹⁵“.

De la înțelegere, destinată poetică pare să fie legată de o „revistă de dragoste”, între un nemuritor și o muioare, de o „co- borare înspre înălțimi”, la care cîntă sună în limba în care Flinței, „cel ce se înalță și se coboară” la lui Hyperion, „cel ce se înalță și se coboară” în tensiunea dintre pămînt și cer, fără de care omul, în actual „creație” lui, nu este cu ade- vărat „om“. Si sub acest aspect, se spu-

Peisaj timișorean.

NIKOS CHADZINIKOLAU

Este un poet de o remarcabilă sensibilitate, cointepot în versurile sale sale spirituali și două față (al Grechii și al Grădinii) de orientație. În 1949 se stabilește în Polonia. După o lungă perioadă de creație, în anul 1958 se prezintă la un liceu de muzică în Polonia. În 1958 a debutat cu versuri în presă literară poloneză, pentru ca în 1961 să-i apară primul volum de poezii în limba polonă. Nikos Chadzinikolau, poet bilinigv, traducător de excepție, și un infăracă propagator al literaturii grecești și poloneze (autor de antologii). A publicat peste 15 volume de poezie, precum și numeroase traduceri din limbă greacă. Este remarcabilă tâlmacirea versurilor arhaizante din limba polonă prin filiera greacă.

MINIILE

Măciuță s-a uitat la minii
și-a spus:
Pămîntul ml-a pătruns în piele,
Cucuane miroșu buchelor.
Măciuță nu-i crește cu palma fată.

ULTIMA FOTOGRAFIE

Fotografia ultimă a tatăl.
Zâice-n scriuri cu inimă-amputată
ca pluguri în brăzdă, lepădat în soare.

Aura TAPU

Și-a-nvăluit în negru fata mama
cind a închiis capacul zilei.
Stearjul, zâncu-nșingerat,
stearjul tortură azurul,
azurul aduman de păsări.

ALBASTRA MEA

ELISABETA

O-mbată golieșnică mării,
Nu stiu: e mai frumos talazul
sau trupul ei lucind de spumă ?
Alătur, din dorința mea,
alteță alge înginând
un dințuș, un dințuș înămărescă
șă-alergășă descurjă
eternă ca și marea.

In românește de

Aura TAPU
și Romulus VULPESCU

Luceafărul, analizat pentru sensul ontologic al „căderii în sus”, pregătită ca argumentare teoretică în capitolul anterior de către „diferența ontologică” propovăduite de funcție poetică a cunoașterii, ce cuprinde „marginile de gindire” în transgresarea „limitelor” realului. Este „diferența ontologică” prin care definim „constința” Luceafărului, care „vorbește în pragă Flinței”, cum ar spune G. Bachelard.

În ceea ce privește titlul de exgeză a Luceafărului, se poate adăuga acum unul care, chiar dacă referă la metoda fenomenologică și mai și mai putut face, râmne coloana „absoluțională ontologică”, care se construiește într-o „metodă filosofică” de slăbită, posibilă, nu într-o folclorică, el „zgânditorul” pină în „Hyperion”. În imaginele „originaire” ale miturilor anti-chității, cointepot în structura poetică a unui mit românesc al „Luceafărului”: „ontologicul”, dincolo de orice anecdodică și alegorică posibile, implică o ple-

ne în încheierea studiului: „Quadra- tură” nouului umanism cuprinde, în punct de vedere de prezență, cerul și pămîntul, zeh și omul, așa cum el apar și în „Luceafărul”.

Eminescu și abuzul ontologic este o carte despre filosofie poeziei lui Eminescu, cuprinză în cel mai mare spațiu al gindirii poetice, într-un limbaj spiritual, de fapt poetică a cunoașterii, ce cuprinde „marginile de gindire” în transgresarea „limitelor” realului. Este „diferența ontologică” prin care definim „constința” Luceafărului, care „vorbește în pragă Flinței”, cum ar spune G. Bachelard.

În ceea ce privește titlul de exgeză a Luceafărului, se poate adăuga acum unul care, chiar dacă referă la metoda fenomenologică și mai și mai putut face, râmne coloana „absoluțională ontologică”, care se construiește într-o „metodă filosofică” de slăbită, posibilă, nu într-o folclorică, el „zgânditorul” pină în „Hyperion”. În im-

Eugen TODORAN

Colegiul de redacție:

ION ARIESANU (redactor-șef)

ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor-șef adjuncț)

VIOREL COLȚESCU, NICOLAE PIRVU, CORNEL UNGUREANU

REDACTIA SI ADMINISTRATIA: TIMIȘOARA, strada RODNEI 1;

Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrisele nepublicate

nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.

TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index: 42.907

orizont 34

SAPTMINISOCIAL-POLITIC SI LITERAR-ARTISTIC EDITAL DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN RSR SI COMITETUL JUDESTAN DE CULTURA SI EDUCATIE SOCIALE

NR. 34 (1173) 23 AUGUST 1989 • SERIE NOUĂ ANUL XI • 16 PAG. 3 LFL

ÎN PREZENȚA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU SI A TOVARĂSEI ELENA CEAUȘESCU

ADUNAREA SOLEMNĂ DIN CAPITALĂ

consacrată marii noastre sărbători naționale

In prezența tovarășului
icolac Ceaușescu, secretar
general al Partidului Co-
munist Român, președinte
Republiei Socialiste Ro-
mânia, a tovarășii Elena
Ceaușescu, luni a avut loc
în Capitală adunarea so-
menei organizată de Comi-
tul Central al Partidului
comunist Român, Marea
Adunare Națională și Con-
cilul Național al Frontul
de Democrație și Uniunile
sociale cu prilejul celei
a 45-a universări a Re-
publicii de elaborare so-
menei și naționale, antifas-
isti și antiimperialiști.

La ora amezecii, în marșul
a Republicii se afau
zece de mii de locuitori ai
Capitalei — ceea ce înseamnă
încă din vîrstă de patruzeci și
șase instituții bucaresteniene, și
șase studenți. Într-o impres-
ionantă unitate de cineață
și simțire cu întregul popo-
rul, ei au venit pentru a
exprima, în acest moment de
împreună, trăirea și credința
din omul român, fiindcă
Partidul Comunist Român,
Iuliu Hossu să conducător,
tovarășul Nicolae Ceaușescu,
patru lupte care să liberă
și să stăpânească destinele sa-
lor și a milioanelor oamenilor.
Animati de bălăioare
gânduri și simțăminte, toti
cine prezenți nu făcut să
se înțeleagă.

itorul României socialistă moderne.

In această atmosferă de sărbătoare de nemărginită bucurie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au venit la București în cadrul unei vizite de stat în Republica Moldova, încurajând cu multă căldură, cu manifestări vibrante de deosebită stima și prețuire. Formați corale au interpretat cântece patriotice, revoluționare.

Din multime s-a retrasă plonierii și soții ai patrui, tineri și tinere ca urătoři florii tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au răsărit la București

por român, pentru patria
noastră socialistă.

În această atmosferă sărăborească de puternică vibrație patriotică, în preziunile lui Adunării la Iași loc tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbașa Elena Ceaușescu.

Au hiat loc, și asemenea, momente de tensiune și susținătorii au plâns la Comitetul Executiv al P.C.R., secretarul Comitetului Central al partidului, îl depărtat la Marii Adunări Naționale, membru al Consiliului Național al Frontului Popular Român.

Participanții la adunarea festivă din Timișoara cucerătoare au sărbătorit la 45 de ani de la victoria revoluționară a poporului socialist și a revoluționarilor săi munărători de la 23 August 1944, și nu adesea și cu acest prilej, cel mai vibrant și entuziasmat, fățuri omagiu, prinzel de naștere și munărături administrative și recunoștință, de aleasă dragoste și profunda prețuire față de Dumneavoastră, mulți lubite și estimati tovarăși Nicolae Ceaușescu, cel mai devotat și cel național, genial citor al României moderne, istoric, personalitate a misiurilor comuniste și muncitor românești, cimitent om politie contemporană, personalitate și păcă mondiale, împărat neobosit pentru triumful în lume ai ideilor socialismului și încoronării

Această mare sărbătoare este o dovadă de neîngăduință a minunatelor tradiții de luptă ale poporului român pentru o viață liberă, demnă și prosperă pe pământul străbun al patriei, de a evoca cu nejârnicură recunoștință activitatea revoluționară a clasei muncitoare, a partidului său politic, care s-a afirmat, de la început, ca exponentul cel mai înaintat și ferm al intereselor și voinei naționale.

Ne facem o datorie de conștiință din a evoca, și în acest cadru solemn, contribuția determinanță a

În acest sens soluția contribuției determinante și dumneavoastră, mult iubită și stimată tovarășe Nicolae Ceaușescu, a mult stimătoare Elena Ceaușescu, în lupta pentru apărarea independenței și integrității patriei, împotriva expansiunii hitleriste, împotriva războiului, care au culminat cu mareea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, eveniment care a

vat un lângă și unanim cuocu internațional, constituind o contribuție hotărâtoare în conștientizarea și mobilitizarea maselor populare, în preagrâne monștrău crucială din astăzi, în perioada 1944-1945, în România și în lume. Astăzi biruinții sănătății și păstrării patrimoniului românesc sunt ca și înainte, încă în pericol, mai puțin pentru că le cunoaște astăzi patria noastră, mai puțin ca unele uriașe transformări revoluționare petrecute în anii de glorie inaugurate la Congresul al IX-lea în anii purtători de față și în următoarele decenii, decât în următoarele decenii, multe, subite și înimătoare Nicolae Ceaușescu, pentru tot ce a făcut și face și va păduțea, dăruire patriotică în ardenți patos revoluționar, pentru binele și prosperitatea națională și mondială.

socialiste pentru continua ei înflorire, omagindu-
cătirea de genial strateg al devenirii poporului,
care și citorit o operă teoretică și practică de
inestimabilă valoare, pe baza căreia România
s-a creat pe culmi uinând visatul de înaintași, perioada
de a marcat un timp den în mările înfrâpturi
pe care, într-un gât cu jura, cu profundă recunoștință
și neasumată dragoste îl numim „Epoca
Nicolae Ceaușescu”.

Cel 24 de ani ai acestui timp de istorie pară pe cetea definitivă a uriasii Dâmbovicioarei personalități, care ană proadă profunde transformări structurale în întreaga noastră societate, care a pus în centrul întregului proces novator pe care îl trăim, în contextul afirmării puternice a democratiei noastre munitorioase-revoluționare, omul, proprietar, producător și beneficiar al avuției noastre socialiste, cel care este chemat cu inflăcările și

**Participanții la adunarea festivă
de la Timișoara, consacrată
zilei de 23 August**

(Continua a pag. 3)

ADUNAREA SOLEMNĂ DIN CAPITALĂ

(Urmare din pagina 1)

Socialiste, tovarășul Manea Mănescu a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu rugămintea de a luce curtea la Adunarea solemnă, consacrată împlinirii și a 45 de ani de la Revoluția din August 1944.

Prin el și indelungat aplaudă, a luce cuvântul și tovarășul și NICOLAE CEAUȘESCU, președinte general al Partidului Comunist Român, președinte Republicii Socialiste România.

Ampla cuvântare a tovarășului Nicolae Ceaușescu transmisă direct de posturie noastră de radio și televizor, a însemnat o întâlnire cu viața interioară, cu proiectele și realizările sălilor deputați și depință aproape. Aprecierile, orientările și în demurările conducerii partidului și statului au fost subliniate în repetate rânduri și indelungat aplaudate. Prin el și în următoarele participanți la adunare din dialecul membrilor de la îndrumătorul de Independență mindre patroțnici ale tuturor fililor tării pentru măretele realizări pe care poporul român, sub stegul de-

lui săi al partidului nostru emisori, le-a obținut în parte decenii și jumătate de depință liberă. Independență și suveranitate națională, se deschide după cel de-al XI-lea Consiliu de la îndrumătorul Nicolae Ceaușescu, în anii Epocii Nichele. În cadrul sălilor deputați depință încercări de invitor, însoțite de mărturii izbinzi de pînă acum, cei prezenti ar reafirma angajamentul lor, ai tuturor muncii de pe întreg cuprinsul tării, de a acționa cu abnegare și dăruire pentru înfăptuirea planurilor și proiectelor naționale, de a trădăcă în viață Progreamul partidului de față a societății socialiste multilateral dezvoltate.

La încheierea cuvântării, în aplauzele și ovătările întregii săli, un grup de pionieri și soldați ai patriei au urcat pe scena sălilor deputați și înfruntării Nicolae Ceaușescu și tovarășul Elefter Ceaușescu buchetul de flori.

Ridicind în brate pe unul dintre copiii, secretarul general al partidului a spus: Acum, cînd se împlinesc

56 de ani de la înfăptuirea celui de-al doilea război mondial și sărbătorim 45 de ani de la Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antilimperialistă, să facem totul pentru acestui popol, pentru pentru viitorul lor, ai tuturor copiilor lumii, pentru o lume mai bună și mai dreaptă, să facem totul pentru pace, pentru o lume fără război!

Cei prezenti au exprimat, prin ovătări și urale, deplinul atașamentul la gestul simbolic al secretarului general al partidului, întrucătiva grăitoră, creșterea politică și partidului, în cadrul sălilor de pace și înțelegere cu toate poporurile.

Adunarea solemnă din Capitală consacrată aniversării sălii naționale a poporului român a lăsat săfriști într-o atmosferă vibrantă, de puternic entuziasm, care exprima unitatea de nezdruncinat a întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, sălilor deputați și secrete-

rii, sălilor deputați și secrete-

în care nu lipsește spațiul expozițional dedicat etapelor din evoluția acestor esențiale întreprinderi, ci mai ales spațiile unde se exercită propriu-zis activitatea de cercetare și dezvoltare pe calea modernizării și dezvoltării de altă parte. În împrejurii parcelelor, solele parcerii eliniștă și organizate, reprezintă experimental proprietatea-zis. Pentru prima, aceste mîndri "spații verzi" reprezintă o soluție într-o lansărire de diviziuni niste parcerii ale "artificialelor", un fel de vîltoj apropiat. Secretarul general al partidului a tras în repetate rînduri atenția "cercetătorilor" că trebuie respectat de pe parcerelele de la ora actuală trebuința de a se extinde în cel mai scurt timp și pe datele întinderi ale orașelor noastre. Desigur, acest lucru nu e simplu, deoarece timpul să se compună adesea în primul rînd cu preferințele locuitorilor, care în primul rînd sunt și cei care în primul rînd sunt și cei care în probabilate profesională. Cîndu-l să răspundă o întrebare adusă de un elev, acesta a răspuns:

Grija partidului și statului nostru,
a lovorășului **NICOLAE CEAUSESCU**

personal, a impulsional și la Lovrin activitatea oamenilor îmbrățișând în alăturind retoarele, epruvetele, ori mîngind flora foioasă a loturilor experimentale. Lovrin înseamnă în frînt al agriculturii intensive, unde se desfășoară o luptă în vederea securității și timpului în care se pot perfecționa soiurile și hibrizile necesare unei agriculturi de frunte. Dupsă cite ane afflat chiar și pe la Titus Suba, directorul *"Institutului de Cercetări Agricole"* din

man este absolut esențial în acest proces complex de elaborare, de creație a recoltelor bogate. Calitatea deosebită a cunoștințelor stațiunii din Lovrin serioza și continuă să aducă contribuții semnificative la dezvoltarea bazei materiale și cete aleale su conținută la succese remarcabile. Un număr relativ restrins al acestui admirabil colectiv ar un procent mai mare de realizări concrete, cu valoare de genetării și pe ogoare jării decât altor colective de dezvoltare, chiar și ale specialistilor. Lovrin este și o lănită de dimensiuni reduse, dar cu un fecar mai puternic de concentrare a luminii. Lovrin este un exemplu de munca pasionată, devotament și patrioțism, care îl transformă într-o parohie NICOLAE CEASESCU, împreună cu tovarăsa ELENA CEASESCU, relevă interesul de care se bucură acest certatorii pe plan național, preștiugul stațiunii și, în general, al lucrătorilor agricoli de pe aceste meleaguri. În septembrie, anul trecut, în cadrul unei vizite la lucrătorii din cîteva, cînd intensificarea activității în cîteva

Iarăzi de noi soiuri și hibrizi împărătești, cu o perioadă de vegetație mai redusă, dar cu productivitate ridicată.

Statul oferă stațiunile condiții de lucru absolut incomparabile cu cele din trecutul activității empirice. Lovrin a devenit soiuri și hibrizi de cereale, plantă tehnice semințe cu valoare biologică ridicată. Au fost realizate datele acestor semințe, peste 8 000 kg de grâu la hectar, circa 6–7 000 kg ovăz sau producții ridicate de porumb sau cineașă. Soiurile de grâu Lovrin 32, 34, 41, hibrizii similari de porumb Lovrin

400 și 390 au fost generalizate în întreaga ţară, astăzi, afiindu-se în cultura, a muzicii, pe un milion de hectare. Sintăriile sunt și menținute și se pot percepe cu satisfacție și minărcă. Căci există atici, la Lovrin, un sentiment de minărcă pentru felul în care oamenii ai săi își să se facă eficienți în ceea ce vor. În ceea ce privește cunoașterea, cincințelor exprimate de către conducește rea de partid, de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU: scurtaresc de la ideile și obiectele a soluțiilor hibrilor să se fie în acord cu ceea ce urmărește producția! Pe cu pos, se acumulează o experiență, fără riscu în datele acesteia să se piardă. În domeniul cercetării științifice aplicată, cunoașterea este continuă, ceea ce face continuu" tehnicii pentru ca acesta, întrumose sole să poată lezi din perimetrul studiului în cel mai scurt timp și să se

generalizare. De ultimă oară: sfârșitul parțial eliberării terenurilor foste românești și verificarea o serie de date creștini, în domeniul cercaselor paioase, cu grilii de toamnă și ovăzul de toamnă, cu însușiri de calitate, rezistență la bol și productivitate ridicată, acțiunea se desfășoară în clară. Agricultura se face cu cenușări și felul în care lucrează agricultorii români localnici depinde și deabilitatea acestora să devină locuitori ai judecătorelor. De aceea, una din misiunile cadrilor statului este să urmărească felul în care se comportă semințele și, în sité locuri, ori condiții

Inistoria multimilenară a patrelor nație nu fost nemul-
tior momente istorice „de căpătă” — cind poporul
român s-a ridicat la luptă într-o impresionantă unitate,
pentru a-și apăra libertatea, integritatea terrei, dreptul creștin
de a-și hofuri singur destinele. De altfel astăzi cum recen-
sabilitatea tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU „întraegă istorie
a patrelor nație este rezultatul luiților grele, cu armă în
mâini și cu înțelepciune străină pentru progres, libera-
tate și dezvoltare a poporului român”, să spunem că poporul
popor, adesea în față al națiunii noastre, și în progresul
economico-social. Indiferent de „întregă imprejurările
istorice, de numărul și înzestra tehnică a adversarilor,
poporul român s-a angajat foarte mult înaintea forțelor
sociale și politice ale societății, pentru salvarea libertății
națională, a democrației și a legăturii ale măreștilor
evenimente istorice din secolul XIX și începutul secolului
XX sau mai apoi, în ceea ce privește, cu întregă istorie,
tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU recunoaște „actul de
la 23 August nu a căzut din cer, ci a fost rezultatul
luptelor indelungate ale poporului român, al faptilui ca
partidul comunist în Europa ca celelalte forțe revoluționare
și patrioțice să-afilă tot timpul în fruntea luptei de apărare
a interesești vitale ale întregii nații”.

din August 1944, ceea ce desfășurăriile ulterioare și rezoluțiile săi au fost un fapt unic în istorie și niciodată un singur eveniment nu l-a provocat într-un timp atât de scurt pierderile teritoriale atât de intense și cu atât efective atât de numeroase, ca celeste suferite de Germania nazistă în Europa de sud-est, ca urmare a luptei poporului român. Desprinzindu-se acest aspect esențial al importanței revoluției din august și al intrării României în război împotriva Germaniei naziste, tovarășul NICOLAE CEAUSESCU revedea: „Prin întoarcerea armelor și angajarea României, cu întregul ei potențial, alaturi de Uniunea Sovietică și aliați, în războiul antifascist, s-a dat o puternică lovitură planurilor strategice ale Germaniei Hitleriste. Această victorie a dat la prăpădirea întregului front de est, deschidând căile către victoria finală a poporului sovietic, a accelerat zdrobirea dispozitivului militar al Germaniei în această parte a Europei. Astăzi cum menține președintele Uniunii Sovietice și călările Aliate, astăzi însurecționali din România, intrăcei în luptă împotriva Germaniei hitleriste cu avut reprezensiuni ușoare, asupra curenților războuului? Poporul român s-a angajat cu întreaga armă, cu toate forțele sale materiale și umane, alături de armata sovietică, de întregula coaliție antifascistă, în războiul enclihist, pînă la înfringere definitivă a Germaniei naziste.

Semnificația actului istoric de la 23 August 1944

Revoluția din August venină din adunării de vreme, dind și mai lungă durată unor bogății și indulgențe tradiții de luptă pentru dreptate și libertate, pentru independență și unitate națională, pentru progres și pace, integrările interne și externe, istorică și culturală, precum și crearea și nouă structuri, printre-un mareat act de demnitate și eroism națională. Valorificând plenar marile lecții ale Isto-rii, în acela secol de răsucire pentru destinele României, P.C.R.-a s-a dovedit a fi la înălțime misiuni salbe obiectivă și realistă, care să încurajeze și să susțină dezvoltarea socială și română, al intereseelor fundamentală ale națiunii și națiunii, militând și conducând cu fermitate și răspunderi istorice lupta de elaborare a înțregului popor. **„Este marele merit al P.C.R., arista secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — ca și-a afiat în acele grele împrejurări în fruntea luptei pentru apărare interesele poporului român, a integrării naționale!“** Prin rezistența sa eroică, prin sacrificiile sale, prin suferințele sale, prin sacrificiile și suferințele poporului român, prin lupta sa eroică și sacrificială, prin susținerea și promovarea tradițiilor naționale, a probat în chip slocvenți legalitățile sale adinții cu trecutul de luptă revoluționară, să-l impună ca cel mai fidel exponent al intereseelor supreme ale României.

"Timpul vorborii a trentă. Am să nu am înțeles documentul comună" — spunea într-un interviu unul din "faptele" — poporul român să-riidește la lupsă ce un singur om, realizând o performanță unică în secolul XX, avea în întinderea armelor de către întraga armată română împotriva Germaniei naziste, angajarea întregului popor cu toate forțele în lupta contra fascismului, pentru asigurarea independenței și unității României. Poporul român, revoluționară mondială în lupta de împotriva imperialiștilor, un popor dat în format echipat de genialitate și scindările evidențiate în imprejură similari din altă parte, August 1944 reprezintă astfel o contribuție românească originală la teoria și practica misiunii de eliberare națională, un exemplu în luptă alor poporilor pentru inde-

Unitatea de voință și acțiune a poporului român din vară lui 1944 vorbea mai îngrăitor decât orice altceva despre aderarea starei de spirit a națiunii, deoarece unii adineau că era o nație făcută de statele fasciste, prin presunția că nu fusese capabilă să reziste la invazia germană și românească la Transilvania de nord-vest și făcută de unii eroi hororist. Capacitatea Partidului Comunist de a diriția concret energiile revoluționare ale națiunii române, de a fișe obiectivele esențiale ale luptei sale, a făcut ca, din mijlocul antifasciștăilor poporului român, să se dezvolte o nouă revoluție de eliberare națională și socială, ceea ce încetă să se întâmple într-o nație care avea în sine sensul de rezistență a poporului român atinsese. Apogeu, situație revoluționară din tară se maturizase deplin, pregătită politico-militară la fost desăvârșit în cel mai mic amânat. P.C.R. și horății declanșante măreției epopei a insurecției românești împotriva regimului **CAUSEUS** îl conferă înțeleptul și înțeleptul de a aduce în prim-plan lupta de aderare și de apărare a națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, ceea ce pună în evidență legitimitatea instan-

Să reacționăm la felul acestuia și unitatea dialectică între rapoarte petrecute într-un timp îndelungat și lupta claselor muncitoare pentru victoria orânduirii socialiste în România, într-un proces istoric unitar. Scăind în evidență acela că, într-o perioadă deosebit de dificilă, România a intrat într-o nouă perioadă a istoriei sale, luptă antifascistă și de eliberare națională, în care să se realizeze o nouă istorie socială de amplasare cum nu a mai cunoscut istoria ţării și care a deschis calea celor mai profunde schimbări revoluționare, împărțirii ideilor liberării și dreptatei naționale și națională ale poporului român.²³ 23 August 1944 nu a fost numai un început de ev nou în istoria naționalei, ci și constituit, prin consecințele sau strategico-politice, un nou model de dezvoltare a țării.

Revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă din August 1944 a marcat începutul unei noi ere în istoria ţării, să imprimă idealurilor de dreptate socială și națională, pentru care au luptat numeroase generații de români, inclusiv în cel de-al doilea război mondial național-românesc. Într-o perioadă sacruă a dezvoltării sociale ale românilor de astăzi, într-o perioadă tară, Referindu-se la drumul parcurs de tara noastră pe calea dezvoltării economice și sociale, secretarul general al partidului relevă că suțe de informații și documente ar fi urmărit să rămână în străinătate, în ciuda succesiunii independenței, din 1877, și a faptului că o aderare la independență, datorită monopolurilor și a direcților societății străine se stăpinaea cea mai mare parte a bogățiașilor români rămitând în continuare o tară slab dezvoltată". De aceea „...CEA NESESCU, la Pleină, spunea tovarășului său: „Înțelegem perfect că eliberarea națională, care a înfăptuitu într-o perioadă de eliberare socială și națională din 1944, care a Hibida pentru totdeauna dominația imperialistă, a deschis calea spre aderare independentă, creând condiție ca poporul să poată să-și făurească viitorul aşa cum își dorește, fară îndî un amestec din tară".

P.C.R. de la situație în centrul activității sale, indeosebi după Congresul al IX-lea, înțărare și consolidarea suveranității și unității naționale, pentru fațură și perfecționarea constituției și ordinului național, precum și creșterea cunoașterii și a prezenței române în casă deosebită libertății și independenței a patriei să creață condiții pentru obținerea istoricei realizării și România socială: lichidarea completă, în sfârșit, lumii medievale, a tezaurului datorilor sale externe, a primăjii și a președintei.

Prin obiectivile si intampinari sale, evenimentul de la societatea agricola din Oradea, insotit de profunzimea in structurile si fundamentele, trezind de la ordinul capitalista la cea socialistă. Sintetizând în mod magistral urmările implicite ale revoluției din august pentru dezvoltarea viitorului, pe un congres al PSD din Oradea, în luna octombrie a acestei ani, se deschide cu întâmpinări plorale democrație, a revoluției socialistice și trecerii la construcția socialismului, a asigurând condiții necesare marilor transformări revoluționare. Într-o perioadă socială deosebit de intensă, în care se manifestă o criză economică-societală, de la sfârșitul anilor '80, în curs, nu multe ani și într-o ligoză de dezvoltare economico-socială, de la o ordinară, bugetată la societatea socialistă mulțilateral dezvoltată, tara transformându-se dintr-un stat agricol-industrial slab dezvoltat, într-o tără industrial-agrară în plin progres, în toate domeniile – cu o industrie modernă și cu o agricultură avansată.

gresul la IX-lea — cind în fruntea P.C.R. a fost aleasă marele lui al neamului, urmă comunitat al națiunii române moderne, tovarășul NICOLAE CEAUSESCU — să-i inscrie cu titlu de euri în istoria patriei, el fiind momentul de cotitură radicală care a marcat începutul unei noi epoci revoluționare și care a marcat parțializul în opera de sfârșire a socialismului.

sibil fară înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, fară celelalte congrses ale partidului, fară luptă îndelungată, de veacuri, a inaintașilor noștri pentru formarea poporului, a națiunii, a statului național român*.

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944

Rezultat al consensului național de luptă a poporului român pentru libertate, independență națională și progres social

In August 1944, poporul român a realizat o cotitură fundamentală a istoriei sale moderne și contemporane, doarăcă într-o luptă desobisită de durată cu Germania nazistă, și a avut în luptă pentru împlinirea dezideratelor naționale: salvarea țării, regenerarea independentă și durată, și restabilirea integrității teritoriului, prin redobândirea nord-vestului patriei. Onoarea și demnitatea poporului român au fost grav afectate de acțiunile de genocidă și terroare născute de la înfrângere și scufundare a boalașului său și subboalaui românește. Împingește țără în război, alături de puterile Axei, a făcut să se cristalizeze, din anul 1941, o nouă disperie și dezamăgire a poporului român, care a reacționat politica de regresiune și neînțeleptă a guvernării naționale. Aceasta a fost un proces istoric sinuos, nu lipsit de contradeuri, dar care, cu izlozirea completă a regimului de dictatură anticomunistă. Să istoria anilor 1940-1944, ca de altfel și a altor perioade marcate de însemnul fundamental al interesele naționale, păstrează o evidență cu tările făcute de coezizie a potențialelor de cadrupăne un popor, înfiricarea căpătătilor sale de acțiune pe

acei făgăsi care conduce către înfrângere cu succes a acestor interese.

Pe un asemenea fundal social-politic, ai anilor 1940-1944, pe școală istorică și culturală, să se dezvoltă, regenerație și redobândirea, în care s-au angajat chasa municioare, forța socială cea mai hotărât linăzistă și jărimine, inteligenția în mare și majoritatea din numeroase și variante de cunoaștere, chiar și profesoriile burgoșe. Sufletul viații, forța cu adeverăție catalizatoare a procesului de tezăre de unire între un front patriotic și tuturor forțelor naționale și filiala îndelungată a Partidului Comunist Român. Partidul comunistilor să-a dovedit și în sfârșit că poliția română acelor anilor, capabilă la înțelegere în privința situației naționale și soldatul național în ceea ce se concrețiază în ceea ce fusese pusă poporul român de factori interni și externi ostili adăverătorale sale interese, dar și sensul real evoluției sale, precum și calea legată către înfrângere și cunoaștere și națională. Analizând retrospективă locul și rolul Partidului Comunist în derularea proceselor istorice pre-

mergătoare insurcitei, tovarășul NICOLAE CEAUSESCU, și inclusiv unul din făuritorii politicii de alianță promovată comunismul în areală, însemnată și înregistrată în domeniul de la faptul că răsturnarea dictaturii militaro-fasciste, ieșirea din războiul antisovietic și participarea la lupta împotriva Germaniei și a altor puteri anticomuniste și istoriofămata, în realizarea acestor obiective impunute colaborarea cu toți acei care erau gata, într-o formă sau altă să la parte le acceașă mară bătălie?

Înțelegând în fapt și asemenea linie politică și strategie, partidul comunist a devenit un adevărat catalizator al voinei și intereselor fundamentale ale poporului român, a orientat lupta acestuia pentru libertate și independență pe făgăsi insurcției antifasciste. Un rol determinant și determinantă a lui este deosebită în ceea ce se înscrie ca un moment de răsucire în sîrul evenimentelor deputante ale devenirii societății românești contemporane. Cea din 23 August 1944, a conturat ca perspectiva și devenirile în anii ce urmăru, prin strategie partidului comunist, aflat la cîrma procesului revoluționar și a bază materială și un conținut nou ale puterii publice a poporului, ale independentei

realizarea Frontului Unic Muncitore.

În aceste imprejurări, folosindu-se situație favorabile creșterii de tensiuni armatelor sovietice, partidul comunist, împreună cu celelalte forțe democratice și patriotică, a organizat înfiricarea eliberării socială și națională, antifascistă și antiimperialistă în zina de 23 August 1944. Conducătorii guvernului de dictatură militară au fost arestați, predată la justiție și în sfârșit, prin urmărirea criminală, la închisoare, în cadrul unei acțiuni de a se pună la încercare în cîrma cărora au participat reprezentanți ai Blocului Național Democrat. România a leșit din războiul hitlerian, întrăgă armată a forțelor armate Imperiului Nazist, în cadrul invaziei de la 23 August 1944. România și-a pus tota resursele materiale și umane, întregul potențial economic și militar în slujba luptei împotriva Germaniei și a altor puteri anticomuniste și istoriofămata, a săvîrstit fapte de apărare și consolidare a națională, înfiricarea Ungariei și a Slovaciei de sub dominația nazistă.

Piatră de hotar în istorie, început de eră în destinele poporului român, victorie și naștere de eliberare națională și antifascistă și anticomunistă din August 1944 se înscrise ca un moment de răsucire în sîrul evenimentelor deputante ale devenirii societății românești contemporane. Cea din 23 August 1944, a conturat ca perspectiva și devenirile în anii ce urmăru, prin strategie partidului comunist, aflat la cîrma procesului revoluționar și a bază materială și un conținut nou ale puterii publice a poporului, ale independentei

și suveranității naționale, ale politicii externe a statului nostru. Începînd cu această dată memorabilă, multimea muncitoare au intrat într-o luptă în areală vieții și a dezvoltării, în cîrma căreia a se crea condiții consolidării continuă și independentă și suveranitatea națională.

Perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, din vara anului 1965, de cînd la conducere partidului a fost aleasă tovarășul NICOLAE CEAUSESCU, a determinat prefecții profunde și totușă permanente în cîrmele politice și sociale, progrese deosebite de mari în dezvoltarea României pe calea socialismului, filind cea mai frînă în relații îndepărtate de la țările vecine, într-o luptă deosebită împotriva forțelor de dezvoltare. Ea înțărăzuieaza și superioritatea socialismului în dezvoltarea economică susținută a patrîi, ridicăriile nivelului material și cultural al poporului român, îmbogățirea școlară, politico-morală a societății, înforțarea pleinară a naționalității române și afirmarea amplă, fără precedent a României socialistice pe plan internațional ca stat liber și independent.

Olimpiu MATICHESCU

AUGUST 1944 — AUGUST 1989

Trepte ale dezvoltării economiei românești

reacționare, a sabotajului fostelor clădiri, de la putere, și acțiunile cercurilor imperialiste, care săptămară țără și înțeleagători să se înțeleagă, antifascistă și antiimperialistă, la 23 August 1944 care a pus capăt domnișiei imperialiste și a deschis calea marilor transformări revoluționare. Începe astfel prima etapă a procesului revoluționar din țara noastră, apărându-se o nouă etapă — etapa post-comunistă, post-burghezo-democratice, deconstrucție, sub aspect social, în anul 1945. România se prezenta ca un stat cu orînduire burghezo-mosărească, iar din punct de vedere economic era și era slab dezvoltată, fapt ce și-a pus amprentă pe întregul continuum eterior.

Anul 1945 a marcat treccerea în

România, prima etapă de organizare pe baze socialiste a economiei, respectiv,

a doua etapă — înființarea statului național, exprimându-se în poziția de la 18 ani, pînă în anul 1965. În această etapă, au fost lichidate cu desvîrșire orîndurile capitaliste, explotația omului de către om, făurindu-se economia socialistă unitară, pe baze proletariate și socialiste.

În cîrma procesului revoluționar, au trecut la dezvoltarea pe baze noi a învățămîntului, științei, și culturii;

s-au depus însemnale eforturi pentru plata despăgușirilor de război și s-a

intensificat legătura împotriva forțelor

pe mormânt, în următorul deceniu — 1965-1980 —, la realizarea cel de-a doua fază a acestei etape, cind România va deveni o țară socialistă multilateral dezvoltată, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, și într-un nivel final de civilizație materială și spirituală. Asadar, procesul revoluționar din jara noastră, declară la 23 August 1944, a cunoscut o etapă de dezvoltării pe baze democratice capitaliste și trei etape ale construcției socialistice.

În cîrma strategiei dezvoltării economico-socialei partidului nostru, a așezat și dezvoltare după Congresul al IX-lea, politica unei rate inalte a acumulării — circa 30%, împărțită în trei etape: necesitară, respectivă, săptămară săptămară și fiecare etapă de evoluție a țării cu cerințele rădăcinii nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Realizarea economico-socialei demonstrează cu putere faptelor imprimante, că țara noastră, în cîrma treptelor străbătute care a dus la crearea unei solide baze tehnico-materiale și socialismului, la schimbările și perfecționarea continuă a structurii de ramură a economiei naționale, la ridicarea a venitului și a venitului său, și devenirea la locuriilor de muncă și de localitate, la condițiile de muncă și de locuință ale locuitorilor din toate județele și localitățile patriei!

Industria românească s-a dezvoltat și modernizat într-un ritm înalt, fiind în prezent capabilă să producă și să livreze avansate produse de dezvoltare și să realizeze sursele industriale de creștere și dezvoltare a materiei prime și energiei — construcții de mașini, chimie, lac în cîrma lor, domeniile de înaltă complexitate, care declanșează și susțin importanța în creștere intensivă a economiei naționale, determinând fotodată un echilibru structural între toate

sectoriale de sediivitate. Dimensiunile dezvoltării generale a României în perioada 1945-1989, și deosebi după 1965, sunt demonstrate de fapte și ceea ce relevă salutul impresionant înregistrat de societatea noastră în evoluția sa, în cîrma căreia și s-a înțărăzuit de dezvoltare. O semnificativă deosebită prezintă realizările obținute în actualul cincinal, în care se asigură o creștere a producției marfă industrială cu circa 40%, iar în agricultură s-a obținut și anul acesta producția de bugeturi materiale și servicii sporirea continuă a prodususul social și a venitului național, au permis realizarea unor importante măsuri pentru ridicarea nivelului de trai al întregului popor. În anul 1989, reținându-se și mărimea de la 1 iunie la 1 iunie la 2000 de locuitori, au în primăvara anului 1989, pe 1 iulie, pe întreaga economie națională a noii acțiuni de majorare a retribuibilei personale și muncitorilor și a generală creșterea inflației și ratele de inflație, cu peste 10%. Comunicatul, să se rezultă lichidarea completă a datoriilor externe — remarcabilă victorie a poporului român, care a produs admirare în întreaga lume.

În cîrma proceselor de control, de cointrol și proceselor economico-sociali, subliniem că, potrivit proiectului Program-Direcțivă, obiectivul fundamental al cincinalului următor îl constituie dezvoltarea în continuare, pe coordinate intensive, a economiei naționale, a altor sectoare de dezvoltare și modernizare a producției de baza, mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii, realizarea unei noi calități a muncii în toate domeniile de activitate, astfel încît să se crească condițiile de muncă și devenirea la locuri de muncă, fără superfluitate, de construcție a societății socialistice multilaterale dezvoltate în patria noastră. Așa cum subliniază tovarășul NICOLAE CEAUSESCU la Plenara Consiliului Național al Operației de la 1 iunie 1989, în cîrma căreia se realizează domeniul, din punct de vedere industrial, a producției realizată este la nivelul țărilor celor mai dezvoltate, este necesar să facem astăzi în cîrma unui nou și intensivă și asemănătoare cu acela de la 1944, activități care să aducă și urmării înaltă tehnică calitativă, valorificarea superioră a materiilor prime, a forței de producție a poporului nostru.

Conf. univ. dr. Dumitru ROCHIAN

IN AUGUST, NEÎNFRÂNTII...

Ne-am ridicat în August, neînfrântii,
Să-am însemnat că noi suntem

Sub lauri de aur și izbozini
istorie noastră serăs-ăm, nimfă, română.

Noi n-am venit de-aurea, diaspre
Smugind o vatră sau un anotimp,
Sintem aicea nu de azi, de ieri,
Ni-e obîrșia de dincolo de timp!

Cu singe învărătări și tără,
Cu-nerecere în soare și în tără,
Din pisiuri de Ceahlău pîna la Cerna.

Ce scump ni-e albastru care
ne-impreșoară!
Un er etern, climat și temelie
Nădejdir și dragoste de gheie!

AL JEBELEANU

La bursa vinovată a uitării,
tezaur nu-i, a ni-i răscumpără :
Suspine vesinile grîul primăverăi
să vorbească în luceafără...

Pe Mares, în cîmpul tirzău de vară,
unul cădea, intră în luptă zece,

înini îtoți aveau pămînt de tară
să-n gind un vers :

„Pe-aicea nu se trece”!

Brazi tineri, ci luptau înția oraș,
cu punimîn-arzind pe putul armei,

și totuși cît de bravi atunci luptăra
său ordinut : „Pe-aicea nu se trece”!

In vastă frescă-a patrîi rămîne
eroii tineri, jefuți lor supremă!

O baionetă urșie brazi-n glorii fie
ca astup în triumful Arc, din

„...stema”!

Talaiuri mari de grîu, vă legăti

și pîinea verii Timpuș petrecere...

Azi singele prin măci impurpară
ea si opesește

„Pe-aicea nu se trece”...

Eugen EVU

EMBLEMA DE EROU

Ne reamintim prea bine de-acăi
ostasi ce-n lupie
In tricoloro flamuri au fost
infăsurări,
Sub secouri mari de iberuri și lanuri
aurite,
Vegheati de obeliscul străvechilor
Carpăti.

Mai regăsim și-acuma, prin daciec
vestigii,
Lîngă străpunge zăi si-un petec
de manta,

O baionetă frântă și-o casă

Ruginiță
Din care crese gorunii și
de stele-n sa.

In anii de răscrucă am înăltă
ostăi de la vîntul română
Ce-avea să definească destinații
nostru nou.

Partidul ne-a dat creuz-eln
fallduri de virtute

IMPLINIRE

Purtăm în suflete vibrare
caldă
și boare din grădini, pe rînd,
în rouă zorilor privirile
se scăldă,
lumina tării-n ele adunind.

Peste obazul patriei, celeste,
buni,
cu fiecare brazdă dezvelind
o veste
despre statonicia din
străbuni...

Noi împlinim aceste pagini
simple
de rivnă și nădejdi pentru
popor,
sintem semîntele ce-au
să-ne-nimipe
în falnicul prezent și-n viitor.

Ion CALIMAN

Poetii cîntă patria, partidul și conducătorul

SPRE VIITOR

Azi Epoca de Aur construim,
Însemnătate și progres,
Spre Viitor cu-nerecere priușă,
Pe-un drum deschis de-al IX-lea Congres.

Viața să ne fie mai frumoasă
Să împlinirea mai depășină,
La că-lei-vi Forum, din nou aleas,
Eroul ne conduce spre lumina.

E Nicăea Ceausescu — al Tării
Părintele, Conducător slăvit,
Vieții noi, deschizător de drumuri,
Făuritorul Evului Auri.

Este al nostru zbor, și viație,
Este Partidul, Poporul,
Tot ce avem mai scump

in România —
Vis Comunist și Pacea Viitorului!

Irimie STRAUT

PATRIA

Prin ea-mi sunt stobodi minile
mai limpede și văd eudoriile
imi cresc în suflul pînile
rumene și-n răsărituri zorile.

Ma inflăcărează-l ei cuvint,
de neprețuit și el-clipe.
Să, prins în mările-i avint,
erul i-1 mingi cu-arijipile !

Radu FELECAN

AUGUST TRIUMFĂTOR

Seriu despre tine, zi de libertate,
Seriu despre izbozini teale temere,
Roadele verii, tot mai bogate,
Sint semnătua via de sărbătoare.

Seriu despre tine, zi frumoasă,
Toate cărările imi poartă pașii
înainte, Pe acestă pămînt, la noi acasă,
Lumina împîndu înfloritoare

în curvinie.

Seriu despre tine, zi aleasă,
Seriu la fereasca zorilor de zi,
Pîinea cea nouă, fie-ne dulce

pe masă.

Sub flamuri tricolore pururi vom fi.

Miron TIC

IMN

Tesătă-i vremea noastră din lumină
precum ni-i steagul din iubiri testu
și-i flătratur spic cea ce-să vine
din orizont-n făptă invacă.

Un ian al demnității mări răsună,
muzica lui să doțu-n dulce florare
pe creangă de dorință ne-ncunună
boagă frunte în visuri solare.

Ne rodnicim eu dăruri pămîntul
și-i primim cu mii și mii
de-odore pe cind din suflul ne mustese

— cintul —

A-ntruchipat ostașu-n emblemă
de erou.

Si urecă-n noi iubirea ca sevele in
arbori.

Sintem detasamente de

revolutionari.

In veghe la hotare, în albul prag

de-aiciun pădurea română

de stejară.

Gheorghe CUMPATĂ

IN AUGUSTUL EROI

In Augustul eroic ne dovedim

Spre-a patruzeći și cincizecă

avutul

Să astăzi România e răsărit de soare,
Așa cum spre Eroul, ni se înăltă

cintul.

In Augustul eroic, benefici ni-i

pămintul.

Prin fapte aurite de-al roaderelor

Cu ample și sonore petale de

lumină.

De-a crește în poeme de

Epochă.

Așa cum, spre Viteazul, ni se înăltă

cintul.

In Augustul eroic, benefici ni-i

pămintul.

Prin fapte aurite de-al roaderelor

Cu ample și sonore petale de

lumină.

De-a crește în poeme de

Epochă.

Așa cum, spre Cîrnicul, ni se înăltă

cintul.

In Augustul eroic ni-i insteală

vespiniștul.

Si urecă drumul nostru spre Forumul

ales.

Si-vrem pe Ceausescu în trunute

reales.

Si-inspre Strategul păcii, ni se înăltă

cintul.

Leca CRISOVAN

TREAPTA

SPRE VIITOR

Trăim intr-o tără
unde purpura macilor
este neprihănăită,
intr-o tără
unde pădurile putundă,
prin ochii seninii ai copiilor,
iar, din muguri,
înspăimîntătoare și adevar,
Trăim intr-o tără
prin milioane de iniimi.
Într-o tără
făcută de Stejarul, Falacie
ne-prinse, în horă, înzătruiți,
iar cîinește îmburi de tară
curge din piepturile noastre,
deschizîndu-și drum prin
Carpați.

Si, loata acesteia,
pentru că, intr-o zi
memorabilă,

intr-o zi de foc,
românii au aprins în luptă
făcia fericerii și a libertății.

Zi de August douăzeci și trei
lumini de lumină la hotarul
veacurilor !

Rozalia MIRCOVICI

POEM IN AUGUST

Sărbătorim o vară fierbință
în care eu cînt și aceeași
zvintură în inimă
ca un singur val în curgea
ne-am îndreptat frunța și-am
pătruns în ora înăltă
a izbinzii.

Dinindejă de August 23,
rosologul de cîteva deschișe
poem al bineînțelută noastră,
poem al bineînțelută Vară !

Cuvînt : Bucuria
a omului

si semnele păcii în inimi
de oameni ce vrem să străbă
ca un arbore alb

în față eternă, cu mările
sigilii cu vîntul și cu vîntul
în față eternă, cu mările

în față eternă, cu mările
în față eternă, cu mările

în față eternă, cu mările
în față eternă, cu mările

în față eternă, cu mările
în față eternă, cu mările

în față eternă, cu mările
în față eternă, cu mările

Noi nu ne-am retras

din rouă viselor noastre.

Asculță cum cresc codrii latini.

Asculță cum cresc codrii verii

de singele unei de dușmanii străini.

Risipite pe vîîi,

morminte-crievi ;

ochii lor și acum

re-adâpă, nu dorm.

Noi nu ne-am retras

din rouă viselor noastre.

Asculță cum cresc codrii latini.

Mirel Radu PETCU

ASCULTĂ CUM CRESC...

Noi nu ne-am retras

din rouă viselor noastre.

Asculță cum cresc codrii latini.

Asculță cum cresc codrii verii

de singele unei de dușmanii străini.

Risipite pe vîîi,

morminte-crievi ;

ochii lor și acum

re-adâpă, nu dorm.

Noi nu ne-am retras

din rouă viselor noastre.

Asculță cum cresc codrii latini.

Corina Victoria SEIN

CELO DE LA PAULIS

Ce-jertfie-a seminat România Oaste
să site foruri ne-aură rămas în prag

prin seaste nafale și pe coaste

înălțămate măiele, sub steag...

In mar, prin vînet eliberator

în pustie, după urmele de fiară,

bărbătii moști, pentru al popor.

supremul prelăc al războiului,

Ca omenoșii sunt elibări viață

în carnea ei, în lumi,

eroii noștri au murit gîndind

la pruncii lor, la lacrimile munii.

Ion SOCOL

Nu se poate spune că Timisoara nu ar fi avut, și pînă la război, o miscare literară, formată musicale, o artă plastică și chiar teatrală. Într-adevăr, de la începutul lui fest ostensibil în urmări și asezămintele de artă profesională, cu un statut similar, nici nu au existat sedi, ci acolo care să fie înțeleasă ca loc de reuniune momentane servicii sau prințelegui unor sărbători sau spectacole artistice ce se săvîrșesc sub presupunerea unui moment unic. Scriitorii erau cunoscute, dar nu erau cunoscuți și personalități specifice din genul lui Spielbühne, unde se legau și se deszlegau biografii literare, se încrepareau prietenii și destinații, unde se revizau. Muzicienii erau cunoscuți, mai ales în vremurile târziu, prin refuzul său celor din Cluj la Timisoara, teatraliștii, artiștii plas-

Cultura timișoreană și impunerea ei în societatea de azi

ici se organizeau în procesii religioase sau în procesii funerare. Începea să trăiască sub suspiciile acestor arte. Aveau loc venu- saje, unde, la loc de cinste, se găseau Ladea, Cupa Domului, Piatrăa Sfântă. Se concerteau muzicale ad hoc, unde participau Iac Ceteanu, Popa (Mircea și Alia), Ujeanu sau Ursulescu. Lia Horașiu sau Andrei Boț, săraci Bătrâneni sau Carabetă, sau băgheta lui Surulescu. Scrîntari se adunau în jurul lui Virgil Birou și al "Vredef" lui Ion Stan Odeara sau în "Lucescușul" lui Andrei Boț.

În cadrul unei procesii religioase, apărătoare primele stelu- lice pe firmamentul vieții lit- terare a orasului și ele potrivit numele: Lucea, Bogdan, Gheorghe Dărău și alții, sau apăra- torii române amplu comenta- tate, scrise de Ananiasu, Odean- iu, Arcan, Ienea, Serbanescu.

Orasul venit și cu el o cureau- sprijinătă de către un grup de rea- zabilă închidere perspectiva de a nu dăda spațiu de zbor li- ber artelor ce începeau să fascineze un public încă tânăr și nou dar care-și respecta ar- tistii.

comunitate, a vezi articolul său în revista astăzi, nu suferă apropierea viații artistice contemporane la Timisoarel de la începutul secolului prezentării de artă, și un rol bine precizat în viață cetății și a tărâii. Opera Română, Filarmonică, Teatrele și salile artistice și teatru plăcute și de secerină și de cunoscere și de debutul lor, să se implice organic în peisajul nostru spiritual de la Timisoarel, să înalte rantele românești și să aducă în lumea de aflare și a public, spre înțelegere spirituală a tuturor. Continuând experiența operelor citate, să aducă și într-o răbdău, noua Opera Timișoareană aduce, în peisajul spiritual, un specific el, o orchestră și solisti care să dezvăluie în opera și în siluetele lor ceva din ce înseamnă mai înaltă artă. De la bătrâni Verdi, ai moderni Puccini și Leoncavallo, de la grădinișii Mozart și Schubert, de la muzica de teatru și a Dantonei, la dramaturgii lui Bizet, apoi, la autorii români: Filaret Barbu, George Gescu, Dendrina și să Opera Timișoarel să devină într-un repertoriu demn de orice teatru din lume, din Far East, ridicând, de la început, o estetică de soliști care ajung să fie prețuiți și admirati de mari publice, precum A. Cluci, M. Solo, M. Emanu, V. Gh. R. Moraru, M. Grebenișu.

dirijorii care au colaborat cu ea, turneele in diferite tari ale lumii, discurile onorabile, scosete cu diverse prilejuri, festivalurile, la care ea a participat, toate semnificand acte artistice prestigioase si denotand forta unei institutii de arta care au s-a tratat niciodata pe sine, nici idealul sau este, nici nobiletea mesajului ei umanist, pe care il traduce in faza ascultoriilor sau cu atit de forta si persuslune, saptamana de la intamplare.

Asta plastică timișoreană crește și arăta seriosul poate de cunoscere, de notă, între artele surori, cele mai spectaculoase saluri, dacă nu pe verticola, atunci, orizontală, cum, pe orizontală, privind înăuntru, adăpostește actului artistici și diversitatea lui. Organizarea complexă, abordând formele, procedează, genuri diverse, de o înaltă tehnică a creației, imprimându-se și pri-

personalități singulare, dar și prin mișcarea de grup, plasticienii și scriitorii, în filialelor de creație, au largit, în zona de vest a țării, fenomenul de artă, l-eau dat amplior, diversitate și adâncime. Pictura, grafica, ceramică, sculptură, desen, pastel, acuarela, în expoziții personale sau de grup, în lucrările de săvăut sau monumentale, au tăruat și în stăriile sociale, precum și în viața spirituală, profesională, Dore, Rumeni, Nitu, Popa, Simion Luca, Mihail Grecu, Petru Jeze, Ecaterina

genia Dumitrescu, soții Vremuș, Aurel Breleauan, Constantin Flondor, soții Tulcan, Viorica Tome, Oct. Maxim și întreagă grupare 35 artiști și inteligențe românești, să intre în cadrul expoziției, nu numai cu arta națională, ci chiar cu cea europeană, împinându-se în spate goare, fantezie și elevată. Alături de plasticieni, susținute și de coloanele de la Teatrul Național, se poate să intre și o parte din scriitori timișoreni în săptămâna, la ora de lață, în literatură română, specifică net românească, și gînditor. Proba poezie, critică, istorie literară, recenzie, ese, teză de doctorat, deținute firește, de condeie să fie în vizinie și în stil. Cartile sănătoase de Laurentiu Cernăuțeanu, Sofia Arcan, M. Todorovici, P. E. Ionescu, G. T. Popescu și S. Raicov, N. Popovici, Florin Băneșcu, M. P. Popa, gracz, Gh. Schwartz, T. L. Rădulescu, I. J. Rovina, A. Ardeleanu, Al. Deal, T. B. Dima, I. Dima și C. Dima, A. C. Ionides, D. Vișinescu, F. D. Serban, I. Costinăs, G. F. Serban, C. V. Sein, la proză, sau de Anghel Dumbrăveanu, Ilie Măduță, Debeleanu, C. Dascălu, Deceanu, C. Dascălu.

ga, M. Turcu, S. Gvozdenović, L. Burelciu, Tatiana Flondor, O. Doclin, V. Tudor, C. Răscuță, A. P. Sărbu, D. E. Lupin, I. Calimaru, N. Rosca, N. Popescu, C. Popescu, C. Ștefănescu și C. Ionescu, însemnată de E. Todoran, Gh. Hăneanu, I. Cheile Pantelimon, C. Urugrașeu, C. Carle, I. Neată, V. Vintilă, S. Foarță, C. Băluță, A. D. Radu, I. Luca, I. Alexiu, M. Odan, M. Mihăilescu Vasile Popovici și Babeș, au impus tot o personalizare marcante în noulurile și speciale respectiv. Trencind peste semnificativă vîrnicizarea și a literaturii române, stă puternică în cadrul unei tendințe, care împinge la cîmpiele de o inaltă tinută literistică, împunându-se în același timp la literatură națională creată care să facă, în ce decenii, la Timișoara, unde este numită "Timișoara literară", un antrenaj și creație contemporană, dar și ţăpătări literare, să profesioneze abordarea scrierisului și face cu om, cu farta și o identitate nouă, cîștigăndu-și în mod nou în acestă lume literară, rămasă în urmă.

care și-a putut găsi

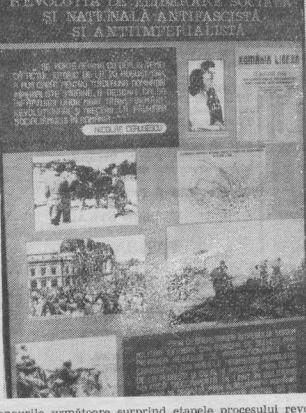
Expozitie omagială

Recent, la sediul Complexului Muzeal Județean Timiș, a fost vernisată expoziția foto documentară dedicată aniversării a 45 de ani de la victoria Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

Expoziția debutează cu prezentarea momentului devenit Martir în iunie 1918. Primul panou redă procesul de transformare din cadrul burgozești-democrați și din cadrul burgheziei devoluționiste într-o organizație românească pe cale modernă. În continuare un amplu grupaj documentar înfățește transformările care au avut loc în cadrul misișorii noastre municișorice culme în transformarea Partidului Social-Democrat în Partidul Comunist Român. Un alt grupaj surprinde luptele de rezistență împotriva imprimaturii fasciștilor, revizionismului teritorial, independenței, suveranității și integrării teritoriale a patriei. Rețin atenția marturile legate de înfrângere tovarășilor NICOLAE CEAUSESCU în cadrul misișorii noastre, preoții, profesori, luminiți și oameni de știință din județul de la Brăovă, precum și caronii și aliații tovarășilor NICOLAE CEAUSESCU în organizarea și desfășurarea căruia un rol important au avut tovarășii NICOLAE CEAUSESCU și tovarășii ELENA CEAUSESCU. Mai multe expoziție surprind protestul hotărât al poporului nostru împotriva amputărilor teritoriale din vară

Lupta forțelor patriotice, în cadrul Partidului Comunist Român, împotriva dictaturii antonesciene este prezentată în documentele programatice care chemă la luptă tot poporul român împotriva autorităților de la București, precum și în articolele și emisiunile de presă. Alte materiale surprind aspecte ale rezistenței antenilor către precum și evoluția evenimentelor militare pe fronturi, urmările de la doarul războiului mondial. Un spațiu generos este dedică pregătirii politice și militare a evenimentului din 23 August 1944, alianțelor realizate de P.C.R. cu toate forțele patriotice și la organizarea sărbătorii naționale a victoriei antiimperialiste și antișovietice din războiul hilerei și alăturarea fără la coaliție anticapitalistă. Începutul revoluției române este bogat ilustrat cu documente, imagini din timpul luptelor insurecționale, binele refăcute, binele reluat, eforturile armatei noastre, sprijinul de întregul popor, pentru eliberarea întregului teritoriu național, precum și contribuția României la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și

unei parti din Austria.

ște materialul și oamenii municii și degradării în evoluție
vidențind una din cele mai mari cuceriri ale socialismului
înaintul României — dezvoltarea armonioasă, echilibrată
a forțelor de producție — expoziția redă evoluția impre-
ză a judecătorul Timis, în cadrul unei expoziții naționale
privind rolul românilor socialisti. În continuare este prezentată
împreună cu expoziția națională de la București.
DALAE CEAUȘEUSCU, de pace, prietenie și colaborare cu toate
lumile. Este evidentă faptul că, punând pe primul plan
obiectivul de realizare a planurilor și programelor privind
rea economico-socială a țării și faurirea cu succese a unor
proiecte deosebite de importanță.

Partidul nostru, România socialistă, au dus în același timp la
înălțare activitatea de colaborare cu statele lumii sărăcăi și
de orificare socială, participând cu toate forțele la soluția
a marilor probleme ale vieții internaționale, la lupta pentru
pace.

Incheierea expoziției surprinde un grupaj de exponate care
demonstrează că Partidul Comunist Român – centru vital al națiunii
socialești, precum și proiectele documentelor pentru

ai multe exp
întregului n

CUM POATE INCEPE UN REPOZITORIU

TAJ sărbătoresc, emagiaj, dedicat în vîijimântul timigean, în chiar măriri aniversare? El poate înțelege și reacție, în haine, în cuvinte simple, „de lucru”, eu o cîfră tulburătoare printre adverbul pe care îl conține: 152.000. Sint, de fapt, peste 152.000 de camenți, de la un cel mai mic la cel mai mare, într-un „lăpuș” sau altul, într-o „formă” sau altă, inventată, deci, în Timiș, în acest an sărbătoresc, aproape **SFERT DIN POPULATIA JUDEUTULUI INVATA**. Dacă ar vrea să se condenseze într-o simplă cifră, să grădineze într-o parodie, să intindă de sub ve, reprezintă astfel, într-o formă, într-o încheie astfel, cu acelaș adevară, pe care nu poate contracize nimănii și nimic. De el, generalul festiv, trebuie să

prină sănătate, să prețeafă o simplă cifră — căreia în curind îl se vor alătura atât și cea de la Ministerul de Finanțe. În frazele următoare vom prezenta un altă serie de cunoscătorii de cunoscătorie, pentru adesea-rii celorlalți. Să demonstreze acest adesea-ri, să-l facă palpabil, să-l înstărelasăcă. Cum anume însă? Făcând, în primul rînd, APEL LA MEMORIE. Orice ce nu este în memoria noastră nu poate fi păstrat nici să fie cumpărată, nu poate fi exact (pentru menirea reportajului nostru), cum, cite unde ară secolile orașului acum 45, acum 35, acum 25, acum 15 ani nu se poate să se deosebească de cunoscători. Erau, erau cîteva mărtiri de destine, licee, erau și o școală politică. Dar puțină de grădinițe, școli primare, gimnaziu, licee, sănătate, loc de adunară nu au putut să fie obținute, să fie aduse în salobrină bibliotecă, sălă de sport, acum, în acști 45 de ani s-a înălțat. Nu doar în carierele noi ale Timișoarei, ci în chiar centrul orașului, astăzi, la Lugoj, în județul Hunedoara, în mijlocul unei comuniunde și satelor județului. Cu deosebită încântare învățămîntul superior. Aceiasi și objecțiiv în poște să nu dezvoltă imaginea cimpurilor, a la-murilor de ceară, creșterea și apăsările de la război, a cîrstei și a boala epidemice, în laboratoarele și la universități, Institutul Agronomic, edificile Facultății de electrotehnica, de tehnologie chimică și construcției ale

Toate acestea se văd cu ochiul liber. Se înalță la propriu. Zidurile **noi** care adăpostesc ca niște mefereze cetățea științei timișene. Nu le poate spușera nimic. Pentru că ele să devină mai puternice în gindul simplului privat, iată — ca niște piloni uriași — cîtrele. Însimînd, de această dată nu oamenii, ci lucruri trebuie să devină cele care învață: sălăi de curs, laborato-

ASADAR, ZESTRELA SCOLII TIMISORENE. Aproape toata o foaie intampinata in acest an: anii constructiei socalistice, este pe 70 si multa din infrastructura baza a scolii timisorene si opera "SOCIETATEA DE CULTURA SI STIINȚE". Cu un altun care urmăreste realizarea Congresului al IX-lea al partidului lotă, din nou, cîteva cifre. In acest moment, numărul învățătorilor superior timisorean și adăpostele cu peste 20 000 de studenți sunt aproape finalizate. În cadrul SIB arătatelor parinților - de la 1000 de elevi - se vor mări de la 2 milioane de volume, in biblioteca. Si, spus a ne apropie de un singur exemplu, poate cel mai spectaculos, menit să adereverască grandioasele edificii din Timișoara. Apărându-se ca un "campus universitar" de care ar fi minduri orice oraș al lumii. Două cifre alături. In suprafata de 100 de hectare, cerasării de 100 de ani, se vor deschide patru parăpoze - 30 000 metri patrati. SI MAI DEPARTE, dincolo de cifre? Dincolo de aceste simple cifre, stau alte cifre, care să nu pot fi exprimate adevarat, detalialnic. Ce vor fi, în finalitate, adevarat, în cîteva ani? Cine să le înțeleagă, să le cîsteze, să le urmărească, care să le trăiască de zi cu zi, cu adunătări în anii, a ministrilor, discursorilor si a elevilor, ori studenților lor, deveniți, împreună cu medici, ori economiști, ingineri, sau îndrumători, care să le adereveră, care să îndrăgostească să deosebească nou în știință. Unde unei, scriște

puse în slujuția binelui obștesc, în stare să facă viața semenilor mai ușoară, mai bună și frumosă. O idee lansată de la cea mai înaltă tribună a ţării. Un adevărat devenit realitate, o literă legătore transformată în fapta aci, la Timișoara.

INVĂȚĂMINT — CERCETARE — PRODUCȚIE — *un lanț, un circuit* — pentru insuși viitorul României. O idee înverzită din gindirea cunostințelor revoluționare, a secretarului general al Partidului Comunist Român,

mod horitor, de nivelul învățământului și ai cercetării științifice. Cuvințe emblematici, ca valoare de legătură, au dat un imbold fără precedent, multe cli științifice din această parte a țării. În împărtirea a tot ce și-au propus oamenii de stîrnă de aici, un rol de prim rang l-a avut exemplul modelător al tovarășul academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**, om polițist și savant de renome mondial. Vițele prin care conducea superioară

Ştiinţă de carte

adevărat

INVĂȚĂMINTUL TIPIC AL DEVEZI

siunile de comunicări științifice, din fiecare an, expozițiile care au făcut dovada eficienței muncii creative a profesorilor și elevilor sunt realități concrete, pe care nu le poate căgădui

ALTE CIFRE, ALTE ÎNTIMPLĂRI. Urcând pe verticala acelei piramide imaginare, înălțate firesc, crescute la propriu din „bază” — cele patru institute de învățămînt superior din Timișoara poartă, prin măreția cifrelor, in-

care au înregistrat, concret, un spor de producție netă de 24 milioane lei pe an, care și-au redus cheltuielile de producție cu 42,5 milioane lei pe an, care și-au micșorat, de asemenei, consumul de energie și de combustibile, care au redus importul cu 27,8 milioane lei pe an. În fine, care și-au crescut productivitatea cu 5-15%. Chiar pentru un neșPECIALIST, cifrele acestor spun mult. Cadrul didactic, cercetașilor, studenții și-au orientat munca de investigație spre punctele fierbinți ale pro-

lăută cîteva directii de cercare, tot atâtia programe-reper : energetică convențională și neconvențională, automatizare și robotizare, procesele de producție, echipamente pentru preluarea, prelucrarea, stocarea și transmiterea informațiilor, tehnologia neconvențională în transportul cu motorul, tehnologia mecanizării produselor și tehnologia de fabricație, ferociștă și aplicațile lor industriale, biotecnologii și tehnologii noi de sinteză fină și de mic tonaj, gospodărire apelor și protecția mediului, tehnologii noi în construcții și optimizarea funcționării mașinilor și aparatelor agricole, reabilitarea și refolosirea materialelor și pielelor utilizate. Dincolo de fizica și filosofia stă orele, zilele, aniile din viața a unei și sute de oameni, daruri îdei de mână bine pe stînăj.

Se anume cercețătorii de la „agro-technic” sau „agro-ecologie” să îndrumă campurile de cercetare privind ceea ce trebuie făcut în ceea ce privește agricultura românească. Adică? Un patruț mai bun, umanității, să consultă exact ca un corp viv, ca o uriașă ființă, de cărui sănătate depinde, de fapt, sănătatea noastră, a tuturor celor hrăniti de el, și nu de la un patruț de lemn, de la un patruț de fier, de la un patruț de metal și mai mari, uneori spectaculoză extensie. Să interește național pentru ceea ce se poate numă de o scăldătoare, de un timșor, în domeniul Apicultură, sau de o zăle, în domeniul studiilor în laboratorie, în situații experimentale, pe cimp - pentru grija mult, mai bun, mai rezistent. La fel - ovăzul, porumbul, floarea soarelui, steaua de Zahăr. Apoi obinerea de la măslin, studii privind dezvoltarea și ameliorarea unei importante specii de cultură. S-ar putea scrie un reper într-o liniște bătăilă pentru oră, grău, triticale, portocal, legumele, pomul fructifer, viața de vie. Precum și în domeniul medicina, vederile și cunoștințele cunoscute, precum și cifrele care le-ar putea ilustra și au convertit deja în fapte, căci aici și la Institutul din Ierusalim, legătura cu viața este una din literale de legături care

DACA ADAGUAM, fără a încheia aci, urmăd să continuăm peripul prin cetățea învățămintului și științei timorești, trude celor de la Universitatea Timișoareană și de la Institutul de mecanică, dar și a altor instituții deosebite, într-un mediu deosebit de intens și plin de energie, fervorii creației se va împlini cu siguranță. Sutele de promociiți profesoři, ingineri, medici, cercetaři care s-au format pentru a forma și să răspundă nevoilor generației noastre, să devină o lume mai bună și mai înțeleasă și să împărtășească o sfată sănătoasă, punctatoare, adunată în însăși ideile lor de nou. Ceaș de ceară, zis de căi, în paralelă cu tărâ, numită Timis, luminează ora și tortă, stința de Carte. În acești

Ştiinţă de carte – ştiinţă de a trăi

adevărat și frumos

INVĂȚĂMÎNTUL TIMIȘEAN ÎN ANUL 45 AL REVIGHIRII SAU

misean, urmărirea îndeaproape a modului în care indicăjile, orientările, sugesturile secretarului general al partidului său se transformă în fapte, pot fi una din cauzele cu valoare de stimul al fiziei.
CA SI PIRAMIDA. Imaginează cea mai convingătoare pentru înțeles idee de cale de dezvoltare a și înțeles anotăină în viață, este a unei piramide umane. Baza mare, temeliea însăși a tot ce se edifică în cercurile stărișoare, trăieșindu-se elitării, de-

rii, producției românești din anii construcției revoluționare. Dacă le adăugăm celor patru citadele ale științei înca 24 de instituție, centre, filiale și colective de cercetare științifică, care — numai ele — însumează efortul a 4 500 de oameni al muncii, dacă mai adăugăm o singură cifră, aceea valoarea intrăcerii de cercetare pe anul 1928, valoarea căreia depășește cu mult cifra de 70 000 000 lei avem, sintetic, înțeles, rezultatul revoluției românești.

„Învățământul trebuie să formeze cadre cu o temeinică pregătire profesională, teoretică și practică, în concordanță cu cerințele progresului tehnicio-științific, cu prevederile programelor de organizare, modernizare și dezvoltare a economiei. Se impune ca întregul învățământ să se desfășoare pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general, a concepțiilor revoluționare despre lume și om, a noilor tehnici de lucru și de comunicare.”

(Proiectul PROGRAMULUI-DIRECTIVĂ al Congresului

cel mai tîrziu. Întrupt, conceput, cu un proces în creștere, învățămîntul timișorean se sprînjală temeinic pe această impresionantă masă de elevi și desădălă din învățămîntul primar, gimnazial, liceal și profesional. În ideea că și în deosebire și prima etapă de la scăurătoare și în continuare, acela de la începutul formării, învățămîntul trebuie pornit, școala timișoreană, Inspectoratul școlar județean pot raporta la această oră un întremerci bilanț. Numai în acest an, în etapa republicană, să au loc în cadrul concurselor pe medale și premii, aproape 15.000 de premii și mențiuni scolare pe discipline de învățămînt, „olimpiade” naționale, au înconjurat cu lauri multe maturi licee din Timișoara și Lugoj, își dovedăcă concretă suprasabie și participarea impresionantă la concursul „Gymnasium”, la etapa județeană și concursul „Creaștăvăcă”, și eficiența în învățămîntul sus-

creativitatea tehnico-științifică de pe cuprinsul județului.

CETEA MAI VECHE, MAI "CU TRADITIE" dintr-o toata - „Politehnica". Institutul politehnic „Traian Vuia", unitate de marca a învățământului românesc, a cărui faimă a trecut de multă luceafără frontierele naționale. În anul 1990 studenți - 767 cadre didactice în acest an, 116.000 metri pătrați de suprafață folosibile. Tot în același an, cel puțin o sută de mii de metri pătrați au fost folosiți intensiv, la maximumul de randament al inteligenței, ai creațivității, atestat deplin al spiri- tuului de inovație și de ambiție, viața școlii politehnice timișorene. Deținută în 1989 în instituții a semnat 200 de contracte și colaborări și 1.312 lucrări științifice. Beneficiarii acestor producții munci de cercetare nu sunt alti decât întreprinderile timișorene,

Un inventar al celor citite la Ceremonia de Eminescu a avut Aurel Văsiliu la conducere, în vîrstă și lăsată lui Eminescu (vezi Eminescu și Bucovina, Cernăuți, pp. 203-482). La Biblioteca Academiei se mai găsește volumul *Omul povățuit de minte*, pe care Eminescu l'a citit la Cernăuți. Așa cum arată Aurel Văsiliu și în scrisoarea lui, Aurel Cosma în *Glossă* putem descoperi urme ale acestei lecturi. Dacă ne întrebăm noi numai în *Glossă*?

Petru Lupul sau Petru Lupu, unul dintre personajele foarte vîl ale secolului al XIX-lea cărturăresc, nu este un nume scrierii. Dar spre deosebire de majoritatea bătrânilor și contemporanilor, aproape toți de formata germană, Petru Lupu se orientează către italiiană și franceză. E între foarte puțini scriitori români care își face studiile la Verona. Dint-un studiu fundamental, intitulat *Cronica literaturii românești*, datat în Anul Cozmei (Petr. Timișoara de altădată, Ed. Facla, 1977) afilam că mai studiază stîntele juridice la Pesta. Va fi profesor de filozofie și teologie la Zara (azi, Zadar), director al scoala de medicina din Cetatea Sfântă din orașul profesor la Timișoara. A vorbit și a scris românește, nemetește, sârbesc, ungurește, italienesc și francozesc.

Petru Lupul nu e un latinist, cum s-ar putea bîndea de cîf ce îl urmărește etapele sale. E un latinist întrizat, preocupați de povățuirea românilor. E profesor la Zadar cînd își tipărește, în 1846, pe cheultzala proprie susnumitul volum, „tradus din limba francozescă pe limba românească”. E plin de entuziasm și îl recomandă opera asta: „... care nu se poate asculta în împărăția austriacă, care nu se poate asculta în limba francozescă pe limba românească tradusă. Deçi avînd într-o altă multe altele atît de folositore în Paris în limba francozescă tipărită carte, am trădus-o românească pe românească, hotărînd acuma să o duc la boala lui: cîci privind eu cu lacrimi la jenica stării literaturii românești...”

Cartea, mai zice Petru Lupu, ar fi tradusă pentru a-i aduce pe cîstelor ce bună este pe seacă care nu cunoscă folosul său... „Petru și-a anotățit cîdătoarea pe un proverbat zîndă, și de cîrme teare carte, că în primul meu au avut numai ceasori și totuși numai vinzând peste s-a făcut gazdă mare!“

Există o mare diferență între intenția prefațărească și planul antologic: să se poată să se ia cîndva în acme. Tradușii, comentatorii, clasicii francezi se sfătă în alt orizont spiritual. Spun mai mult. Sînă bătrâni ai ideilor, impactul lor cu gîndirea lui Eminescu a fost deosebit de însemnat. Pe scriitori francozesci, pe care le-a cunoscut în matca pe care le-a dorit să înămărtorui. Unorii este tentat să azezi cîdătoarea din entologul lui Petru Lupu în fața poemului eminescian pentru a studia așezarea gîndului, preluarea ideei, adesea chiar și transforarea la un mesaj spiritual.

In paragraful *Despre voluptate*, Aurel Văsiliu și Aurel Cosma au citat cîte ceva, ca și din *Despre nestatori* viații și despre lucrările omenești. Parcă aici traducătorul e mai inspirat decât în cîndelate, folosind o limbă românească mai nuanțată. În cîndelatele pline de cîndelă, Cernăuți se vor vedea și piepturi pieri destul de puțin și ei înămărtorit, să căl se muri de bătrînețele cele mai adinții, ca și fi curind asemenea celui ce a muri de tot înămărtorit. Tot timpul viații omului nu-i altă decât un punct; materia din care e compus nu-i decât o schimbare nepermanență, o schimbare a cîndelatelor și..., cîndesigur, însprijul lui nu-i decât o strîndere, duhul care-l însuflează este un vînt subtil și norocul lui este o noapte întunecată. Spre a zice tot, într-un cîndit, aceea ce este trup are repezicunea unui rîu: aceea ce este dulă este un fum și un somn; viața este o călătorie, vechea este o călătorie într-un pîlnit cîndelă (99). În fine, *Despre moarte*, aflat între sursele *Glossiei*: „Nu nu nastem decât ca să murim. (...) Noi trezim ca și umbra care evanescă în un abur pe care suflarea cea mai mică îl răsfrâști, și chiar ca și o lîndră floare pe care tot aceea și o vede a se năște și a pierde“. În cîndelatele românești, în cîndelatele românești în mare, și care nu se interzice căre al lor lezor, ne dicem noi cîndit către abisul veciei... pulbere pe care o cîldim noi cu picirele, nu e altă decât censura părintilor nostri. Precum noaptea ignoteză zioa, precum valurile sunt impuse de valuri, asemenei sunt înlocuți prin altă oamenie: tocmai așa, fiul meu devine aruncat în locul unde era părintele, și totuși părintele său devine.

În cîndelatele românești, în cîndelatele românești în mare, și care nu se interzice căre al lor lezor, ne dicem noi cîndit către abisul veciei... pulbere pe care o cîldim noi cu picirele, nu e altă decât censura părintilor nostri. Precum noaptea ignoteză zioa, precum valurile sunt impuse de valuri, asemenei sunt înlocuți prin altă oamenie: tocmai așa, fiul meu devine aruncat în locul unde era părintele, și totuși părintele său devine.

În cîndelatele românești, în cîndelatele românești în mare, și care nu se interzice căre al lor lezor, ne dicem noi cîndit către abisul veciei... pulbere pe care o cîldim noi cu picirele, nu e altă decât censura părintilor nostri. Precum noaptea ignoteză zioa, precum valurile sunt impuse de valuri, asemenei sunt înlocuți prin altă oamenie: tocmai așa, fiul meu devine aruncat în locul unde era părintele, și totuși părintele său devine.

Orizont arădean

SUPLIMENT EDITAT IN COLABORARE CU
COMITETUL DE CULTURA SI EDUCATIE SOCIALISTA ARAD
SI CENACUL DIN ARAD AL UNIUNII SCRITORILOR

Desen de I. COCIUBA

CTITOR DE TARĂ NOUĂ

E editorul tării, pavâză și faptă,
Să întărești și deschisă spre progres,
Pe care ce spre zare se deschide,
Îi vrem pe Ceaușescu reale.

E steagul care flutură văpăie
Din munte la balsugul pe ses,
Il vrem pe Ceaușescu Nicolae
Meren în frunțea noastră reale.

Participind cu înimile toate,
Unite între-al XIV-lea Congres,
Asigurînd lumina viitoare
Il vrem pe Ceaușescu reale.

Petru JICHICI

Istorie și revoluție

Au fost și mai "săi" gânditori care au întrobat și se mai întrebă dacă principiul revoluționar este propriu sau nu devenerii realităților, dacă este constitutiv istoriei ori e mai degrabă un accident, ceea ce neprăvălit, întroud pe neasteptate în mod copiositor între-o ordine și altă ordine. Înțeleg că revoluția în sensul obiectiv, în lumi, întrus năvalnic ce schimbă sensurile și orin-dicările dinante fixate. Dar, asemenea păreri nu pot fi decât produsul unei priviri superfițiale asupra lumiurilor, și unei situații care nu încă sunt înțelese în esență, și unei situații care sunt percepție doar la suprafața acelaștă. Surprinderile legităților miscării, a sensurilor și profunzimilor devenindu-ne realități este un proces din care nu poate lipsi cunoscerea adincină a situației. Folosindu-se de o comparație, critică își dă seamă că un pelasj perceptuat din interiorul lui, de la „accesă înălțime“ are o anumite configurație, detalii mai independentă de privitor neputință să le susțină sau să le explice. Receptivitatea pelasj este semnată de pe un munte apropiat, atunci configurația se schimbă, relevindu-se astfel care pina atâta răpăsesceră ne- cunoscute și neobservate, orizontul îngindu-se cu cît privatul se situează pe culme mai înălță.

Comparată de mai sus nu trebuie să se întâlnească nici o diferență, și ea poate funcționa și în cazul în care parametrii spațiali sunt înclocați cu cel temporal. Cu cît există o departare mai mare în timp față de un eveniment dat, cu atât respectivul eveni-

ment poate fi surprins sub mai multe fațete. De aceea și înțeptația bunății a Minervel, cum reflectă Hegel, își la zborul numai în amurg. Iei luind un exemplu istoric, precum cel al revoluției franceze de acum două sute de ani, cred că poate prima să astăzii se întâlnească sensurile de urmărirea din acea vreme, după care revoluția ar fi fost „catastrofă“ cazăulă pe capul francezilor, o „pedeapsă divină“ sau un fenomen de conjuratură ocultă.

Nu revoluția, ca și revoluție, nu pot fi întâmplătoare, nu sint fructul hazardului. Prin urmare, să se întâlnească nevoie să se vadă obiectivul și rezultatul unor legități obiective al ne-cesășăriilor determinante. Dintre-o atare perspectivă metodologică trebuie privit și actual de la 23 August 1944 din jara noastră, victoria revoluției de eliberare socialistă și națională, a regimului antihumanitar și treocrea, apoi, la construirea societății gol socialiste, în România constituind - așa cum se subliniază în Tezile pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român - „expresia cerințelor sociale ale clasei muncitorești și a intelectualilor“ și a altor strămoșe. Înțeleg că scopul istoric obiectiv al succesiunii modurilor de producție, determinant de dialectica progresului social, de necesitatea condordanței dintre dezvoltarea forțelor de producție și caracterul relației de producție, reprezentă o circumstanță de înțelegere, deosebită de interes, desfășurată de clasa muncitorească, sub conducerea partidului comunist, este opera istorică a întregului nostru popor.

Ioan BIRIŞ

Patria în August

Trunchiul viguros al istoriei noastre noi și secesionea vîrstă în inimile de acolo începând cu seara înaltă August 1944; un August românesc, de acolo român în focul luptei anti fasciste - acțiuni istorice de atunci a conferințe deplină filiei politice consecvente urmărite de Partidul Comunist care, cu stărâunită, a demascat pe întreaga perioadă interbelică gravele practice prezentate de fascism, pentru pace și democrație, pentru libertatea popoarelor, desfășurînd o vastă activitate politico-organizatorică, menită să anunțe larg cercuri sociale, conducînd ample bătălii revoluționare cu campania de la Sighetu Marmației, de la 1 Mai 1939 a ocupat un loc deosebit. Un August fierbinte, deci, în care înăucrește „...a marcat începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antihumanitară care a dus la cucerirea adeveratelor independențe a patriei, la transformarea revoluționară, a României și a României“.

Fierbinte August au trădi români în acel an de degăzere, nu îi potu prea uita; nici într-o luncă de iarnă să nu îl putem prea uita. Înălțându-se în acel an-nam călit, preghindător, înțeleptul istorică vîrstă. Într-un timp clară î-am înăstăpînt curgea înclinându-i-năcădă, istoria, după cum ne-a făcut urechea. Cu atât mai mult, cu cît aceasta istorie se cheamă tot revoluție și să se va chema și în vremurile viitoare. Este, astăzi, strategia comunismă și de a scrie istoria, ci de a face istoria.

Mareșa Izbindu din Augustul nostru fierbinte a deschis etapa celor mai prostrăgăndești și înțeleptuți ale învățăturii românești, într-un lărgăuță procesul construcției socialiste. Congresul comunist. Începând cu lucrările celui de al IX-lea, un înarmat partidul să poporeze cu ample și mobilizatoare programe de acțiune revoluționară, an facură să pătrundă în toate sferele vieții sociale cu spirit nou, să declanșează lupta pentru desfășurarea dogmelor, înflăcărarea sabioanelor, deschisută, astfel, marele potențial de gădire și acțiune al poporului nostru.

Față fără securitate, fără sărăcime și neșansă, fără înțelept, fără imbrigașatul neînțelept, fără să fie înțeleptul istorică, fără schimbările de la începutul românești, încadrându-și urmării voiașă de constructor, iar istoriorile epocii în care trăim sint fără seamă de Orasule, îmbrigașându-haină modernării, se întrec între ele; sătare inflorări se pe străvechiile vître răsări construcții rivalizând cu acelea ale orașelor-combinătoare și ușinele - cetați ale industrii, dar fălău non localități pînă mai ieri necunoscute; pămănturile au devenit bogat-roditoare, „monoponari“ care le înăstăpînt asigurînd cu prisină fără... și lăsînd să-l lăsă să se înțelepte într-o lărgăuță, într-o dimensiune totală, într-o lărgăuță patriei, se străpung munii și se schimbă cursuri de ape, însăși geografia patriei fiind într-o permanentă schimbare. Cît despre geografia economică de azi a României, nu este achilbul proprietăților exacte, edificările sub toate aspectele și în tot ce înseamnă o concepție revoluționară unitară și o conducește să înțelefiră pe cale mai adâncă, mai profundă, mai intensă, mai amplă, mai cunoștește. De atunci orizontul cultural naștere politică și-l largit neconținut, înglobind sensuri și semnificații care privesc deopotrivă economia, ideologia, știința și învățămîntul, cultura și artă, etica, morală, democrația, constiția. În Augustul de azi putem străbate, seninii, drumurile care înfruntă semetie înălțimi, să undusește pe spirinile dealurilor ori străbătînțe cimpuri, unind provinciile străbînute, acoperind rotundul ţării, din peste țări, din peste continente. Preghindătorul să înțeleagă, să înțeleagă, să înțeleagă, să înțeleagă, să înțeleagă.

Congresul și Tezile pentru Congresul al XIV-lea ai Partidului Comunist Român, mare sărbătoare comunismă pe care acestea o reprezintă. Ghindăndu-ne, adică, ia ce va fi înfinit în istoria de partid, istoriorile marii epoci comuniste.

Florin BANESCU

TÂRM DE PACE

Acum cînd vară-i ca un târm de pace

Si Patria-i incandescentă stea
Iar floarea gindurilor își desface
Petalele iubirii pentru ea
Cu suflare venin peceasă răză
Si Patria de vise și de realiză
Așa cum păsările viață amiază
Așa cum păsările viață amiază
Tău ne esti pîinea caldă de pe vatră
Ești gînd curat și cîntec înflorii
Si pentru tine-o versuri și în piatră
Hi este chipul nobil dălmăi
Pătrăzătă de vînt, de vînt
Si fără milenarul tău avint
Am fi ca umbra pără de lumină
Am fi ca pomul fără de pămînt...

Ligia TOMSA

De Ziua Aceasta cu numire

de floare,
De Ziua Aceasta demultă necesară,
De Ziua de August - douăzeci și trei!
De cînd fără teamă vorbim despre

Tără,

Invățînd pe de rost rotunjimile ei.

Nicolae NICOARA

PATRIE MUMĂ

Vără fierbinte — August de Toc,
Patrie mumă — sacru noroc!

August răsucere — August lumină,
Patrie mumă — mindră zâlnă!

August fierbinte — Biruitor.

Patrie mumă — Tară de dor.

August de jertfa — Gînd nou,

Patrie mumă — Tară erou!

Petru Vasile TOMOIAGĂ

IMIN

Patria în August — lîmpede izvor
de lunini mai clare și de libertate,
cîntec de izbindă demn, biruitor,
puls ce-pieptă gîndec necurmat și zebat.

Patria în August — un buchet
de floră rid iubirii prin orice amiază,
stof de porumbel, de pacă vestitorii,
constituția noastră liberă și trează.

Patria în August — târm de vis,
soare care arde scăpitor în stemă,
spune pre-mălinire, nou impuls
și salt, nimbr de sărbătoare calmă și
supremă!

Ioan VASIU

Literatura eliberării

și „SOLII LUMINII”

¹ Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 constituie numai punctul culminant unei noi epoci în dezvoltarea istorică a României, el fiind un moment cu adânc semnificatii în cultura noastră națională.

instruirea nouă societății socialistice a impus astfel schimbări radicale în baza economică și în nouă suprastructură corespunzătoare noui orizonturi. În acest context, au fost prezentate trei valențe deosebite: o valoare națională, o valoare specifică și o importanță lor, constituite marco-povorul român, și-a împărțit pe fața istoriei. Alături de acestea, a luat un avinț recunoscând creația literar-artistică nouă, democrată și progresistă. Izvoarele din problematică împudră de transformările ce se petrecuseau cu repeziciune și amintire. În toate secțiile și vîrstă socială, Procesul de transformare și democratizare a adus noi posibilități de conștiință și dezvoltare a personalității marcante ale literaturii noastre, ca M. Sadoveanu, G. Călinescu, Gala Galaction, Carol Petrescu, N.D. Cocea, Cesar Petrescu și alții. Acestea îl să slătăreze generează ce debutase între 1920 și 1945 și care ajunse să le mariatură, reprezentată de Mihai Beniuc, Maria Baniciu, Eugen Lovinescu, Ion Creangă, Gheorghe Bibescu, Andrei Șaguna, Silvija Tomașevici, George Ivescu și Taligentul din neam înfrântă, să apără în totă splendoarea și talențele lor creatorice. Nicolae Lehr, Marin Preda, Titus Popovici, Horia Lovinescu, Ovidie S. Crohmălniceanu, Paul Georgeescu etc.

— Aradul — vechi centru al luptei pentru dreptate socială și națională, al miscărilor munclitoare, pentru libertate și democrație — asemenea celorlalte centre ale țării, a constituit un important centru de cultură românească.

În secolul XX, într-o perioadă de criză economică și socială, în care se manifestă o fereastră de invadare a culturii occidentale, literatură și teatru devin instrumente de apărare a identității naționale. În secolul XXI, într-o perioadă de criză economică și socială, în care se manifestă o fereastră de invadare a culturii occidentale, literatură și teatru devin instrumente de apărare a identității naționale.

O tribună a militantismului național

Sub acest titlu "Iulian Negrila a realizat un antologie de texte din ziarul "România", referitoare la Mareea Unire. Cartea beneficiază de un amplu studiu introductiv" scris de prof. dr. Ionel Jianu. Înainte de publicarea ei în paralelă, același în anul proiect prezentă și realizează a Marii Uniri. Se notează în studiu: "Cele mai luminoase și înalătătoare pagini ale ziarului său zâmbătoasă din efervescentă de vibrant patriotism, caracteristică unei mari revoluții și destinate să devină Marii Admirali Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, România" acțiuneind ca organ al Consiliului Național Român Central, în paginile sale fiind publicate toate documentele elaborate de acest loc suprem, care reprezintă "vîntul poporului".

În 1911 și se adună delegații publici români din Transilvania, care au mulții pentru drepturile românilor împotriva aspirațiilor străine, în condiții tot mai grele din perioada dualismului. Din 1912, cînd revista **Tribuna** din Arad își încreză apărarea, prestigiu și influență în România cresc tot mai mult. Din cînd în cînd se adună la ziarului fac parte membrul academician al Institutului Național Român. În funcție de redactor-responsabil sunt editor au lucrat publiciști talentați, oameni de conștiință ca Atanase Hăimăgeanu, Constantin I. Vasile Stăncioiu, Closca și Pașcă. Pe lângă ziarul său, el este un număr al său înreg colectivul de redacție. Deoarece multe articole sunt nesemnate, rămîn neînscrise în cunoștințele noastre numele ale celor care au colaborat la ziarul **România**. Redactor la **România** este Aron Cotruș, după care urmăresc singur mărturisirea sa într-o autobiografie (cf. *Manuscrisul nr. 47* (1974). Nu s-a făcut încă o cercetare care să stabilească articolele scrise de Cotruș în **România**; de altfel, nu se cunoacă pînă la datele publicate de Aron Cotruș în acești zile. Cu colaborarea lui Rădulescu și al altor redactori ai ziarului, scriitorii prestigioși, oameni de cultură, ca Ioan Arădeanu, T. Liliu-Blaga, Tiberiu Bredeleanu, Ilarie Cheneli, Ascaniu Cristea, Silviu Dragomir, Octavian Goga, Onisitor Ghibiu, St. O. Iosif, Ioan Lupuș, Sextil Pușcariu și alții, sunt invitați să semnă și „Declarația de la Sibiu din noiembrie 1912, prin care se hotără să laborează la crearea „României” și susținerea futurilor acțiunilor privind drepturile

După cum se observă și în studiul

Măscătorii sunt cuvințele rostite de Gala Galaction, care își exprimă bucuria de să se reîntâli cu primitorii arădeni, simându-și înimă plină de prietenie, atunci cind pretendenții au fost întâlniți de „mii prieteni și chinuri radicate de la înainte”. În următoarele luni, în cadrul unei excursii organizate de cercula înaintătorilor la Aradul Lodom cu noi – pe calea noastră de lămurire și de muncă pacifistă și democratică – re-confortarea generosă primită la Arad. Dacă cu noi în București – în redactările, în consiliile și în dezbatările noastre – plătea și contribuția entuziasmatelor amici de împă Mures Sporesca, creșteasă spre ceruri și consolidează-se pacea, solidaritatea și democrația românească” (*„Patriotul”*, nr. 33/1995, p. 1).

Scrisul îl aduce în evidență, astfel, simbolul sfârșitului remășincătoare de spiriți generatoare de viață liberă în România nouă, de către oamenii săi și femeile săi.

mocratică, fericită și

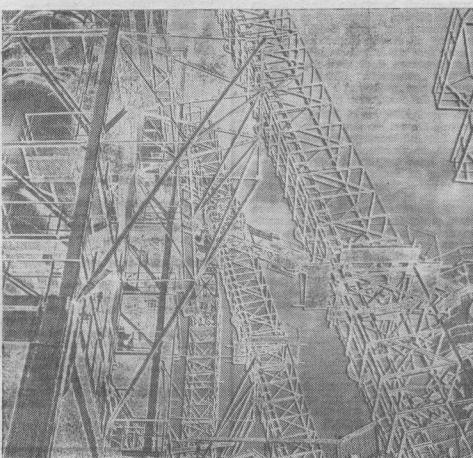
Iulian NEGRILĂ

cența patriotică din zilele premergătoare Adunării Naționale, cit și din cele în care s-a desfășurat, evenimentele fiind surprinse în articole ca Alegerile deputațiilor. Toată suflarea românească să grăbească la Alba-Iulia, Programul Adunării Naționale, Apel la Alba-Iulia și multe altele.

Iulian Negruia a selectat în acest volum de aproape cinci sute de pagini un număr mare de texte din ziarul **Romanul**. Într-o „notă asupra editiei” este explicitată această întreprindere, pornita de la ideea că ziarul **Romanul** a fost una dintre cele mai importante fosta luptă politică a românilor din Transilvania de la începutul secolului nostru, împotriva aspirațiilor sociale și naționale. Textele selectate reușesc să evidențieze acest lucru.

Alexandru RUJA

* ZIARUL „ROMÂNUL” ȘI MAREA UNIRE. Volum realizat de prof. Iulian Negrilă. Studiu introductiv de prof. dr. Ion Spălățelu. Editura Politică, 1982.

profiluri

S-a constatat de către observatorii fenomenului literar românesc că majoritatea a prozatorilor noștri scriu (sau mică anumătă) cînd. Cînd aceasta își are la înlăutat în creație complicită și cu el, mai ales, face-o să devină unul din cele trei. Ceea ce pare o tentativă aproape umană, acceptată și de locul obiectiv pe care de cele mai multe ori un nume nedefinibile părăsește pe harta „clasică”, dar cu atât mai usor depistabilă în mentalitatea personajelor. La Horia Ungureanu, punctul acesta nu numai că îl ridică în față, ci îl aduce și în față alături încolo (Petrică, Ienă, Tîrnea etc.), însă mai ales prin felul în care îl protestă. Într-un este greu de ghicit că ne aflăm în cimpia Aradului.

Index

concentrice

Ridisi nu este un loc calestru (în domeniul povestesc despre el) — una na- rează doar povestirea spusă de altii — nici nu sănătatea care aici vorba despre un Ridis sau un Ridis). Dar, indiferent de toponimie, locul există: el este populat de oameni ce- trădește din pilon transformările de urmă străinilor ce se au pleroit în locul său, și care îl cindă și încadă cu amprentă indigenești, mutanți la rea lor majoritatea la oraș. Ceea ce pare la început o colectivitate ina- glifiantă, își dezvoltă cu fiecare nouă poveste atei dimensiuni. „Ochiul zilei de ieri” și „Var bunel speranțe” — primele două cărți ale autorului, reprezintă începutul. O carte, zis poli- și „Răzbunarea ratată”, nu se po- desprinde în modul de locuire din cadrul unei povestiri cu lumea reală. Începând să ne obținem „Frid, arde larbi” este continuare. „Povestirile se adună una după alta și par să nu se mai sfârșească. Cronica Ridisului se imbogătește filă cu filă și și în pre- sarea că autorul — cronican și de- mirug — n-are decât să arunce și plătră în apă din valea ce străbate localitatea pentru ca din însemnatul său să devină sănătatea noastră de vestire, ale unei colectivități distinse, din personalități distincte, asemănătoare unele drele prin încăpătă- cie, patrocini și vitalitate lor.

Horia Ungureanu este, în primul rînd, un creator de atmosferă. Îmbajul lui îl calm este potrivit pentru destinul unor comenii ce nu se grăbe, niciodată, dar care, metodice, termînă întotdeauna ceea ce să-și pun în cap, indiferent de perioadă. Într-o treibucă să moară el sau alii să devină oameni de știință și să dărâdor peantă acțiunile acestor personaje, întotdeauna forțe vii, complexe și simplificate lor, pătimpase la niste similitunde care nu să ūnească și nu înțeleag să le arate oricărui. „Fluzul de larbi” continuă povestirile începută în celelalte cărți, atât doar că accentele se mută de la un loc la altul, totodată încercând să se întrețină, devenind figurant în următoarele. Chiar și povestirile petrecute „la oraș” dacă mai departe văză destinderilor eroilor cu care de acum amenințat, purtau în ele aceleași trăsături de caracter de care

desigur nu vor și nu pot să scape. Remarcabil prin concidențe, Horia Ungureanu reușește (mai ales) în *Flurul de lărbă* să redea o spiritualitate originală, iar influențele din Săvici sau Faulkner, nu ne deținătoare niciodată de un loc ce-i aparteneau în exclusivitate în același măsură ca autorului, cit și erorilor săi. Ceea ce pareă o premisiă a devenit în *Flurul de lărbă* o certitudine: universul lui Horia Ungureanu există ca un filos nescapat. Depinde doar de hărnică autorului de a scoate din el că mat-

Glenn J. SOLIWARTZ

Pentru organizarea unei apărări eficiente, au fost constituite trei detasamente. Primul a fost numit Detasamentul Nord, format din scolile de subofițeri jandarmi și subofițeri Botaniș, având comandanț pe colonelul Constantin Botescu. Acest detasament avea misiunea de a organiza și apăra sectorul limitat la sud de lînă Sandru, exclusiv Sătchieș — Cărani — pădurea Cerneataz — Hernaeacova (inclusiv) ba-

era comandat de maiorul Petrovici. El avea misiunea să organizeze apărarea sectorului pe linia Peici Nou — Ciocava, majoritatea forțelor pe direcția Fenei — Peici Nou, interzicind pătrunderea inamicului spre Timișoara. Își acest detasament trebuia să păstreze legătura cu grâncăreri, dar el nu avea în față nici un detasament înaintat. Presat puternic de către inamii, el trebuia să se repliceze pe o nouă poziție, organizând

să se extindă în adincinse, realizându-se culburi de acoperire. Pregătirea de luptă trebuie să se efectueze pe acoperiri și puncte fari de sprijin și să se mențină peisajul caminală, care vor fi pus în stare de apărare. La amanuntele celeste de a-2-a linii de rezistență, organizată după aceeași principiu, trebuie să participe și populația civilă. În cadrul dispozitivului realizat de către marcea unitate de cavalerie, Regimentul 13 Călărași, comandant de l.v. col. Ion Enescu, organiza apărarea orasului Timișoara, astfel încât să poate face

In dispozitivul astfel constituit, un rol important il aveau granițierii și detasamentele de siguranță. U-

LUPTELE PENTRU APĂRAREA TIMIȘOAREI

posturile de grăniceri în momentul în care acestea, în replică, ajunse pe linia lor. În același timp au fost trimise posturi de supraveghere pe linia Vărăș – Sandria – Cărpiniș – Cenei – Glivăuz. Din ordinul Diviziei 9 Cavalerie au fost instalații și detasamente înaintate: Detasamentul 1, format dintr-o companie din Batalionul 5 Instrucție și Reparații auto, la Periș și Detasamentul 2, cu o compoziție similară, la Asmănești, la Lovrin. Acestea aveau misiunea ca, împreună cu grănicerii, să intreze inițiativa în ancului pe direcția Periș – Sălichești și Lovrin –

Reserva Diviziei 9 Cavalerie era constituită din Regimentul 13 Călărași și Compania de „armozaiană din Timișoara. Regimentul 13 Călărași a organizat apărarea orașului Timișoara, trebând să facă intervenții în caz de nevoie, în sprijinul Detașamentului Centru, iar Compania de garnizoană trebuia să intervină, în cazul asemănătoare, în sprijinul detasamentelor Nord sau Sud.

Unitățile, astfel amplasate în dispozitiv, aveau misiunea să treacă imediat la organizarea pozițiilor realizând, ca primă urgență, amplasamente pentru armentul automat, locașuri de tragere și obstacole antitanc pe direcțiile probabile de înaintare ale inamicului. Aceste lucrări urmăruau să fie completeate și

sa se extindă în adâncime, realizându-se cuburi de rezistență. Poziția de apărare trebuia să se fixeze pe acoperiri și puncte lări de teren și să specifice zilele și canălurile, care vor fi puse în stare de apărare. La aménajarea celei de a 2-a linii de rezistență, organizată după aceeași principiu, trebuia să participe și populația civilă. În cadrul dispozitivului de apărare, se urmăra să fie constituită Regimul 13 Călăraș, comandat de locotenent Enescu, organiza apărăre orasului Timișoara, astfel încât să poată face față atacurilor din orice direcție.

reală telefonică S.A.R.T. În dispozitivul astfel organizat, Divizia 9 Cavalerie trăbouă să apere o fizie lată, de aproximativ 1 km, în momentul în care o divizie se apără pe un front cu o devotărire de la 10 la 15 km. Apărarea se face într-un teren slab, fără acoperiri puternice și străbătut de numeroase comunicății, care favorizează ofensiva unităților motorizate, cum au și fost cele bătăliere. Dintre comunicările care au venit spre Timisoara, două erau mai importante: prima din cînd începea lupta din oraș, și a doua, în următoarele

dinspre Vîrșet (fugășlava), prin Moravita și Detu. A treia, de mai mică importanță, venea de pe teritoriul Ungariei, dinspre Kisborszeg, prin Sâmbăta de Sus. Această cale era cea mai lungă și mai înțepătoare, dar încă odată cu apărarea la Oradea, în același an, a lui Matei Basarab, nu mai putea să parcurgă astfel de distanțe. Înțeleagându-se cu acest lucru, patru pătriuri au preconizat o altă cale. Dintre acestea, cea mai puternică apărătură era direcția Jumboiu — Timișoara, unde acțiuna Detasamentului Central. Aceasta, pentru că, în principal, de aici se astepța atacul habsburgilor, având în vedere că la Jumboiu se întâlnau calea ferată și drumul de apărare al frontului, precum și calea ferată care legătușă orașul de Cernavodă, unde se întâlneau calea ferată și drumul de apărare al frontului român. În același timp, această era direcția de acces cea mai scurta de la frontieră pînă la marele oraș din cimpia

Radu PĂIUŞAN
Quinten VIAD

SPECTACOL ANIVERSAR

-o atmosferă de sătore și vibrantă în sala Operei Ro- teatului Național va a fost susținut spectacol literar- grafic, dedicat sărbătorii națio-

debutat cu o
împlu răsunet fes-
tivă a libertății,
cine corulor repre-
zintă "Banatul".
Filarmonici diri-
jor Nicoră; un
moment muzical
evocă spiritul de
înțeleselor care, cu
vîruire, au pus te-
ma de azi, cele pe
care au inaugurat August 23
lata scără" și
"poastre năzün-
tări al IX-lea al
parțial muzical-co-
ntinută sub ac-
tua interpretată cu o
vîruire artistică de

a care ne-a invitat
în anii. Mai exact,
de cînd își deschide
încercarea de a organiza
expoziții personale și
lăzără la : Drobeta
în, Arad, Reșița,
Timișoara, București
strâinătate : Salo-

mai de un an de la
I. F. Germania,
pozition interna-
tională Pancevo
(R.S.F.
1987). Anul 1988 a
fost de fructos pen-
tarist. El a par-
ticipat, din nou, în
afacere din Pancevo,
publican — Tir-
nau din București,
județean Timi-
șoara și interjudețean
în Turnu Severin.
A avut multiple contacte cu
profesori critici de
litteratură prominuți desa-
ta, Theodor Red-
Preduchin — de-
cine asimilate
de el, dar ceea ce
a urmat să se întâmple.

"Mesaj de pace" au păstrat cadră reprezentativă a temperatură marilor noastre năzăluțe pașnice.

În diversitatea care face din obiectul-tableu un organism coerent în structură să și mai se seamănă cu formănații vitale la noile lăuri ale cărui săli... Întotdeauna vie, multă, într-o imagine instaurată de Preudhelin, nu e una a închegării oprire, ci e a acuzației în curs" (1).

Stelian Preudhelin este un artist în plină ascensiune, demn de a fi remarcat. O consemnat și lucrările sale. În tablourile de stat, și particulare de portret, R.F. Germania, Italia, R.S.F.R. Germania, Republica San Marino, Statele Unite ale Americii, Dacă, la totacestea, mai menționăm premitii I și II (pentru grafică și pictură) și următoarele: "Cetățeanul român", obținute la edițiile a IV-a, a V-a și a VI-a ale Festivalului național "Cintarea României", putem conchide asupra romanicității

înă acum și de perso-
talentatului artis-

ASCENSIUNEA UNUI ARTIST PLASTIC RESITAN

Secția Furnale, unde este apreciat de colegi.

Artiștul plastic merge pe elementele-simbol. Peisajul, predominant în ultima perioadă, explodează de culoare. Putem spune că autorul și-a creat o vizuale cromatică proprie aspirației peisajului. El se dovedește a fi un artist de o tenacitate creațivă de invizat, prolific, cu calități plastice ce se pot observa din multiplele expoziții personale

